

Särskilt utlåtande

Översiktsplan för centrala tätorten

Utbyggnadsstrategi för 200 000 invånare

Fördjupad översiktsplan för Jönköping, Huskvarna, Bankeryd, Barnarp och
Tabergsådalen

Innehåll

Bakgrund.....	4
Utbyggnadsstrategins möjligheter och begränsningar	4
Granskningstiden.....	4
Sammanfattning av inkomna synpunkter.....	5
Översiktlig beskrivning av genomförda ändringar och kompletteringar	5
Skriftliga synpunkter.....	6
Myndigheter och organisationer.....	6
Kultur- och fritidsnämnden	6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	10
Stadsbyggnadsnämnden	11
Tekniska nämnden.....	13
Äldrenämnden	20
Centerpartiet.....	21
Kristdemokraterna.....	23
Liberalerna	30
Socialdemokraterna.....	35
Vänsterpartiet	36
Bankeryds Hembygdsförening/Domsands Båtsällskap via Kommunutvecklingsgruppen	
Bankeryd (2st yttrande).....	39
Björnlokans samfällighetsförening.....	39
Elmia AB och Fastighetsutveckling AB	40
E.ON Energidistribution AB	42
Habo kommun.....	45
June Avfall & Miljö	47
Jönköping University och Höskolefastigheter i Jönköping AB	48
Länsstyrelsen i Jönköpings län.....	49
Månsarps missionsförsamling	51
Naturskyddsföreningen Bankeryd.....	52
Region Jönköpings län	54
Rocksjögruppen och Gränna Skogsgrupp	54
Räddningstjänsten Jönköpings kommun	61
SPF, PRO och RPG i Bankeryd	61
Svenska kyrkan Växjö stift, prästlönetillgångar.....	61
Tabergs missionskyrkas ungdom (TMU).....	68

Trafikverket.....	69
Ulricehamns kommun	70
Privatpersoner	70
Inget att erinra	80
Gislaveds kommun.....	80
Individ- och familjeomsorgsnämnden.....	81
Luftfartsverket.....	81
Mullsjö kommun	81
Socialnämnden	81

Bakgrund

Jönköpings kommun ökar befolkningsmässigt med cirka 1500–2000 invånare per år. En ökad befolkning stärker Jönköping som regionalt centrum samtidigt som det ställer krav på kommunens beredskap att på ett hållbart sätt planera för exempelvis bostäder, transporter, skola, vård och omsorg. År 2011 antog kommunfullmäktige Utbyggnadsstrategi 150 000 invånare. Utbyggnadsstrategin hade som uppgift att utreda hur kommunen skulle kunna växa till 150 000 invånare på ett hållbart sätt. Befolkningstillväxten har varit högre än vad som tidigare förutspåddes och Jönköpings kommun beräknas nå 150 000 invånare i mitten av 2020-talet. En stor befolkningstillväxt kräver medvetna strategier om mark- och vattenanvändning, en god markberedskap för nya bostäder och verksamheter samt en långsiktig plan för infrastruktursatsningar och trafiksystem. Vi behöver beredskap inför framtiden för att kunna medverka aktivt i utvecklingen och på ett strukturerat sätt möta aktuell och framtida efterfrågan på bostäder, service och infrastruktur. Det finns nu ett behov av att ta fram en ny utbyggnadsstrategi/översiktsplan med sikte på 200 000 invånare i kommunen som har ett tidsperspektiv mot år 2050. 200 000 invånare innebär ett behov av att det tillkommer ungefär 25 000 bostäder och 27 500 arbetsplatser. Översiktsplanen är uppdelad i två etapper. Översiktsplanen för centrala tätorten är en fördjupning av kommunens översiktsplan och kommer tillsammans med översiktsplanen för de mindre tätorterna och landsbygden att utgöra en ny översiktsplan som ersätter den kommunomfattande översiktsplanen. Översiktsplanen för centrala tätorten omfattar Jönköping, Huskvarna, Tenhult, Barnarp, Bankeryd och Tabergsådalen.

Genom översiktsplaner planeras kommunens mark- och vattenanvändning på översiktlig nivå. Alla kommuner ska enligt PBL ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta.

Översiktsplanens möjligheter och begränsningar

Översiktsplanen har en bred ansats men syftar främst till att redogöra för kommunens framtida mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är viktig som övergripande planeringsinstrument och underlag för hela kommunen men många frågor måste redas ut i senare skeden. Det finns många synpunkter som framförs som är väsentliga men som berör aspekter som inte kan behandlas i en översiktsplan.

Granskningstiden

Översiktsplanen för centrala tätorten har under perioden 17 mars – 6 juni 2022 varit ute på granskning. Under granskningstiden har planen funnits tillgänglig på kommunens websida samt i kommunens utställningshall på Juneporten. Granskningen har annonserats i JP, Jnytt och sociala medier. Granskningshandlingar har skickats till nämnder, politiska partier, grannkommuner, berörda myndigheter regionen, länsstyrelsen, samt berörda föreningar för synpunkter. Under granskningstiden har strax över 40 yttranden inkommit.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Skriftliga yttranden har inkommit från privatpersoner, fastighetsägare, föreningar, partier, nämnder, kommunala bolag och myndigheter. Nedan följer en kort sammanfattning av de yttranden som inkommit under granskningstiden, de finns att läsa i sin helhet längre ned i dokumentet.

Ett antal yttranden handlar om bristen av småhus i översiktsplanen för centrala tätorten. Det finns önskemål om att kunna bosätta sig i småhus och att översiktsplanen för centrala tätorten inte tillgodoser detta behov fullt ut.

Yttranden har även inkommit som ifrågasätter ianspråktagandet av jordbruksmark som översiktsplanen för centrala tätorten redovisar. I de yttranden som inkommit lyfts vikten av att bevara jordbruksmarken långsiktigt.

Ett antal yttranden handlar om frågor kopplade till trafik och vägar. Det handlar bland annat om kommunens målsättning att inte öka biltrafiken då kommunens invånarantal ska öka. Yttrandena handlar även om det ökade trycket på RV40 och riksintresset E4 som översiktsplanen för centrala tätorten förväntas generera.

I övrigt har många yttranden handlat om en specifik plats, speciellt yttranden från privatpersoner. Kommentarer om att vissa förtydliganden behövs i planbeskrivningen och den digitala kartan har även framkommit. När det kommer till den digitala kartan handlar kommentarerna mestadels om kartans läsbarhet, till exempel att färgerna i kartan är snarlika och att inforutan täcker det geografiska området.

Översiktlig beskrivning av genomförda ändringar och kompletteringar

I planbeskrivningen har några mindre justeringar gjorts. I avsnittet om Agenda 2030 har barnkonventionen tydligare lyfts fram. I avsnittet om landsbygd har formuleringarna gällande vilken mark kommunen ser som strategisk för framtida utveckling av tätorten justerats. Avsnittet om dagvatten har vidareutvecklats. Ett nytt avsnitt om avfallshantering har fogats till planen. Under trygghet och säkerhet har nya strategier när det gäller räddningstjänstens framkomlighet lagts till. I planbeskrivningens del 2 har avsnitten om skyfall och översvämningar samt om elektromagnetiska fält vidareutvecklats.

Plankartan har kompletterats med redovisning av större sammanhängande utvecklingsområden under utvecklingsinriktning. Områdena finns även att se i kartan med mark- och vattenanvändning. Synpunkter från Länsstyrelsens granskningsyttrande har lagts till på relevanta områden med utvecklad och ändrad markanvändning.

Skriftliga synpunkter

Nedan redovisas de synpunkter som kommit in i fulltext. Kommunens kommentarer redovisas indragna i kursiv text.

Myndigheter och organisationer

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens beslut

- Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lämna tjänsteskrivelse 2022-04-20 som yttrande över remiss Granskning Översiktsplan för Centrala tätorten, Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare.
- Kultur- och fritidsnämnden betonar också vikten av att kultur- och fritidsförvaltningen inbjuds att aktivt delta i hela planeringsprocessen för att i möjligast tidigt skede kunna vara med och påverka det framtida kultur- och fritidsutbudet i områdena.
- Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärende

För Utbyggnadsstrategin 200 000 invånare Jönköpings kommun vill kultur- och fritidsnämnden uppmana stadsbyggnadskontoret att ta i beaktande följande aspekter berörande kultur- och fritidsfrågor:

Vikten av flexibla lösningar

För att översiktsplanen berörande kultur- och fritidsverksamhet inte endast blir en schablonmässig lösning med sporthallar, fritidsgårdar, bibliotek etc utan ger möjlighet till nytänkande lösningar med flexibilitet och multifunktionalitet är det viktigt att kultur- och fritidsförvaltningen bjuds in till medverkan aktivt i processen i ett tidigt skede. Detta för att kultur- och fritidsförvaltningen i samverkan med kultur- och fritidsnämnden i ett tidigt skede ska kunna påbörja den politiska och ekonomiska processen för att möjliggöra nyskapande, flexibla och multifunktionella projekt.

***Kommunens kommentarer:** Förverkligandet av översiktsplanen är ett gemensamt ansvar för hela Jönköpings kommuns organisation. För att genomföra översiktsplanens strategier krävs en bred samverkan mellan kommunens förvaltningar och nämnder.*

Offentlig konst

Stadsbyggnadskontoret bör ta i beaktande att ”enprocentsregeln” tillämpas för konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnation i Jönköpings kommun. Likaså, att med avstamp i kommunens nya kulturplan och kulturstrategi ge konsten en framträdande roll i det offentliga rummet vid stadsplanering och stadsutveckling i samverkan med civilsamhället.

***Kommunens kommentarer:** Synpunkterna vidarebefordras till Stadsbyggnadskontoret för efterföljande planering. Konstens roll i stadsbyggnadsfrågorna lyfts ytterligare i kommunens arkitekturstrategi.*

Evenemang, ungdomsinflytande, friluftsliv och gröna ytor

Återkoppling generellt:

För att Jönköpings kommun ska kunna utvecklas som evenemangstad är det viktigt att öppna ytor planeras in. Öppna ytor som går att stänga av och har elförsörjning, så att staden kan anordna större festivaler, konserter och kulturarrangemang.

Stadsbyggnadskontoret ombeds att ta i beaktande att när kommunen växer invånarmässigt så blir det fler barn och unga. Därmed finns det behov av att se över antalet fritidsgårdar, öppna mötesplatser och olika andra ytor för aktiviteter där barn och unga kan verka och utvecklas genom olika aktiviteter. När det gäller ungdomar är det idag begränsade antal ytor, lokaler och platser för dem att skapa sina egna aktiviteter på. I livsstilsundersökningen, Ung livsstil, där ungas levnadsvanor och livsvillkor kartläggs, visar resultatet att unga bland annat efterfrågar fler evenemang och festivaler. Med hänsyn till ungas inflytande är kultur- och fritids nämndens önskan att beakta skapandet av fler ytor och platser för dem och deras intressefrågor.

Kommunens kommentarer: *Översiktsplanen pekar inte särskilt ut exakt vilken verksamhet som ska finnas i bebyggelsen på varje enskild plats. Oavsett om det är mötesplatser i byggnader eller på allmän plats så finns en strategi att främst lokalisera dem i de utpekade stadsdelscentrum eller inom den regionala kärnan för att de ska vara lätta att nå för så många som möjligt.*

Tillgodose grönska i närheten av kommunala anläggningar såsom bibliotek, badhus, idrottsanläggningar, fritidsgårdar med flera.

Tillgodose och tillgängliggöra Vättern för allmänheten på fler ställen än idag.

Ta i beaktande att golfbanor kan nyttjas som multifunktionella gröna ytor så som till exempel för ekosystemtjänster och utomhuspedagogik.

Att det är viktigt att bevara och utveckla gröna och blåa stråk för rekreation – det vill säga att få ett bra flöde från västra till östra sidan av Vättern både för biologisk mångfald och friluftsliv.

Kommunens kommentarer: *I det fortsatta planeringsarbetet behövs en löpande dialog mellan stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret och kultur- och fritid för att säkerställa behovet av grönska i anslutning till kommunala anläggningar. Kommunen har ett särskilt pågående arbete när det gäller Vättern, "Vision Vättern". Utvecklingen av golfbanor till mer multifunktionella ytor är positivt, i en växande stad behöver vi tänka mer multifunktionellt på alla grönytor vilket lyfts fram i utbyggnadsstrategin. I utbyggnadsstrategin lyfts även vikten av blågrönastråk och behovet av att sammanlänka dem.*

Återkoppling mer specifikt:

På den kartan som ligger till grund för översiktsplanen framgår att det ska utvecklas en grön länk rätt igenom Rosenlunds idrottsplats. Tre alternativ är dragna över fotbollsplanen och dessutom igenom omklädningsbyggnaden. Även om skissen är schematisk så går det inte att

anlägga gångvägar rätt igenom en idrottsplats. Rosenlunds idrottsplats är givetvis öppen för spontant utövande, men att anlägga gångvägar genom anläggningen är dessvärre omöjligt av såväl utrymmesbrist som av säkerhetsskäl. Planerna måste nämligen avgränsas från varandra då publiken inte ska kunna ta sig in under pågående verksamhet. En grön länk behöver således utformas utanför det instängslade området för Rosenlunds IP.

Objekt 376 + 378: A6 området bör vara markerat med mörkgrönt för ”utvecklat grönområde” (nytt).

Objekt 16 + 136: det här området där Kabe sommarland låg på 1984-1995 ligger som ett utvecklat grönområde i utbyggnadsstrategin och från Kultur och fritidsförvaltningens understryks dess betydelse för kommuninvånarnas folkhälsa och välmående och välkomnar detta.

Objekt 454 + 1 + 5; Rosenlundsbankar bör få större utrymme än den smala remsa som idag existerar dels på grund av erosion/rasrisk men även för ökad flexiblare yta för rekreation i närheten av bad, idrottsarenor, bad och eventområde.

***Kommunens kommentarer:** Rosenlunds IP fungerar tyvärr i dag som en barriär när det gäller människors möjlighet att nå och hitta ut till Rosenlundsbankar. När antalet boende i närområdet ökar kommer behovet av gröna kopplingar ut till Rosenlunds bankar öka ytterligare. Hur dessa kopplingar ska utformas får diskuteras vidare i planeringsprocessen. Översiktsplanen får i denna del ses som en illustration av ett behov. A6 området är markerat som utvecklingsområde, tyvärr är det svårt att på kartan skilja dessa områden från pågående. Mörkgröna områden som betecknar ändrad markanvändning används endast på de områden där markanvändningen ändras (till exempel från verksamhetsområde till natur eller park). Det fortsatta arbetet med Rosenlundsområdets utveckling får utreda möjligheterna att ta ytterligare yta i anslutning till Rosenlundsbankarna i anspråk för rekreation. De analyser av tillgången till framförallt större grönområden visar att det är angeläget av att hitta lösningar för att tillgodose det behov av som kommer att uppstå för den nya bebyggelsen på Rosenlund.*

Föreningsverksamhet

Stadsbyggnadskontoret ombedes på inrådan av kultur- och fritidsförvaltningen att ta i beaktande att föreningsdrivna anläggningar har möjlighet att utöka sina anläggningar i syfte att möta ett ökat antal barn och ungdomar är en nyckelfaktor i utbyggnadsstrategin. I de fall föreningarnas enda möjlighet att utöka verksamhetsytor (exempelvis naturgräsplaner) är att ta i anspråk jordbruksmark bör kommunen välvilligt överväga detta. En naturgräsplan kan enkelt återställas till jordbruksmark i framtiden om det skulle krävas. Om jordbruksmark inte kan tas i anspråk för ändamålet så har många föreningar ingen som helst möjlighet att utöka sina anläggningar, vilket i sin tur kan leda till att kommunen istället behöver bygga nya dyra anläggningar för att ta emot ett ökat antal barn och ungdomar. Jönköpings kommun har ett stort antal föreningsdrivna anläggningar som kommer att behöva utveckla och expandera sina anläggningar för att ha en realistisk chans att möta en ökad befolkning. En oerhört viktig fråga för att upprätthålla ett starkt föreningsliv i kommunen även i framtiden. Frågan behöver utredas inom ramen för utbyggnads-strategin och lämpliga tomter och områden för idrotts- och friluftssändamål pekas ut.

Kommunens föreningsdrivna anläggningar för motorsport och skytte behöver säkras i ett långsiktigt perspektiv. Flera av dessa upplever för närvarande osäkerhet kring sina anläggningar och lever med korta avtal (merparten 1 års-avtal), vilket hämmar investeringar och anläggningsutveckling. Vid större projekt som kräver delfinansiering av bidrag, fonder och stiftelser är långa avtal en förutsättning för stöd. Föreningarnas möjligheter till framtida expansion för att möta en ökad befolkning behöver också beaktas i utbyggnadsstrategin.

Området söder om Jordbrovallen, ”före detta Kabe sommarland” har enorm potential som ett stadsnära rekreatiomsområde och föreslås öronmärkas för rekreation, idrott och friluftsliv.

Kommunens kommentarer: Kommunfullmäktige har tagit ett beslut om hur jordbruksmarken ska hanteras i översiktsplanen. Planen följer det beslutet. Frågan om att ta jordbruksmark i anspråk för en enskild idrottsanläggning får bedömas utifrån varje enskilt ärende beroende på jordbruksmarkens värde och om det finns andra möjliga lösningar på anläggningens behov. I allmänhet är dock kommunens ståndpunkt att vi ska vara restriktiva med att ta jordbruksmark i anspråk. Området söder om Jordbrovallen föreslås i översiktsplanen som ”Utvecklingsområde för grönområde, park, idrott och friluftsliv.”

Samverkan med civilsamhället

Stadsbyggnadskontoret ombedes ta i beaktande att en nära samverkan med civilsamhället betonas i Vision 2030 (KF 2018-02-22 § 41). För att säkerställa att ovanstående framtida utveckling av samverkan mellan kommunen och civilsamhället kontinuerligt utvecklas är det av stor betydelse att det finns en särskild funktion som i nära dialog med kommunens ledning kan säkerställa att en utveckling av samverkan mellan kommunen och civilsamhället kontinuerligt fortlöper.

Kommunens kommentarer: I översiktsplanen betonas särskilt vikten av delaktighet i den fysiska planeringen. I det arbetet är civilsamhället en viktig del. En särskild funktion som i nära dialog med kommunens ledning kan säkerställa att en utveckling av samverkan mellan kommunen och civilsamhället kontinuerligt fortlöper mer allmänt är däremot en fråga som inte omfattas av översiktsplanearbete.

Lokaler och områden

Stadsbyggnadskontoret ombeds att tydligare lyfta fram och synliggöra behovet av lokaler och ytor i utbyggnadsstrategin för kultur, fritid och idrottsverksamhet. Både för kommunala verksamheter som för föreningsdrivna.

För civilsamhällets verksamheter är det viktigt att ta i beaktande behovet av att enkelt och billigt kunna hyra lokaler för möten på kvällstid, arrangemang av olika slag, som till exempel för barn och unga. Inte uteslutande idrott, repetitioner, konserter och föreställningar/scener utan det behövs även lokaler för dans, slöjd, matlagning med mera. Det är viktigt att dylik multifunktionalitet och spontanitet beaktas vid planeringen av ytor och byggnader samt att det skall vara lika enkelt att hyra lokaler för dylika verksamheter som för mer traditionella kultur-, fritid- och idrottsverksamheter.

Kommunens kommentarer: I det 30-åriga tidsperspektiv som översiktsplanen omfattar kan det vid olika tidpunkter och på olika platser uppstå olika förutsättningar för civilsamhället att enkelt och billigt hyra lokaler. I nybyggda områden finns chansen att planera in lämpliga lokaler men samtidigt en risk att hyreskostnaden blir högre. I områden som på sikt ska omvandlas kan det i stället finnas möjlighet för billigare lokaler men under en bestämd tid. Ett exempel är de lokaler som har möjliggjorts i Södra Munksjön. Förhoppningsvis ska översiktsplanens etappindelning bidra till att tydliggöra förutsättningarna för omvandlingsområden.

Barn- och ungdomsinflytande

Utifrån barnkonventionen om alla barns rätt till att gör sin röst hörd i frågor som rör dem så behövs det föras dialoger med barn och unga i olika former när Jönköping växer som stad. Barn och ungas delaktighet och inflytande behöver tas i stort beaktande då de är den kommande generationen vuxna som ska leva, bo och ha en aktiv och meningsfull fritid i Jönköpings kommun.

Kommunens kommentarer: Inom arbetet med utbyggnadsstrategin har en dialog förts med barn och unga så väl via skolorna som fritidsgårdarna och viktig input till översiktsplanearbete har genom de dialogerna inhämtats. Översiktsplanen trycker på att vi ska synliggöra, belysa och beakta barnperspektivet och barnets perspektiv i stadsplaneringen. Vidare att barns och ungas delaktighet och inflytande i frågor som rör staden och de själva är en resurs i planeringsprocessen och särskilda former för barns och ungas delaktighet ska utvecklas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna följande synpunkter över granskningsförslaget på fördjupad översiktsplan för de centrala delarna av Jönköpings kommun:

– Förslag till strategi för elektromagnetiska fält enligt följande:

- Nya kraftledningar och elektriska anläggningar utformas och förläggs så att exponering för magnetfält med god marginal inte riskerar att överskrida Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden för elektromagnetiska fält.
- Lokalisera nya bostäder, skolor, förskolor och daghem så att överskridande av Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden för elektromagnetiska fält med god marginal inte riskerar att överskridas.

Kommunens kommentarer: Strategierna ändras till: Eftersträva att utforma och förlägga nya kraftledningar och elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas. Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden för elektromagnetiska fält ska inte riskera att överskridas.

Undvik att lokalisera nya bostäder, skolor, förskolor och daghem nära befintliga elanläggningar som ger förhöjda magnetfält. Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden för elektromagnetiska fält ska inte riskera att överskridas.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämndens beslut

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse utgör underlag för stadsbyggnadsnämndens yttrande i remitterat ärende
- I övrigt vill stadsbyggnadsnämnden hänvisa till de synpunkter som respektive partigrupp lämnar i remissomgången

Ärende

Den första etappen som nu är ute på granskning omfattar den mer tätbebyggda delen av kommunen, där den största potentialen till en hållbar omvandling eller förtätning finns. Den andra etappen kommer att omfatta resterande delar av kommunen där det är viktigt att skapa förutsättningar för tillväxtnöjligheter i alla kommundelar. När båda etapperna är klara har kommunen en ny Översiktsplan.

Stadsbyggnadskontoret och räddningstjänsten har varit delaktiga i arbetet med Utbyggnadsstrategin, både i arbetsgrupper och styrgrupp. Det är ett gediget analysarbete som ligger bakom förslaget och som visar vilka möjligheter kommunen har att växa till 200 000 invånare till 2050. Det ger en beredskap inför framtiden att planera markförvärv, utbyggnad av infrastruktur och kommunal service på ett hållbart sätt över tid. Det ger också byggaktörer, näringsliv och intressenter ett underlag för att visa kommunens ambitioner på lång sikt.

Stadsbyggnadsnämnden lämnar följande synpunkter:

Genomförandet

Eftersom Utbyggnadsstrategin ska leva under lång tid är det viktigt att ha en genomtänkt strategi för genomförandet. Den prioriteringsordning som presenteras i granskningsförslaget utgör grund för genomförandet. Det är nödvändigt att fokusera på några stora omvandlingsområden, där ramprogramsområdet fortsatt har hög prioritet. Vidare kommer omvandlingsprojekten ställa krav på den kommunala interna organisationen. Hanteringen för ett projektgenomförande med splittrad fastighetsägarstruktur, projektledning, stora och över tid långa projekt m.m. behöver utvecklas. Ett nära samarbete och ett strukturerat arbetssätt mellan berörda förvaltningar är nödvändigt för ett effektivt genomförande av planen och kommunens mål om 1000 bostäder per år.

Kommunens kommentarer: Förverkligandet av översiktsplanen är ett gemensamt ansvar för hela Jönköpings kommuns organisation. För att genomföra översiktsplanens strategier krävs en bred samverkan mellan kommunens förvaltningar och nämnder. Kartan med utvecklingsinriktning har kompletterats med större utvecklingsområden för att tydliggöra områden som kommer att kräva ett utvecklat arbetssätt och samordning för den kommunala organisationen. Gemensamt för de redovisade områdena är att de är relativt stora med många arbetsplatser, bostäder och hög andel servicefunktioner. De har ofta många markägare och utbyggnaden sträcker sig över långa tidsperioder och därmed kommer att byggas ut i etapper. De större utvecklingsområdena finns även att se i kartan med mark- och vattenanvändning.

Ökade resurser kommer att behövas på mark och exploatering för att driva samordningen mellan fastighetsägare. Det kommer också att behövas resurser i form av utredningspengar och personal i tidigt skede för att ta fram övergripande utredningar och översiktliga planeringsunderlag (FÖP eller Planprogram). Det är även viktigt att resurser avsätts för att lösa övergripande trafikinfrastruktur, vilket är en förutsättning för att förtätning och omvandling ska kunna ske i denna omfattning. Det är inte rimligt att tro att en förtätning/omvandling kan bekosta alla övergripande infrastrukturåtgärder som kommer att behövas. Åtgärder runt E4:an kommer att behöva prioriteras för att kunna genomföra projekt både på kort och längre sikt.

Kommunens kommentarer: *Frågan om behov av ökade resurser för ett genomförande av översiktsplanen är angelägen och en förutsättning för att kunna genomföra översiktsplanen.*

Trafik

En trafikstrategi, som fördjupar och förtydligar frågor kring tillgängligheten inom Utbyggnadsstrategin, måste arbetas fram. I arbetet med framtagandet av en ny trafikstrategi är det av största vikt att trafikstrategin utgår från den framtida utvecklingen av bostäder, verksamheter och service som anges i Utbyggnadsstrategin. Arbetet med en ny trafikstrategi bör ses som en integrerad del av genomförandet av Utbyggnadsstrategin.

Kommunens kommentarer: *En ny trafikstrategi är nödvändig för att på ett effektivt och hållbart sätt förverkliga ambitionerna i översiktsplanen. Arbetet med trafikstrategin påbörjas under hösten 2022 och kommer pågå under 1,5 till 2 år. I arbetet med trafikstrategin är det viktigt att arbetet utgår ifrån förslagen i översiktsplanen. Översiktsplanen kommer bli en viktig förutsättning för trafikstrategins analyser och förslag till åtgärder.*

Kompletteringar

Utbyggnadsstrategin borde kompletteras med de områden som sedan tidigare har godkända planbesked, Lilla Åsa 3:303 och Jöransberg 1:30, 1:309.

Kommunens kommentarer: *Kartan är kompletterad med de godkända planbeskeden.*

Protokollsanteckning från Stadsbyggnadsnämnden 16/6-2022

Miljöpartiet lämnar nedanstående protokollsanteckning.

Trots att kommunen har tagit beslut om att inte bygga på jordbruksmark så är den visade expansionen av Jönköping bara en utvidgning av befintliga områden. Det kommer skapa problem. Det potentiella område mellan Banarp och Tenhult som kan vara en lösning på detta är inte med i planen ens som en långsiktig utvidgning. Miljöpartiet beklagar detta ställningstagande.

Den första etappen som nu är ute på granskning omfattar den mer tätbebyggda delen av kommunen, där den största potentialen till en hållbar omvandling eller förtätning finns. Den andra etappen kommer att omfatta resterande delar av kommunen där det är viktigt att skapa förutsättningar för tillväxtmöjligheter i alla kommundelar. När båda etapperna är klara har kommunen en ny Översiktsplan.

Efter att i många år hävdats att en station för snabbtåg ska finnas i södra Munksjön är det också förvånande att den grova planen för järnvägsinfrastrukturen inte är sammankopplad så att man kan åka tåg till den nya stationen. Även om trafikverket inte har tagit beslut i frågan måste kommunen ha en idé om hur vi vill lösa ett enkelt och effektivt resande.

Sverigedemokraterna lämnar nedanstående protokollsanteckning.

Det ska tas fram en ny översiktsplan för Jönköping vid namn Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare. 232 hektar jordbruksmark (cirka 430 fotbollsplaner i storlek) berörs av strategin, varav 52 hektar är jordbruksmark som inte finns i några tidigare planprogram. Trots beslutet i fullmäktige 2020 att stoppa exploatering på jordbruksmark, så fortsätter alltså planeringen för fullt att minska landets och vår kommuns självförsörjning. Sverigedemokraterna säger NEJ till det.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har av stadsbyggnadskontoret beretts tillfälle att yttra sig över förslag till *Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare - centrala tätorten* (tidigare benämnd etapp 1). Förslaget lämnades ut på granskning våren 2022 och innefattar den första etappen för Jönköpings kommun. Inom den första etappen ingår Jönköpings tätort dvs. Jönköping, Huskvarna, Tabergsådalen, Bankeryd, Barnarp och Torsvik. Den andra etappen kommer att omfatta kommunens övriga tätorter. Arbetet med *Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare - mindre tätorter och landsbygden* (tidigare benämnd etapp 2) påbörjades hösten 2021 och ambitionen är att samråd ska hållas hösten 2022 och att den antas vintern 2023.

Utbyggnadsstrategin för *centrala tätorten* ska tillsammans med *mindre tätorter och landsbygden* gemensamt utgöra ny översiktsplan för Jönköpings kommun. Syftet med utbyggnadsstrategin är att ge kommunen en bättre beredskap inför framtiden och att på ett bra sätt möta både aktuell och framtida efterfrågan på bostäder, service och infrastruktur.

Förslaget

Tekniska kontoret är i grunden positivt till att det tas fram en ny utbyggnadsstrategi för scenariot att kommunen har 200 000 invånare år 2050 och har från början varit drivande i att denna strategi måste fram. Utbyggnadsstrategin ger såväl kommun som marknad en tydligare inriktning om vart och på vilket sätt kommunen bör växa och utvecklas i takt med en ökad befolkning och ett växande näringsliv. För att kunna tillämpa utbyggnadsstrategin är det dock viktigt att den är flexibel och kan anpassas till omständigheter gällande såväl konjunktur och marknadsförutsättningar som förutsättningar för specifika platser samt vara generell över tid. Kontoret anser att strategin skulle kunna öppna upp för ett än mer flexibelt genomförande i många delar, det kan gälla såväl utbyggnadsordning, innehåll som principer för genomförande. Utbyggnadsstrategin ska löpa över lång tid och beroende på konjunkturläge måste vissa omprövningar kunna ske. Planbeskrivningen och plankartan får inte vara för detaljerad och definitiv, detta bör även gälla etappindelningar, principer m.m.

Jönköpings kommun har en ambition om att hela kommunen ska leva och det är viktigt att alla orter i kommunen införlivas och ges möjlighet att utvecklas på sikt. Kontoret vill belysa att även kransorterna inom *centrala tätorten* ska tillåtas växa bedöms viss utbredning vara motiverad.

Specifika orter, områden och platser har olika förutsättningar och detta måste beaktas vid beslut om exploateringsgrad och vid genomförandefrågor.

Kommunens kommentarer: *En tydlig översiktsplan ger dels en större förutsägbarhet vilket underlättar för såväl kommuninvånare som företag, dels ger det kommunen bättre förutsättningar för att verkligen kunna styra mot ett hållbart samhällsbyggande. En viktig del i utbyggnadsstrategin är att ge förutsättningar för att behålla och tillskapa service i kransorterna, det är en viktig del för deras attraktivitet och för social hållbarhet. För att kunna göra detta behöver ny bebyggelse lokaliseras med närhet till befintligt centrum i kransorterna och kransorternas utbredning utåt begränsas. Då skapas förutsättningar för till exempel bättre kollektivtrafik eller en dagligvaruaffär.*

Planeringsstrategier

Tidigare beslutade och fastslagna planeringsstrategier lyfts in även som utgångspunkt i detta arbete och dokument. Kontoret anser att det är viktigt att frågan om god ekonomisk hushållning även belyses som komplement i tidigt skede. Den frågan bör hänga med från tidigt planeringsstadium till genomförandet.

Kontoret anser vidare att det bör förtydligas att dessa stadsbyggnadsprinciper samt eventuella indikatorer är ambitioner och att viss flexibilitet borde finnas. Det är viktigt att man i samband med detaljplanering måste beakta dem olika utifrån platsens specifika förutsättningar.

Inför framtagandet av granskningshandling har en utbyggnadsordning genomförts där områden har indelats inom tidsperioder 2020-2030, 2030-2040, 2040-2050 samt som strategiska områden. Kontoret ser fördelar och nackdelar med en sådan indelning. En fördel är att det kan vara lättare att prioritera vilka områden som ska utvecklas medan nackdelen kan vara att det är svårare att omprioritera vid ändrade förutsättningar. Det är viktigt att det finns en flexibilitet i tidsperioderna och att kommunen måste ha möjlighet att ställa om och justera tiden för genomförande om förutsättningar ändras.

Kontoret håller med om att det är viktigt att premiera miljöer för ökad livskvalitet och miljöriktiga färdvägar i närheten till bostadsfastigheter och ett sätt att göra det kan vara att koncentrera parkeringsbehovet till enskilda funktionsanläggningar. Vidare behöver parkeringstalen ses över och problematiseras parallellt med att program för friköp och mobilitetskonto utvecklas. Kontoret ifrågasätter dock rimligheten i utbyggnadsstrategins målsättning om att biltrafiken inte ska öka i en växande stad. Kontoret saknar även en analys om hur målet ska uppfyllas och vad som händer om målet inte uppfylls. Det är också viktigt att ytterområden inom *centrala tätorten* liksom kommande områden i *mindre tätorter och landsbygden* får utvecklas och inte tas bort om det visar sig att de inte helt följer strategins mål om tillkommande bilresor. För dessa områden torde bostadstillväxt och generell byggnation vara väsentlig och överseende kring utökad bilbehov måste finnas.

Kommunens kommentarer: *Som översiktsplanen beskriver det:
"Stadsbyggnadsprinciperna kan användas både i den stora övergripande skalan och i det enskilda projektet men en anpassning bör ske till den enskilda platsen. Stadsbyggnadsprinciperna ska ses som ambitioner som inte alltid kan uppnås i varje enskilt fall. I till exempel projekt som handlar om förtätning eller*

komplettering i den redan byggda miljön finns inte alltid förutsättningar att uppfylla alla stadsbyggnadsprinciperna. I den uppföljning som planeras av utbyggnadsstrategin är dock ett av målen att se att stadsbyggandet sammantaget går i den riktning som stadsbyggnadsprinciper och planeringsstrategier pekar ut.”

Etappindelningen är en utgångspunkt vid antagandet av översiktsplanen men också en viktig del att kontinuerligt se över och justera i genomförande och uppföljningen av planen.

Målsättningen om hållbara transporter kommer inte från översiktsplanen utan är sedan många år en del i kommunens övergripande miljöarbete. Målen har varit en förutsättning för arbetet med översiktsplanen precis som det ska vara för allt arbete med stadsplanering. Både översiktsplanens trafikutredning och hållbarhetsbedömning redovisar utförligt effekterna om målet inte uppfylls och hållbarhetsbedömningen beskriver det: ”Minskningen av andelen biltrafik är inte bara en central fråga utifrån utsläppsmål utan är lika viktig för ett effektivt transportsystem och för en hälsosam stadsmiljö med bättre luft. Så till vida är minskningen av biltrafik den kanske enskilt viktigaste förutsättningen för att nå en hållbar stadsutveckling.” Hur målet ska nås redovisas både i planens strategier samt konkretiseras i plankartans redovisning av hur till exempel bostäder, arbetsplatser, service och transportinfrastruktur lokaliseras i förhållande till varandra. Planen redovisar framför allt hur den fysiska miljön ska utformas och disponeras och med översiktsplanens förutsättningar som grund kommer en ny trafikstrategi att tas fram som ytterligare fördjupar och förtydligar trafikfrågorna. Arbetet med en ny trafikstrategi bör ses som en integrerad del av genomförandet av översiktsplanen.

Markanvändning / plankarta

Plankartan för mark- och vattenanvändning är bra, kan dock ibland vara svårläst då vissa skikt eller nyanser inom skikten är liknande. Läsbarheten på plankartan har dock förbättrats sedan samrådsversionen, framförallt eftersom det till granskningen har getts möjlighet att separera skikten ”Mark- och vattenanvändning” med ”Ändrad och utvecklad mark- och vattenanvändning”. Det är dock svårt att se hela utbredningen av område då informationsrutan lägger sig mitt över området som är markerat. Det är även svårt att se vilken av de olika texterna som är aktuell för varje specifikt område. Det är fortfarande inte helt konsekvent avseende status på de områden som är i utbyggnadsskede där vissa områden finns med i skiktet ”Ändrad och utvecklad mark- och vattenanvändning” medan vissa återfinns i ”Mark- och vattenanvändning”. Kontoret anser att alla projekt som har en laga kraftvunnen detaljplan, men som ännu inte helt är utbyggt, bör ligga med i skiktet ”Ändrad och utvecklad mark- och vattenanvändning”.

Kommunens kommentarer: *För att plankartan ska vara konsekvent så redovisas den utifrån gällande detaljplan. Redovisningen av ändrad och utvecklad markanvändning visar kommunens vilja att ändra befintliga detaljplaner och den rätt som finns på platsen idag. Områden där detaljplaner har vunnit laga kraft sedan granskningen har justerats till pågående markanvändning. Många av synpunkterna på kartans läsbarhet styrs av karttjänstens begränsningar. Om det*

sker utveckling av karttjänsten kommer det vara möjligt att förbättra läsbarhet och tydlighet av planens innehåll även efter antagandet. Det är själva informationen som är den antagna översiktsplanen som sedan kan redovisas på olika sätt för olika behov.

Det kan noteras att både arbetet med ny översiktsplan och kontorets exploateringsverksamhet behöver förhålla sig till olika strategiska styrdokument och politiska mål som styr var exploatering får ske, ibland kan dessa ha olika inriktning. Dels påverkar beslutet kring jordbruksmarkens värden arbetet och i takt med att Jönköping växer och byggnationen ska förtätas samtidigt som kommunen ska verka för att målet om 200 småhus byggs varje år ska kunna uppnås. Alla kommundelar ska växa samtidigt som utbredning ska begränsas. En utmaning är och kommer att bli att hitta skäliga kompromisser mellan de olika styrdokumentet som kan komma i konflikt. Detta har kontoret skrivit om innan också, men det är viktigt att belysa igen då det torde kunna påverka måluppfyllnad och förväntningar på kommande utbyggnader.

Kommunens kommentarer: *Arbetet med översiktsplanen har haft som uppgift att väga olika sektorsintressen mot varandra och konkretisera avvägningarna i målsättningar, riktlinjer och karta som visar hur och var kommunen vill att till exempel exploatering ska ske. Översiktsplanens roll är att vara kommunens övergripande plattform och verktyg för den interna handläggningen och samordningen och ge förutsättningarna för arbetet med till exempel planeringen av infrastruktur, service och bostäder.*

Sedan flera år tillbaka finns det mål i kommunens bostadsförsörjningsprogram om att det ska påbörjas 1 000 bostäder per år varav 200 av dessa ska vara småhus. Utbyggnadsstrategin beskriver att målet är 20% villor och grupphus per år. Kontoret vill påpeka att i målet om 1 000 bostäder per år så motsvarar målet om 200 småhus 20% av byggnationen, men att det i dagsläget är ett mål om ett visst antal bostäder och inte en procentsats av total byggnation. Ska däremot målet med antal bostäder per år ökas så bör en utredning göras på om målet för småhus fortfarande ska vara 200 per år eller om det bör vara 20% av totala byggnationen.

Det finns generellt en hög efterfrågan på småhus bland kommunens invånare och efterfrågan på mark för egen byggnation av villor runt om i kommunen är stor med en växande tomtkö. I ett scenario med en tät exploatering och högt markutnyttjande finns inte samma plats för denna typ av byggnation. Kontorets bedömning är att målet om att uppföra 200 småhus per år inom *centrala tätorten* enligt föreslagen plankarta går att uppfylla, men att det då blir kräver tätare exploatering än vad kommunen i dagsläget strävar efter. Målet om 200 småhus per år har dock varit svårt att uppnå även tidigare och kontoret bedömer att det kan bli än svårare att möta både mål och efterfrågan med anledning av strategin i dessa delar, detta då många områden kräver högre exploatering för att få ekonomiska motiv till genomförandet. Det är därför kontoret har ansett och anser att vissa kompletterande mindre utbredningsområden och nyexploateringsområden fortsatt bör finnas med i plankartan för att möta sådana behov.

Kontoret anser att plankartan bör kunna kompletteras med anledning av redan fattade beslut eller att det finns motiv till att ha kvar dem från tidigare översiktsplan, t.ex. bostäder på skogsmark norr om Egnahem, villaområdet på skogsmark på del av fastigheten Lilla Åsa 3:303 samt Jöransberg 1:30. Utöver ovan nämnda så bör även områden i anslutning till befintlig

infrastruktur, likt del av Jöransberg 1:105 (norr om Olvonvägen), läggas in med anledning av att ett sådant område skulle ha en god exploateringsekonomi vid genomförandet.

Kommunens kommentarer: *Översiktsplanen redovisar inte att 20 % av nya bostäder ska vara i småhus som ett mål. Däremot har till exempel nuvarande riktlinjer, statistik från färdigställda bostäder i kommunen bakåt i tiden och jämförelser med andra relevanta kommuner legat till grund för beräkningar av det framtida markbehovet för bland annat småhus där måttet 20 % sett till hela kommunen har använts. Hänsyn har därför tagits till att andelen småhus är högre i den del av kommunen som inte ingår i översiktsplanen för centrala tätorten.*

Även det nuvarande målet med 1000 bostäder per år stämmer väl överens med översiktsplanens uppskattade och beräknade utbyggnadstakt så både antal och andel småhus av de tillkommande bostäderna följer nuvarande riktlinjer.

Markförvärv

Kontoret anser att ett av de viktigaste målen med en ny översiktsplan måste vara att skapa en tydlighet och möjliggöra för kommunen att göra strategiska förvärv. Tydliga ambitioner i karta och text behövs för att kommunen ska kunna nå framgång i detta, kopplat till frågor om juridik och jordförvärvstillstånd. I den gällande översiktsplan så finns runt hela tätorterna rosa områden, en gräns för en s.k. "tätortsnära zon". Tack vara detta markerade område har förvärvstillstånd för bland annat Klämmestorp 1:26 kunnat motiveras och erhållas. I utbyggnadsstrategin så är all skogsmark kategoriserad som "Natur och friluftsliv" och jordbruksmark som "Areella Näringar", vissa som ändrad eller utvecklad men de flesta som pågående. Kontoret gjorde bedömningen till samrådsyttrandet att nuvarande avgränsning av centrala tätorten i kombination med då inlagd text skulle kunna anses ha samma innebörd som "tätortsnära zon". En utveckling om hur denna fråga utretts vidare hade önskats.

Kommunens kommentarer: *I Boverkets ÖP-modell finns inte stöd för områden med generella benämningar som exempel tätortsnära zon, utbyggnads- eller utredningsområde. Varje område ska redovisa en önskad markanvändning enligt modellens definierade markanvändningar för att uppfylla plan- och bygglagens krav att översiktsplanen ska utformas så att innebörden av den tydligt framgår.*

Däremot finns det tydligt beskrivet under kapitlet landsbygd att området utanför för den redovisade bebyggelsen är viktig för att säkerställa tätortens utveckling bortom 2050.

"För att möjliggöra en utveckling av tätorten på sikt är det viktigt att kommunen äger och har rådighet över mark för att lättare kunna styra en önskvärd bebyggelseutveckling. För att säkra den strategiskt långsiktiga bebyggelseutvecklingen bör kommunen förvärva mark som bedöms strategiskt värdefull inom det område som utgör utbyggnadsstrategi etapp 1. I varje enskilt fall behöver vi bedöma vilken mark som kan vara potentiellt intressant för tätortsutvidgning i ett långt perspektiv bortom 2050."

Exploatering och genomförandefrågor

Tillgången till och rådighet över mark är en förutsättning för god utveckling för en kommun. Men det är också en viktig aspekt kopplat till exploateringsekonomin och dess effekter. I takt med strategiska beslut som fattas kring vart exploatering får ske, vilka nya områden som ska utvecklas m.m. så kommer det att påverka exploateringsekonomin. Mål finns om att alla kommundelar ska växa och staden främst ska utvecklas genom förtätning. Intäkterna är inte lika stora i ytterområdena, men infrastrukturen kostar detsamma. Får exploatering ej göras på den mark som kommunen ägt länge, och då oftast har ett lågt markvärde, utan att mark behöver köpas in för att planläggas och bebyggas, kommer de ekonomiska marginalerna att minska.

Omvandlingsområden (företrädesvis i orter utanför centrala Jönköping) bedöms bli kostnadsdrivande utifrån behov av förvärv, sanering och relativt låga exploateringsgrader i förhållande till låga intäkter vilket kontoret anser vara viktigt att notera. En omställning till fler omvandlingsområden är även mer beroende av initiativ från privata aktörer vilket påverkas av exempelvis konjunkturläge. Vidare kommer fler omvandlingsprojekt ställa nya krav på den interna organisationen. Kommunen behöver utveckla hanteringen för ett projektgenomförande med splittrad fastighetsägarstruktur, projektledning, flexibilitet m.m. Genomförandetiden bedöms också vara en utmaning liksom behov av ersättningsmark för befintliga verksamheter.

Kommunala lokalbehov

Med en utökad befolkning kommer kraven på fler kommunala verksamheter såsom förskolor, skolor och övriga kommunala verksamheter. Kontoret anser att det är viktigt att dessa inordnas tidigt i tänkta strukturer för att de ska ges tillräckligt med utrymme samt att det ges möjligheter till t.ex. samlokalisering för att nyttja lokaler och resurser på bästa sätt.

Det ska också noteras att byggnation av lokaler för kommunala behov på ett sätt som företrädesvis föreslås i strategin är kostnadsdrivande i förhållande till traditionellt byggande. Detta då det kräver mer alternativa parkeringslösningar, större andel samutnyttjande av kvarter eller liknande åtgärder.

Kommunens kommentarer: Förverkligandet av översiktsplanen är ett gemensamt ansvar för hela Jönköpings kommuns organisation. För att genomföra översiktsplanen samt uppnå mål och strategier krävs en bred samverkan mellan kommunens förvaltningar och nämnder. Kartan med utvecklingsinriktning har kompletterats med större utvecklingsområden för att tydliggöra områden som kommer att kräva ett utvecklat arbetssätt och samordning för den kommunala organisationen. Gemensamt för de redovisade områdena är att de är relativt stora med många arbetsplatser, bostäder och hög andel servicefunktioner. De har ofta många markägare och utbyggnaden sträcker sig över långa tidsperioder och därmed kommer att byggas ut i etapper. De större utvecklingsområdena finns även att se i kartan med mark- och vattenanvändning.

Andelen mark som kommunen har rådighet över, antingen fullt ut eller delvis, har ändå konstaterats vara hög. Andelen kommunalt ägd mark av de utpekade utvecklingsområdena för stadsbebyggelse inom hela planområdet är ca 45%. I yttre områden men inom 500 meter från ett stadsdelscentrum är andelen faktiskt ännu högre, ca 50%.

Parkfrågor

Mängden allmänt tillgängliga grönytor som friytor minskar successivt genom en utökad exploatering. Större naturområden har frångåtits exploatering i förslag till utbyggnadsstrategin, vilket anses positivt, dock läggs sällan nya större grönområden till. Nyttjandet av befintliga parker och grönytor kommer genom en utökad exploatering att öka. Med en utökad befolkning kommer kraven på fler lektytor och spontanidrottsytor att öka, varpå det är viktigt att markutrymme säkras för att tillgodose plats för barns utveckling och rörelse. Riktlinjer gällande parkernas storlek och avstånd till bostaden som antagits genom Grönstrukturplanen bör följas.

Kommunens kommentarer: Nya grönområden i föreslagna bostadsområden är sällan redovisade då planeringen inte kommit så långt att det går att säga var de bäst skulle ligga. Några nya riktigt stora parkområden finns dock inte med i förslaget. Riktlinjerna i grönstrukturplanen gällande avstånd till parker följs enligt hållbarhetsbedömningen bättre i planförslaget än i nollalternativet. Ett problem som skulle kunna tänkas uppstå med en ökande befolkning är högre slitage och därav följande ökat skötselbehov i parkerna.

Vatten och avlopp

Det är ett ambitiöst program som kommer att tänja på kapacitetsgränserna för både ledningsnät, pumpstationer och vattenverk. Men med god planering och framförhållning går problemen att lösa. Detsamma gäller om ledningar kan behöva flyttas.

För att klara en ökande befolkning är det viktigt att det avsätts utrymme för infrastruktur såsom reserverade utrymmen för kapacitetshöjningar för reningsverk och vattenverk, reserverade utrymmen för kompletterande ledningar, fler vattenreservoarer och pumpstationer samt dagvatten-anläggningar.

VA-avdelningen konstaterar att det inte finns några reserverade alternativa platser för nya reningsverk vilket medför att reningsverken ska ligga kvar på respektive befintliga platser. Om avloppsreningsverken ska byggas över för att möjliggöra förbättrade luktreducerande åtgärder kan detta inte finansieras av VA-kollektivet utan måste då bekostas av någon annan part. Med tanke på den stora befolkningsökning som är att vänta vill VA-avdelningen flagga för att det inom ett par årtionden kan behövas ytterligare ett tredje stort reningsverk i kommunens centrala delar, vilket kräver att plats reserveras.

Kommunens kommentarer: Behovet av ett nytt större reningsverk har inte framkommit tidigare i processen med översiktsplanen. Det är en mycket relevant och viktig fråga för den översiktliga planeringen men arbetet bör i så fall initieras och ledas av tekniska kontoret.

VA-avdelningen vill flagga för att en öppen dagvattenhantering och rening av dagvatten kräver stora ytor. Det är därför viktigt att det avsätts tillräckligt med ytor för detta ändamål. Precis som det anges i planbeskrivningen är det även viktigt att de ytor, som i grönstrukturplanen, är utpekade som strategiska för framtida dagvattenhantering, inte tillåts att tas i anspråk för andra ändamål som inte är förenliga med att området översvämmas vid skyfall utan istället säkras för dagvattenhantering.

Den västra delen av Huskvarna reningsverk (reningsbassänger för kemfällning och eftersedimentering) har felaktigt klassats som mångfunktionell bebyggelse istället för teknisk anläggning. Reningsverket kommer i framtiden att behöva mer mark för att klara av en kapacitetsökning och hårdare krav på utsläppshalter. Verket är även i behov av nuvarande buffertzona med parkmark eller industrier/verksamheter runt verket. Detta innebär att bostadsbebyggelse eller annan typ av bebyggelse som är känslig för luktstörningar är högst olämplig inom närområdet. Även området öster om Bankeryds reningsverk är klassat som mångfunktionell bebyggelse vilket är högst olämpligt med tanke på närheten till reningsverket.

Kommunens kommentarer: *I riktlinjerna (ställningstagande och konsekvenser) för områdena i anslutning till reningsverket i Huskvarna framgår att en omvandling bara kan ske om reningsverkets omgivningspåverkan kan hanteras. Samma riktlinjer har förtydligats även vid reningsverket i Bankeryd.*

Vattenförekomster utpekade som lämpliga dricksvattentäkter i Jönköpings kommuns vattenförsörjningsplan och den regionala vattenförsörjningsplanen borde tas med i kartlagret riksintressen och andra värden.

Kommunens kommentarer: *Länsstyrelsen menar att riksintresse för vattenförsörjning ska hållas hemligt.*

Baserad på en historisk exploateringskostnad för VA så skulle en befolkningsökning på drygt 55 000 personer (från dagens invånarantal till 200 000 invånare) kräva en investering på cirka en miljard. Kostnaden bör täckas av anläggningsavgifter. Därtill kommer investeringar i verk som ännu inte kostnadsberäknats.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis så är tekniska kontoret positivt till att det tas fram en ny utbyggnadsstrategi för scenariot att kommunen har 200 000 invånare år 2050. Kontoret ser att många delar har beaktats avseende möjligheten till utveckling, utbyggnadsriktningar och god markhushållning. Kontoret framhåller vidare att den planerade förändringen som sker genom att gå mot enbart förtätning och omvandling är kostnadsdrivande och kommer ta längre tid från planstart till byggstart.

Utbyggnadsstrategin är ambitiös och kommer vara till hjälp för kommunens framtida arbete. Kontoret anser dock att det är viktigt att utbyggnadsstrategin är flexibel i vissa delar, att den ses som en inriktning och att anpassningar kan ske beroende på exempelvis konjunkturläge, intresse, kommunala behov eller liknande.

Protokollsanteckning från Tekniska nämnden 2022-06-01

Bob Lind (MP) lämnar följande anteckning till protokollet: ”Det är viktigt att översiktsplanens planeringsförutsättningar ska gälla oinskränkta. Miljöpartiet hänvisar i övrigt till partiets remissyttrande.”

Äldrenämnden

Äldrenämnden hänvisar till synpunkter som lämnats vid föregående samrådsomgång över översiktsplanen för centrala tätorten, utbyggnadsstrategi 200 000 invånare, men vill även betona

vikten av tillgång till mark för vård- och omsorgsboende i samband med planering av nya, eller utveckling av befintliga områden inom kommunen.

***Kommunens kommentarer:** Kommunen tar till sig synpunkterna i kommande arbeten med planprogram och detaljplaner.*

Centerpartiet

Yttrande över remissen gällande ”Granskning: Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare - centrala tätorten”

Bakgrund

Det uppdaterade förslaget på ”Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare – centrala tätorten” är nu ute på granskning. Här följer Centerpartiets synpunkter.

Byggnation på åkermark

ObjectID 1306, Vid flygplatsen

- Följande kommentar finns i texten för området i kartan på internet: *Området utgörs delvis av jordbruksmark som idag inte är under produktion.* Sanningen är att det delvis är åker i full produktion. Resten är skog och har varit skog länge.
- Den brukningsvärda jordbruksmarken ska inte tas i anspråk! Denna ståndpunkt meddelade Centerpartiet redan när marken köptes och vi står kvar vid detta. Det finns skogsmark och annan mark som inte är jordbruksmark inom området som möjliggör ett fungerande verksamhetsområde.

Samset A95

- Vi står kvar vid att huvuddelen av jordbruksmarken på Samset område A95 ska ej exploateras. Gällande planbesked omfattar endast en del av jordbruksmarken inom detta område. Kompensation ska ske för den jordbruksmark som tas i anspråk genom nyodling.

Det finns förslag i övrigt inom översiktsplanen som innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Dessa bygger på gamla beslut om planbesked och detaljplaner. Kompensation ska i dessa fall ske genom nyodling!

***Kommunens kommentarer:** Område 1306 ingår i givet positivt planbesked för Sandseryd 2:16 m.fl. Enligt kommunens underlag utgör en mindre del av området av åker. Beteckningen A95 är från kommunala bostadsförsörjningsprogrammet, i översiktsplanen motsvaras det ungefär av 212 och 220. Planbeskedet bygger på ett planprogram för Samset från 2002, exakt avgränsning av bostadsbebyggelsen bör prövas i detaljplaneläggningen. Tekniska kontoret har ett särskilt uppdrag att ta fram riktlinjer när det gäller hantering av kompensation av jordbruksmark.*

Behov av bostäder

Andelen småhus har ökat det senaste året och det har tillkommit många singeltomter genom byggnation på landsbygden. Trots detta möts inte efterfrågan av singeltomter fullt ut idag. Vi anser att kommunen ska möta den efterfrågan som finns och därmed planera in fler tomter som möter dessa behov! Dessa områden bör planeras in i kommunens ytterområden (dessa finns även i denna etapp).

Kommunens kommentarer: Planens utvecklingsområden redovisar inte upplåtelseform eller hustyp och eftersom planen har ett relativt stort överskott finns det god beredskap att hantera eventuella förändringar i innehållet i den beräknade bebyggelsen. Det innebär att de utpekade områdena i förhållandevis centrala lägen inom den regionala kärnan eller i anslutning till ett stadsdelscentrum med god marginal klarar att hantera både kommunens nuvarande målsättning för småhusbyggnation och eventuella framtida förändringar. Hållbarhetsbedömningens undersökning av småhus visar att de mest attraktiva lägena för småhus, vid sidan av strandnära områdena, är de centrala delarna av Jönköping. I de mer perifera lägena inom planområdet indikerar prisbilden tvärtom att den marknadsekonomiska potentialen förefaller vara låg för nyproduktion av traditionella villatomter.

Lämpliga områden

Område D18 på Åsa

- STBN beslutade om positivt planbesked i mars månads möte. Det är logiskt då Junehem nu bygger på ett liknande område i närheten.

Kommunens kommentarer: Kartan har justerats efter beslutat planbesked.

ObjektID 972, norr om Månsarps kyrka

- Det är mycket lämpligare med villabebyggelse här.
 - o Området ligger nära skola, förskola och busshållplats.
 - o Det blir störande med verksamhetslokaler på andra sidan vägen från Väpplingsstigen och nära kyrkan om det blir verksamhetslokaler.
 - o Ett ypperligt område för villabebyggelse i form av singeltomter.
- Verksamhetslokaler kan med fördel planeras in öster om nuvarande verksamhetsområde.

Kommunens kommentarer: Områden har justerats så att det även tillåter bostäder.

Området ”Kyrkbacken” (skogsområdet mellan B904 och B906) som ligger öster om Bankeryds kyrka är ett stort sammanhängande område utan utpekade naturvärden som också ligger i direkt anslutning till befintligt tätortsområde. Detta område borde på sikt bli ett bostadsområde som möjliggör bland annat villabebyggelse.

Kommunens kommentarer: Området uppfyller inte planens hållbarhetsstrategier då det saknar både god kollektivtrafik och basservice inom 1000 m. För att inte belasta Kortebovägen ytterligare bör utvecklingen i Bankeryd i första hand prioritera lägen i nära anslutning till järnvägsstationen eller där övrig kollektivtrafik är god.

Övrigt

Om vi vill värna den biologiska mångfalden ska vi arbeta aktivt med att värna de fina betesmarker som vi har samt restaurera de som går.

Byggnation på landsbygden

- Det finns en del ren landsbygd, om än tätortsnära, i detta område!
- Om man kan lägga tomter längre från befintlig bebyggelse kan det i vissa fall underlätta när det gäller att undvika byggnation på jordbruksmark. Det kan tvärtom vara positivt för de areella näringarnas bedrivande jämfört med andra alternativ.
- Vi står fast vid att byggnation i enskilda lägen ska tillåtas i vissa fall även om det skulle innebära viss nydragning av vägar m.m..

Kommunens kommentarer: Inom Centrala tätorten antas bebyggelsetrycket vara så stort att ny bebyggelse bör provas genom detaljplanläggning för att undvika att försvåra för framtida planläggning samt förhindra att större områden med oplanerad bebyggelse uppstår. I översiktsplan 2016 anges också att bebyggelse utan anslutning till befintliga vägar och bebyggelse bör undvikas. Kommunen menar att det är en bra princip både för att det sparar naturresurser, för mindre negativ inverkan på de areella näringarna och för att det underlättar för kommunal service.

Kristdemokraterna

Inledning

I detta svar på granskning för Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare har Kristdemokraterna i Jönköping fokuserat på att belysa de frågeställningar som är viktiga för oss, som vi saknar svar på från den remiss vi inlämnade, samt tagit ställning till de svar och förändrade förutsättningar sedan vi skrev vårt förra svar. Att vissa stycken i någon mån är nedkortade och mer kärnfulla innebär inte att vi ändrat uppfattning. Tvärtom står vi fast vid våra tidigare ståndpunkter om inget annat anges.

Vägen till 200 000 invånare

Befolkningsprognosen

Fram till 2050 förväntas Sveriges befolkning öka med 1 439 000 människor. Det motsvarar en befolkningstillväxt på 13,7 procent. Om Jönköpings kommun ska kunna växa med 58 000 personer till 200 000 invånare under samma period kommer vi ha en befolkningstillväxt på 41 procent. Man kan också beskriva det som att 4 procent av Sveriges befolkningstillväxt förväntas ske i Jönköping.

Jönköpings kommun utgör idag 1,35 procent av Sveriges befolkning.

De här siffrorna ger perspektiv på ambitionen i Utbyggnadsstrategin. De ger också insikt om att befolkningstillväxten i första hand inte kommer ske genom positiva födelsenetton. I stället kommer tillväxten främst ske genom inflyttning, och det är rimligt att anta att den största inflyttningen kommer ske från kommuner i vår egen närhet.

När urbaniseringen koncentreras till centrala Jönköping förpliktigar det också kommunen i ett regionalt perspektiv. Habo och Vaggeryd gynnas redan idag av tillväxten i Jönköping, främst genom att de i högre utsträckning planerar för villabebyggelse. Även Nässjö kan dra nytta av Jönköpings tillväxt genom att erbjuda villatomter i de samhällen som ligger nära Jönköping. De här kommunerna kommer säkerligen fortsätta gynnas av en stark tillväxt i Jönköping.

För övriga kommuner kan ett växande Jönköping innebära större utmaningar. Inte minst demografiska utmaningar då det främst är människor i arbetsför ålder som förväntas söka sig mot Jönköping, Habo, Vaggeryd och Nässjös kommuner.

Hållbarhet är mer än ett perspektiv

Vi Kristdemokrater vill särskilt lyfta fram den sociala hållbarheten då vi upplever att den ofta kommer i bakgrunden. Den är grunden för ett boende där människor mår bra oavsett om det är nära stadens puls eller i ett marknära boende med egen trädgård. Det är inte bara det egna boendet som är viktigt när man planerar för en växande stad ur ett socialt hållbart perspektiv. Även omkringliggande miljöer med närhet till parker, lekplatser, affärer, restauranger och aktiviteter med mera blir viktiga att beakta. Beroende på var man är i livet och vilket boende man har kommer olika saker vara olika betydelsefulla. I den sociala hållbarheten inryms motverkande av segregation och att människor har råd att efterfråga ett boende som passar dem. Därför är det viktigt att alla delar av den sociala hållbarheten tidigt prioriteras när Jönköping växer till 200 000 invånare.

Varierad exploatering

En styrka för Jönköpings kommun är närheten till natur och landsbygd samtidigt som stadslivets puls är nära. Det kan skapa en stor efterfrågan på enbostadshus, grupphus och radhus som ligger tätortsnära men ändå är på landet. Kristdemokraterna anser att fokus på att bygga och öka exploateringen nära kollektivtrafikstråk är bra och välmotiverat inom redan exploaterade områden. Dock bör utbyggnadsstrategin redan i etapp 1 peka ut ytterligare områden som idag inte ligger kollektivtrafknära för att kunna möta upp efterfrågan på enbostadshus, grupphus och radhus. Detta för att ta vara på styrkan med möjligheten att bo nära natur och landsbygd och samtidigt ha närhet till storstadens puls. Kollektivtrafiken till dessa områden ska prioriteras för att tidigt påverka resmönstret, liksom utrymme för separerade gång och cykelvägar som ansluter till befintliga stråk. Byggandet av så kallade trädgårdsstäder är ett koncept vi vill utveckla.

***Kommunens kommentarer:** Under arbetet har utgångspunkten hela tiden varit att hitta lägen där förutsättningarna för kollektivtrafik antingen är eller kan bli god, alltså inte bara där den är det idag. Med de områden som är tidsatta att byggas ut efter 2050 finns det i planen bostäder för drygt 230 000 invånare. Ca 95% av dessa bostäder bedöms uppfylla målsättningen att de ska få tillgång till både god kollektivtrafik och annan service. Kommunen ser inte ett behov att pekade ut fler områden där förutsättningarna sannolikt skulle vara sämre.*

Trädgårdsstaden som idealbild

Alla undersökningar visar att de flesta svenskar vill bo i eget ägda bostäder och i småhus. Så har statistiken sett ut sedan mätningarna började på 1950-talet och dagens unga har lika stort intresse för att bo i småhus som tidigare generationer har haft. Trädgårdsstaden kan erbjuda det stora flertalet den boendeform de önskar till ett pris de har råd att betala och det i en miljö som skapar bästa förutsättningar för gemenskap och trygghet.

Trädgårdsstäder är boendemiljöer som är byggda utifrån en mänsklig skala och utifrån människans behov av grönska, sammanhang, variation och en plats att kalla sin egen. Som idé uppstod den under den första urbaniseringsvågen i slutet av 1800-talet. Den snabba inflyttningen av människor till städerna innebar så småningom att markpriser sköt i höjden och hyrorna omöjliggjorde för arbetare på annat sätt än i hyreskaserner. Som ett sätt att möta denna utveckling uppstod trädgårdsstadsrörelsen där man genom uppköp av naturbruksmark kunde stycka av billiga tomter och erbjuda till arbetarfamiljer.

En modern trädgårdsstad kan ha hög exploateringsgrad och mycket väl utgöra ett effektivt underlag till kollektivtrafikförsörjningen. Bromma trädgårdsstad kan tjäna som exempel. Där finns spårvagn och buss, lokal service, välplanerade torg och parker, förskola och även grund- och gymnasieskola. Blandningen av villor, radhus och småskaliga flerbostadshus gör att stadsmiljön blir mer händelserik och servicenivån högre än i renodlade villaområden. Studenter, barnfamiljer och ensamstående blandas i samma stadsdel. Skolor och daghem ligger mitt i stadsdelen. Det går att gå till skolan istället för att behöva åka buss eller bli skjutsad med bil. Den som vill flytta från sitt hus när det har blivit för stort och trädgården inte nyttjas, kan hitta en mindre bostad i närheten och fortfarande ha tillgång till gemensamma grönområden och den invanda butiken, fritidsaktiviteter och bekanta ansikten. Folk ska kunna känna sig och vara trygga.

Kommunens kommentarer: Trädgårdsstad med lite olika betydelse för olika personer. Kristdemokraterna eftersträvar det de kallar en modern trädgårdsstad som lånar visa drag från den ursprungliga trädgårdsstaden. Det är en beskrivning som kan stämma väl överens med till exempel de större utbyggnadsområdena kring Klockarpsvägen och Kättillstorp. De planeras för en blandad bebyggelse med samtliga hustyper och upplåtelseformer men ändå med tillräckligt med täthet för att kunna skapa starka kollektivtrafikstråk och helt nya stadsdelscentrum med hög servicenivå. I de mest centrala delarna eftersträvas i utbyggnadsstrategin en exploateringsgrad som är högre än den man får uppfattningen av Kristdemokraternas beskrivning. En tätare bebyggelse är mer markbesparande samt leder till kortare avstånd vilket ger förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafikförsörjning samt mer närservice. Vi bör dock eftersträva den grönska och lummighet som trädgårdsstaden erbjuder. Den nya bebyggelsen kan också låna tankar och idéer från trädgårdsstaden när det gäller att erbjuda en blandning av villor, radhus och flerbostadshus och få in de gröna och lummiga inslagen samt eftersträvan av närservice.

Sjöar med möjligheter

Fler invånare innebär att fler och fler efterfrågar tillgång till badmöjligheter och möjlighet att vistas strandnära för olika aktiviteter året om. Den stora centrala Vätterstranden har en speciell möjlighet och potential att utvecklas och integrera staden med bryggor, lämpliga

umgäengesplatser, och ett kallbadhus. Det rörliga friluftslivet kommer naturligtvis att öka med en ökande befolkning och kommunens alla stränder behöver göras mer tillgängliga och utvecklas på olika sätt i takt med den. Det är också viktigt att värna förbindelsen mellan Munksjön och Vättern, både i vattnet och på land. Vi välkomnar och följer arbetet med Vision Vättern.

Civilsamhällets betydelse för en växande stad

I svaret till vårt remissvar betonas att trossamfund är en del av kommunens föreningsliv. Vi noterar dock att i granskningsyttrandet nämns inte detta över huvud taget. Vi vill därför särskilt understryka att samhället är så mycket mer än det offentliga, och möjligheten att leva ett gott liv i små nära gemenskaper, i föreningar och i församlingar, ska säkerställas i all planering. Civilsamhällets behov ska beaktas på ett tidigt stadium.

Här vill vi särskilt understryka vikten av uppsökande dialog och gedigen omvärldsanalys för att förstå hur vårt samhälle förändras. Exempelvis kan vi i dag se att många trossamfund brottas med både lokal- och markbehov som en konsekvens att man vuxit både vad gäller medlemmar och verksamhet i takt med att nya individer gör Jönköping till sitt hem. Förståelsen för detta behöver också finnas med som en grundbult i översiktsplaneringen, då fler invånare inte bara kommer efterfråga service, kommunikationer, bibliotek och bostäder – utan också olika samlingslokaler. Vi önskar därför att begreppet ”kultur” i skrivningarna breddas och förtydligas, så att det även inkluderar lokaler för trossamfund. Exempelvis när man skriver ”kultur bör ges möjlighet att inrymmas i områden som utpekats för funktionsblandning, handel och bostäder”. Eller när man understryker vikten av att ”arbeta för kulturskolor, idrottsanläggningar, bibliotek och andra anläggningar samt platser för kultur och evenemang jämnt fördelade över staden. De ska byggas ut i samma takt som staden.”

Likaså bör modeller för markanvisning även inkludera frågeställningar rörande trossamfund.

***Kommunens kommentarer:** Föreningslivet är en viktig och bärande del för ett fungerande samhälle och dess utveckling. Trossamfunden är en del av kommunens föreningsliv. Planbeskrivningen ändrades så att föreningslivet och behovet av föreningslokaler lyftes fram tydligare i granskningsförslaget.*

En växande förvaltningsorganisation

Endast under enstaka år har Jönköpings kommun klarat bostadsförsörjningsmålen. I realiteten saknas det redan idag minst 2000 bostäder i förhållande till efterfrågan. För att klara den byggnadstakt som krävs för att nå 200 000 invånare till 2050 behöver kommunen säkerställa att rätt resurser finns tillgängliga för att möta behovet. Alla delar i kommunen måste rustas för att klara den stora utmaning som Utbyggnadsstrategi 200 000 innebär. Inte minst inom Stadsbyggnadskontoret och Tekniska kontoret, men även utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kultur och fritidsförvaltningen behöver rusta för en växande stad. Även kommunens politiska organisation måste ses över för att klara denna utmaning.

***Kommunens kommentarer:** Under framtagandet av översiktsplanen har även genomförandet av den varit en viktig del och i planbeskrivningen finns särskilda riktlinjer för ett effektivt genomförande och beskrivningar av hur planen ska kunna följas upp. Med den nya översiktsplanen som utgångspunkt finns goda förutsättningar att fortsätta arbetet med en effektivare och mer sammanhållen samhällsbyggnadsprocess för hela den kommunala organisationen.*

Parkeringstal

Nuvarande parkeringstal för bilplatser vid bostadsproduktion har visat sig vara alldeles för lågt. Parkeringsplatserna tar i regel slut innan alla lägenheterna är uthyrda. Gatuparkeringen ökar dessutom i redan befintliga bostadsområden, vilket medför problem vid drift och underhåll av våra vägar. Inte minst vintertid. För att Jönköping ska kunna växa genom förtätning krävs ett större ansvar för att parkeringsbehovet tillgodoses inom fastigheten oavsett om det är för bostäder eller verksamheter behovet föreligger. Detta ansvar regleras bäst genom att Parkeringstal för Jönköping kommun uppdateras och anpassas till verkliga behov. Kristdemokraternas uppfattning är att Parkeringstal för Jönköpings kommun bör vara ett dynamiskt dokument som tar hänsyn till bostadstyp, plats och förutsättningar för hållbart resande.

E4/RV40

I vårt remissvar välkomnade vi de utredningar som då pågick för E4:ans framtida sträckning. Nu har vi fått en förhandspresentation av vad utredningen kring E4:ans sträckning har kommit fram till och till hösten väntas hela rapporten släppas. Av det vi vet idag är alternativet att finna en ny sträckning som eventuellt delvis även går i tunnlar det förslag som både skapar bäst möjligheter och förutsättningar för tätare byggnation och fler arbetsplatser och är det förslag som har lägst kostnad jämfört med att däcka över befintlig sträckning. Vi noterar dock att utredningen inte tagit med något om eventuella dragningar för RV40, vilket vi beklagar. Det hade även varit lämpligt att se över framtida lösningar för RV40 i det här läget för att på så sätt skapa ett helhetsperspektiv.

***Kommunens kommentarer:** En eventuell nysträckning av Riksväg 40 hanteras inte inom översiktsplanen utan är en fråga att studera separat likt utredningen kring E4:an.*

Utmaningen med tre centrum

Centrala Jönköping utgörs idag av två olika centrum, öster och väster. Öster präglas till stor del av detaljhandel och har under de senaste åren genomgått en viss omvandling där tidigare affärslokaler blivit gym, restauranger, caféer eller kontorslokaler. Väster präglas mer av fokus på mat och nöjesliv och har inte förändrats i samma utsträckning. När Södra Munksjön nu växer fram kommer ett tredje centrum utvecklas. I utbyggnadsstrategin anges både öster, väster och Södra Munksjön utgöra stadskärnan. Det kommer att bli en utmaning att skapa balans mellan och hålla liv i samtliga tre centrumområden. Kristdemokraterna i Jönköping vill markera vikten av att denna fråga ges särskilt fokus i planeringsarbetet.

Centrumparkering

Den centrumnära parkeringen bör ses över. Nästan alla centrala gatuparkeringar erbjuder möjlighet att stå i en timme eller mer. Detta skapar låg rotation av lediga parkeringsplatser. Genom att tidsbegränsa utvalda gatuparkeringar till 15 eller 30 minuter gynnas handeln då rotationen ökar och de som har enstaka korta ärenden har möjlighet att parkera nära sina målpunkter. De som har lite längre eller fler ärenden har möjlighet att gatuparkera, men då eventuellt en bit ifrån sina målpunkter. De som har längre ärenden har möjlighet att parkera på antingen västra torget eller östra torget eller i parkeringshusen. De nedre parkeringsplanen bör prioriteras för de som parkerar max tre timmar medan de övre våningsplanen är avsedda för de som parkerar längre tid eller har nyttoparkeringsskort eller boendeparkering. Den nyligen införda differentieringen av centrala och yttre parkeringshus bör fortsatt finnas kvar.

Grönskande centrum

När centrala Jönköping växer och förtätas blir de gröna sammanhållna stråken viktiga. De gröna stråken fyller staden med möjligheter till aktiviteter för både unga, vuxna och våra fyrbenta vänner. Här kan vi ta en skön promenad, njuta av grönska från träd och buskar. Det går bra att vila en stund på någon av de inbjudande sittplatserna eller äta något gott vid en grillplats. Det är viktigt att aktiviteter erbjuds för alla åldrar genom lekplatser, boulebanor, skateramper, och utegym.

För de som är intresserade av odling är det viktigt att det finns odlingslotter och koloniområden med möjlighet att uppföra en liten stuga. Odlingslotter och koloniområden bör ligga nära kollektivtrafikstråk.

Trafiklösningar

När en stad växer från att vara en stor småstad till en liten storstad utmanas trafiklösningarna. På tidigare välfungerande vägar där de olika trafikslagen har kunnat samspela uppstår nu intressekonflikter då fler behöver samsas på samma yta. Därför behöver prioriteringar för vart och ett av trafikslagen ske.

Jönköping är en stor kommun med många som bor på landsbygd eller i mindre tätorter. Även den regionala inpendlingen till Jönköping behöver beaktas. För att Jönköping ska klara att växa till en kommun med 200 000 invånare krävs ett rejält omtag i trafikfrågan för ett välfungerande samspel mellan de olika trafikslagen.

Vi noterar att våra synpunkter under remissrundan 2021, samt vår trafikmotion som vi lämnade till kommunfullmäktige i september 2021, nu ligger till grund för ett mer omfattande omtag genom en ny trafikstrategi. Vi vidhåller de förslag som lämnades i remissvaret samt i vår trafikmotion och kommer bevaka att de beaktas i arbetet med en ny trafikstrategi.

Kommentarer till de utpekade utvecklingsområdena

När det gäller de utpekade områdena är det endast de områdena som vi har en förtydligad uppfattning till som vi har kommenterat till. Övriga områden saknas i detta svar.

Rosenlundsområdet

Rosenlundsområdet utgör ett naturligt område för förtätning i en stad som växer. Området bör planeras för förtätning och utbyggnad i ett tidigt skede men hänsyn måste också tas till utredningen om E4:ans framtid och de möjligheter som därmed finns för området. En dragning av E4 utanför Jönköping kan bidra till en helt annan karaktär av utveckling av området.

***Kommunens kommentarer:** Det finns ett uppdrag utanför arbetet med översiktsplanen att titta på förutsättningarna för E4 på lång sikt men än så länge finns inget beslut från kommunen att verka för en ny dragning varför det inte har varit aktuellt att ha det som en förutsättning i den här översiktsplanen. Enligt tidplanen kommer omvandlingen och utbyggnaden av Rosenlundsområden pågå under hela översiktsplanens tidshorisont fram till 2050. Med den grundläggande utformning som området i förslaget har finns goda möjligheter att anpassa och utnyttja ändrade förutsättningarna om E4:an läge.*

A6

Precis som för området med Rosenlund kommer området runt A6 att vara betydelsefullt vid en eventuell ny dragning av E4. Med den utvecklingspotential som finns längs nuvarande sträckning av E4 kommer A6 växa som handelscentrum. Vi vidhåller dock att kommunen kan komma att få bära ett stort ekonomiskt ansvar om parkeringsplatserna på A6 exploateras med bostäder och ytterligare verksamhet, vilket alltså ska beaktas i det kommande arbetet.

Råslätt

Vi noterar att under året som har gått har det beslutats om ytterligare bostäder i hyresrättsform i området. Vi vill särskilt påpeka behovet och vikten av att beakta social hållbarhet i utveckling av Råslätt och prioritera blandad bebyggelse i området med olika upplåtelseformer.

Kortebo

Utbyggnadspotentialen är betydligt större än vad som presenteras i förslaget. Delar av området som föreslås är utanför gränsen för vad som bedöms vara bra avstånd till kollektivtrafiken även när det är genomfört. Området har också brister i viss infrastruktur och en större exploateringsgrad hade skapat ett ekonomiskt utrymme och underlag för att förbättra såväl kollektivtrafiklösningar som övrig infrastruktur.

Vi vidhåller därför de synpunkter vi lämnade i remissvaret, vilket kommer skapa underlag för totalt 3500 ytterligare bostäder. Förslaget innebär att endast en liten del jordbruksmark tas i anspråk, vilket vi föreslår kompenseras genom att ny jordbruksmark anläggs på en plats som ansluter till redan befintlig jordbruksmark och inte är aktuell för exploatering.

Kommunens kommentarer: I Kortebo är det främst jordbruksmark och den branta topografin som har begränsat området.

Klockarpsvägen

Vi är fortfarande kritiska till att exploatera Klockarpsvägen på det sätt som beskrivs och vi anser fortfarande att det endast i begränsad omfattning bör ske en exploatering av Klockarpsvägen.

Barnarp

Kommunen bör allt jämt ha en hög ambition för Barnarp och dess närområde då det kan gynna orten med bland annat ett underlag för en livsmedelsbutik men även tätare turavgångar och fler linjer för kollektivtrafiken.

Prioriteringsordning

Kristdemokraternas önskemål om att peka ut vilka områden som ska prioriteras i vilken ordning är hörsammad och nu finns det redovisat en plan för detta. Vi noterar att den inte i alla delar följer vårt förslag, men de skäl och motiveringar som anges för den prioriteringsordning som föreslås är välgrundade och vi har inte skäl att föreslå någon annan ordning. Däremot reagerar vi på den sänkta ambitionsnivån för äganderätter som går att utläsa genom planerad bebyggelse för de olika tioårsperioderna. Redan idag är det en obefintlig måluppfyllelse att 20 procent ska vara äganderätter och kraftansträngningar behöver tas för att nå upp till det målet istället för att halvera målet.

Kommunens kommentarer: De beräkningar som har legat till grund för översiktsplanen har haft kommunens nuvarande målsättning om småhus som

utgångspunkt. Att procenttalen blir lägre i redovisningen för centrala tätorten beror på att beräkningarna har tagit höjd för den förväntade bebyggelsen i översiktsplanen för mindre tätorter och landsbygd. Där förväntas andelen småhus bli högre men sett till hela kommunen så ska fördelningen vara helt enligt målsättningen.

Liberalerna

Liberalerna i Jönköpings kommun får härmed framföra synpunkter på granskningsversionen av ”Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare, etapp 1”. Det är positivt att kommunen har sett fördelarna med att ordförklaringar finnas med i dokumentet.

Sammanfattning

- Blandstadsprincipen behöver betonas betydligt mer. Principen medverkar till en god socioekonomisk sammansättning inom en kommunal/stadsdel.
- Noder med olika typer av offentlig och kommersiell service bör planeras tillsammans med bostadsproduktion och verksamheter i olika kommunalar/stadsdelar för att därigenom minska trafikarbetet och underlätta vardagen.
- Samverkan mellan byggnation av bostäder, kommunal service samt verksamheter behöver utvecklas ytterligare. Vi skall ju bygga hållbara samhällen.
- Ta fram en plan över vad som bör prioriteras i utbyggnadshänseende. Det går inte att bygga ut samtidigt överallt. Att bygga ut utan att ta hänsyn till tröskelvärden kostar mycket pengar. Tillfälliga lösningar är dyrbara.
- Utveckla Odensjö/Barnarp till en ny stadsdel med goda möjligheter att expandera österut.
- Andelen äganderätter (singeltomter) behöver öka i kommunalerna för att möta den stora efterfrågan.
- Riksväg 40 bör dras om från Bottnaryd/Västra Jära och gå söder om Dumme mosse och vidare mot Odensjö/Barnarp och förena sig med befintlig Rv40 vid Bogla.
- För att förbättra trafikinfrastrukturen för Stensholm och Jöransberg samt Carlsfors föreslås att en ny väg anläggs öster om Tenhultsdalen. Den bör anslutas till Rv 40 norr om Tenhult.

Kommunens kommentarer: *Blandstadsprincipen och noder bedöms lyftas fram väl men benämns ibland på ett annat sätt. Blandstad är den grundläggande principen inom områden som har definitionen mångfunktionell bebyggelse. Det finns även särskilt beskrivet i samband med den regionala kärnan och utpekade stadsdelscentrum som också kan beskrivas som noder.*

Till granskningen fick planen en utbyggnadsordning som är uppdelad i tioårsperioder just för att kunna göra en prioritering och inte bygga ut samtidigt överallt.

Det bedöms inom översiktsplanens tidshorisont inte finnas ett behov av att utveckla en ny stadsdel öster om Barnarp. Det finns tillräckligt med områden där förutsättningarna är bättre fram till att kommunen är 200 000 invånare.

Översiktsplanen har beaktat utmaningarna för samtliga upplåtelseformer och hustyper utifrån flera aspekter och har en god beredskap för att i framtiden kunna hantera efterfrågan.

Infrastrukturer

Det kan vara riktigt att i en översiktsplan inte behöva ange alla tröskelvärden, men om en liten ort avses få en stor utbyggnad är det väsentligt att kritiska tröskelvärden finns angivna. På samma sätt är det viktigt att i planprogram och fördjupade översiktsplanearbeten ange olika kritiska tröskelvärden. Därtill bör man alltid överväga vilka eller vilken ort eller stadsdelar som bör byggas ut i tur och ordning för att inte överskrida kritiska tröskelvärden. Om så kommer att ske bör den orten eller stadsdelen byggas ut rejält på en gång för att hushålla med kommunens ekonomi.

Kommunens kommentarer: Med översiktsplanens utbyggnadsordning som grund finns förutsättningar att utveckla kommunens framförhållning och samordning. Samtliga förvaltningar har varit delaktiga i framtagandet av översiktsplanen.

VA-försörjning

För tätorten Jönköping torde vattenförsörjningen vara säkrad, inklusive beräknade kommande utbyggnader, men vår frågeställning är generell, dvs. hur löses vattenförsörjningen i hela kommunen t.ex. för Bottnaryd och det nya verksamhetsområdet Västra Jära? Den frågan är inte besvarad.

Vårt förslag till att utreda ett eventuellt avloppsreningsverk i Tabergsdalen var en lösning för att avlasta Simsholmens avloppsreningsverk. Kommunens VA-avdelning hade inte tänkt på den lösningen. Förslaget är värt att utreda!

Det är väsentligt att kommunen i sin dagvattenplan beaktar kravet på rening av dagvattenutsläppen till våra känsliga sjöar och vattendrag. Omledning av dagvatten till Knektadammen i Jönköping med åtföljande rening och utsläpp till Rocksjön är ett första steg, men mycket mer behövs.

Kommunens kommentarer: Många av VA-frågorna bedöms i första läget hanteras i samband med kommunens VA-plan för att sedan kunna redovisas i översiktsplanen. En beskrivning av hur kommunen hanterar miljökvalitetsnormerna för vatten är obligatorisk för en översiktsplan och finns redovisat i hållbarhetsbedömning, planhandlingarna och även som information i kartan.

Järnvägar

Det noteras att samråd om den framtida sträckningen av den regionala järnvägen Värnamo – Byarum – Tenhult – Jönköping pågår. I det sammanhanget är det väsentligt för kommunen att belysa behovet av och planera in ett stationsläge nordväst om Tenhult. Därmed underlättas det för resande till och från Tenhult från Värnamohållet. Det är beklagligt att det inte gick att dra järnvägen genom berget väster om Tenhultasjöns norra ände. Det hade annars varit en bra lösning.

Kommunens kommentarer: Järnvägssträckningen och kopplingen till Tenhult hanteras inte i aktuell översiktsplan utan blir en del för etapp 2. I Trafikverkets fortsatta arbete med järnvägsplanen kommer kommunen ges möjlighet att inkomma med synpunkter på samrådet.

Vägar

E4. Olika alternativ till lösning av problematiken med E4 genom tätorten Huskvarna – Jönköping har presenterats. Övergripande kostnadsredovisningar har lämnats. Det fortsatta utredningsarbetet får visa vilket alternativ som kan bli aktuellt i en framtid. En överdäckning torde bli mycket dyr med många frågetecken. En omledning blir i så fall betydligt billigare, men många konsekvenser av den lösningen är inte tillräckligt utredda.

Riksväg 40. Liberalerna föreslår återigen att Rv40 leds från Bottnaryd/Västra Jära och sedan parallellt med kommande Götalandsbana söder om Dumme mosse mot Odensjö/Barnarp med en trafikplats (mot) vid passage över E4. Rv 40 bör sedan dras vidare mot Bogla/Rogberga och där anslutas till nuvarande RV 40. Det innebär att man får en utmärkt vägförbindelse mellan Ulricehamn - Bottnaryd/Västra Jära – E4 - Barnarp/Odensjö och vidare mot Nässjö. Detta möjliggör vidare att Odensjö/Barnarp kan bli en ny stadsdel med stadsdelscentrum i Barnarp. Lämpliga markområden finns på både västra sidan och framför allt på östra sidan av Barnarpsjön. En ytterligare expansion mot öster är fullt möjlig, om det presenterade vägförslaget genomförs.

Kommunens kommentar i samrådsskedet: En upprustning och förstärkning av väg 40 är angeläget. Vi tar med oss dessa inspel i vidare diskussioner med Trafikverket.

***Kommunens kommentarer:** väg 40 bör hanteras i dialog med Trafikverket. En omdragning av Riksväg 40 är en fråga som kräver en egen utredning.*

Verksamhetsområdena Torsvik och Stigamo orsakar mycket trafik med tunga fordon. En hel del av denna trafik går på Tahevägen, vidare genom samhällena Taberg och Månsarp och vidare via Bondstorpsvägen till Nissastigen och med slutmål Halmstad och åter. Denna tunga trafik orsakar allvarliga trafikproblem i nämnda orter. De problemen behöver lösas. Därför tar vi åter upp denna viktiga fråga i granskningsremissen.

Ett förslag är att bygga en tvåfilig väg från Målön/Torsvik längs med industrijärnvägen på Målön till Porteshult och därifrån längs med befintlig kraftledning till Bondstorpsvägen. Liberalerna yrkar på att det här förslaget utreds tillsammans med Trafikverket och tas med i den kommande trafikstrategin.

***Kommunens kommentarer:** Frågor om mer detaljerade vägsträckor bör hanteras inom trafikstrategin.*

Klimat och energi

Boverket har framhållit att Sverige skall ha en hållbar utveckling. Det har också framhållits i kommunens förslag till arkitekturstrategi. Boverket har som förklaring till ”hållbar utveckling” och ”ekologiska aspekter” angett att ”Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser skall ske på ett effektivt resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och främst förnybara energikällor används”.

Det innebär att klimat- och energifrågor givetvis bör hanteras i en kommunal utbyggnadsstrategi och inte enbart i kommunens hållbarhetsarbete.

Därför kvarstår Liberalernas syn på att använda solenergi, vindkraft, geovärme m.m. i betydligt större utsträckning än vad som sker idag. Det är vad EU-kommissionen numera också framför. Här har framförts att t.ex. alla tak bör förses med solceller.

Kommunens kommentarer: Vindkraftfrågan kommer att hanteras i kommande översiktsplan för landsbygden och de mindre tätorterna. När det gäller solceller kan kommunen inte inom ramen för plan- och bygglagen ställa krav på sådana. En kommun får inte ställa egna krav på ett byggnadsverks tekniska egenskaper vid planläggning, genomförde av detaljplaner och andra ärenden enligt PLB. Av planbeskrivningen framgår att det är en fördel om stora takytor kan orienteras så att det optimerar för eventuella framtida solceller.

Bostads- och verksamhetsområden i Huskvarna. Det behöver planläggas för betydligt fler verksamhetsområden i Huskvarnaområdet, inte enbart bostadsområden. Blandstadsprincipen är en framkomlig väg.

Kommunens kommentarer: Det är begränsat med lämplig mark i Huskvarna. Naturvärden, branterna och omgivande jordbruksmark sätter sina begränsningar. Översiktsplanen redovisar enligt Boverkets ÖP-modell verksamheter som har stor omgivningspåverkan och därför inte kan kombineras med bostäder med markanvändningskategorien verksamheter och industri. Det är alltså verksamheter som inte är förenliga med blandstad. För den typen av verksamheter finns ett nytt område utpekad vid Bråneryd i Huskvarna. Arbetsplatser och verksamheter som går att kombinera med bostäder ska främst lokaliseras i markanvändningen mångfunktionell bebyggelse som finns redovisad både som utveckling av de centrala delarna av Huskvarna men även nya områden som Rosendala och ett stort utvecklingsområde i området kring Sandagymnasiet.

Norrängsskolan. Liberalernas yrkande på att utreda en omlokalisering av Norrängsskolan kvarstår. Motiveringen är att trafiken på E4 och Grännavägen kommer att öka i betydligt större omfattning än vad som kommer att ske på Ådalsvägen.

Kommunens kommentarer: I arbetet med den fördjupade översiktsplanen över Rosendala utreddes en större skola men det ansågs inte vara aktuellt på den platsen. Eftersom kommunen inte själva äger tillräckligt med mark i Rosendala finns i nuläget inte möjlighet att planera för en skola i området. Det visade sig även svårt att kunna hantera bullersituationen för en större skola då omgivande gator är relativt trafikbelastade.

Egna hem och Fagerslätt. Här finns möjligheter till fortsatt byggnation av bostäder och vissa typer av verksamheter. Därför behöver det klarläggas vilka typer av verksamheter som kan placeras nära bostäder. Området saknar en livsmedelsaffär och annan närservice. Lokalisera ett servicecenter med livsmedelsbutik till området. Ett förslag är vid Korsvägen. En mindre areal åkermark behöver i så fall tas i anspråk.

Kommunens kommentarer: Vilken typ av verksamheter som kan placeras nära bostäder får klargöras i detaljplanearbetet. Tempo finns på Stensholm, i nuläget är det tveksamt om det är realistiskt med ytterligare en affär i Fagerslätt och områdets övriga förutsättningar gör att det inte är utpekad som ett stadsdelscentrum.

Södra Rosenlundsområdet. Hela södra delen har benämnts som ett utvecklingsområde. Här är det väsentligt att få till en blandstad med bostäder, verksamheter och service av olika slag. Närheten till E4 och järnvägen innebär bullerutmaningar. Rätt planerade och placerade byggnader kan avskärma buller och samtidigt bli bra skyltlägen för verksamheter. Det behövs fler tvärförbindelser mellan bebyggelsen på båda sidor om järnvägen och E4.

Kommunens kommentarer: *Önskemålen om Rosenlundsområdets utveckling stämmer väl överens med de riktlinjer som gäller för området.*

Södra Munksjön. I remissen till ramprogrammet framförde liberalerna att vi inte vill ha en ytterligare bro över Munksjön. Det är möjligt att det skulle ge vissa fördelar för gående och cyklister. Om bron byggs för kollektivtrafik torde krav resas att andra trafikslag också vill använda bron.

Kommunens kommentarer: *Området för den fördjupade översiktsplanen över Södra Munksjön (ramprogrammet) ingår formellt sett inte i översiktsplanen för centrala tätorten utan där gäller fortsatt ramprogrammet.*

Axamo flygplats. Öster om flygstationen och inom ett par skogspartier har det lagts ut ett par verksamhetsområden. Det kan accepteras. Däremot bör de stora öppna åkermarkerna längre österut bevaras! Nordväst om flygfältet och söder om Rv 40 har det föreslagits ett verksamhetsområde. Så länge flygplatsen finns kvar är detta förslag förkastligt. Området ligger intill naturreservatet Dumme mosse. Därtill är det ett Natura 2000-område med en mycket känslig miljö. Liberalerna vidhåller att förslaget skall tas bort.

Kommunens kommentarer: *Det som kommunen uppfattar som det stora öppna åkermarkerna österut var i Översiktsplan 2016 utpekade för verksamheter men är det inte i förslaget till ny översiktsplan. Avgränsningen av verksamhetsområdet väster om flygplatsen får utredas vidare i fortsatt planering för att det inte ska påverka Natura 2000-området.*

Bostads- och verksamhetsområden i Torsvik och Stigamo Målön – Torsvik. Liberalerna har tidigare föreslagit att en ny väg utreds och byggs från Torsvik/ f.d. Granarps gård längs med järnvägen till Porteshult och vidare söder om Månsarp till Bondstorpsvägen. Därmed minskar de allvarliga trafikproblemen för de boende i Taberg och Månsarp. Det underlättar också för den tunga långtradartrafiken till och från Halmstad med omnejd.

Kommunens kommentarer: *Önskemålen om Rosenlundsområdets utveckling stämmer väl överens med de riktlinjer som gäller för området.*

Lovsjön. Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att bordlägga samtliga inkommande bygglovsansökningar rörande Lovsjö fritidsbebyggelse med motivering att länsstyrelsen har krävt att området skall inkorporeras i VA-verksamhetsområdet. Liberalerna anser att det aktuella bostadsområdet öster, söder och väster om Lovsjön är mycket intressant för de som vill ha sin fritid vid sjön samt för de som arbetar i Stigamo- och Torsviksområdena. Mer bostäder torde behövas, varför också området norr om Lovsjön bör detaljplanläggas för en blandstadsdel.

Behovet av kollektivtrafik behöver lösas för hela Stigamoområdet. Därmed kan Lovsjöområdet också få en god kollektivtrafik.

Kommunens kommentarer: Förutsättningar för blandstad eller mångfunktionell bebyggelse anses inte finnas i Lovsjöns läge. I underlaget till översiktsplanen har det tydligt konstaterats att det endast är i centrala stadsdelar den övervägande delen bor och arbetar i den egna eller i angränsande stadsdelar. I Torsvik/Stigamo-området kommer majoriteten inte från stadsdelar i dess närhet. Det samma gäller för de boende i området, ca 75 % har inte sin arbetsplats i de södra yttre stadsdelarna.

Bostads- och verksamhetsområden i Barnarp. Som framförts tidigare har Liberalerna föreslagit att Rv 40 leds från Bottnaryd/Västra Jära och sedan söder om Dumme mosse mot Odensjö/Barnarp med en trafikplats vid passage över E4. Rv 40 bör sedan dras vidare mot Bogla/Rogberga och där anslutas till nuvarande Rv 40. Detta möjliggör en kraftig utbyggnad av Odensjö/Barnarp på båda sidor om sjön och samhället med ett stadsdelscentrum i Barnarp. Det finns lämplig mark för bostäder, närservice av olika slag samt mindre störande verksamheter. Det är dessutom nära till verksamhetsområdena Torsvik och Stigamo samt det nya planerade verksamhetsområdet söder om vägen Torsvik – Tenhult. Den i tidigare översiktsplanerna föreslagna urbana huvudstråket Herkulesvägen bör åter diskuteras. Det stråket skulle på ett bra sätt kunna binda samman Jönköpings centrum med Barnarp/Odensjö, Moliden och vidare till verksamhetsområdet Stigamo och Hyltena trafikmot.

Kommunens kommentarer: Det finns inom översiktsplanens tidshorisont inte ett behov av ny bebyggelse öster om Barnarp. För att kommunen ska bli 200 000 invånare finns bättre lämpade områden redan redovisade och då finns redan en relativt stor överkapacitet för att nå 200 000. Det anses viktigare att först bygga samman de befintliga delarna i Barnarp

Socialdemokraterna

Från oss socialdemokrater vidhåller det vi tidigare skickat in ang utbyggnadsstrategin. Vill tydligt påpeka att vi inte vill se en flytt utav de befintliga koloniområdena då det fyller en oerhört viktig roll för många. De ska vara kvar där de är idag. Vi välkomnar också fler nya områden.

Kommunens kommentarer: I ett fåtal av koloniområdena där omgivningen radikalt förändras görs bedömningen att en annan markanvändning är mer lämplig. Det handlar om områden som någon gång under den kommande 30-årsperioden hamnar i ett helt annat sammanhang än idag. Det kan vara i direkt anslutning till en framtida regional kollektivtrafiknod eller strategiska platser där gatustrukturen sammanstrålar och ger möjligheter att knyta ihop nya och befintliga stadsdelar med varandra. Planen har tagit höjd både för en flytt av enstaka områden samt helt nya koloni- eller stadsodlingsområden.

Vänsterpartiet

Nedan kommenterar vi de viktigaste punkterna i ÖP-Granskning.

- Vi finner planförslaget ambitiöst och allmänt genomtänkt. Vi har tidigare lämnat fylliga synpunkter och vill nu mer summera de viktigaste, gentemot granskningsversionen.
- Inledningsvis redovisas att ÖP utarbetas i två steg; den centrala tätorten först, och sedan den omgivande landsbygden. Detta har vi tidigare kritiserat, och vår kritik består: stad och land bildar en helhet – Citiland med ett modernt begrepp. De kan inte planeras separat, utan måste behandlas i samma sammanhang. Som ett minimum bör inga låsande beslut tas, innan del två är färdigbehandlad.

***Kommunens kommentarer:** Ny översiktsplan är uppdelad i två steg där den första delen utgör den centrala tätorten och den andra delen utgör mindre tätorter och landsbygd. När båda delarna är klara utgör de tillsammans kommunens nya översiktsplan där stad och land bildar en helhet. I Program för utbyggnadsstrategin beslutade kommunfullmäktige att arbetet skulle delas upp i två delar. Arbetet med delen som hanterar mindre tätorter och landsbygd sker sedan cirka ett år tillbaka parallellt med arbetet med den centrala tätorten vilket vi bedömer säkerställer att båda delarna hanteras i samma sammanhang. Bedömningen är även att förutsättningarna för att verkligen kunna satsa och lyfta fram landsbygden bäst sker om den delen hanteras separat, men ändå utifrån samma sammanhang.*

- Vi vill översiktligt betona följande:

Klimatkrisen är akut och alla – alla – beslut kommunen fattar, måste beakta detta. Inga ursäkter för halvmesyrier kan godtas.

Detta är överordnat och skall genomsyra alla planbeslut.

Ukrainakriget och Coronapandemin har också visat det svenska samhällets sårbarhet; vi har en långt sämre resiliens än för 40 år sedan. Vi måste därför också eftersträva en ökad *lokal* resiliens.

Också detta är överordnat och skall genomsyra alla beslut.

- Planen sägs eftersträva en långsiktig hållbarhet. Detta preciseras bl.a. till:
 - ”Spara på markresurser”- bör vara naturresurser.
Då måste vi bl.a. bygga i trä; ersätta bensinbilar med elspårvagnar; använda mer solceller, bevara ej hårdgjord mark, bevara träd och jordbruksmark.

***Kommunens kommentarer:** Mark är en av många naturresurser, vi har valt att lyfta just den för att översiktsplanens främsta syfte är att redogöra för kommunens syn på mark- och vattenanvändningen.*

- ”Skapa förutsättningar för hållbara trafikslag.”
Ett sådant är eldrivna spårvagnar. De fungerar bäst om vi bygger ut staden linjärt (det ger ett tillräckligt underlag) snarare än som en pannkaka (det gynnar

bilen). Eftersom centrum är fullbyggt och den förutsedda befolkningsökningen är avsevärd – på bara 50 år upp till 100 000 – talar detta för att vi utvecklar en satellitstad eller ett pärlband av stadsdelar.

Kommunens kommentarer: Planen redovisar ett framtida spårvagnsstråk som utnyttjar den långsträckt utbredning som är en tydlig karaktär för den centrala tätorten redan idag. Även om ett pärlband av stadsdelar skulle kunna vara fördelaktigt för enskild spårvagnslinje så visar våra analyser av den befintliga bebyggelsen tydligt att förutsättningarna för all typ av service förbättras i större sammanhängande områden där stadsdelarna sömlöst integreras med varandra i så många riktningar som möjligt.

○ ”Möjliggöra närservice”.

Då måste lokala stadsdelscentra av rimlig storlek finnas. Samtidigt bör stadsdelsdefinierande grönområden/skogsmark skilja olika stadsdelar. (detta underlättar också att bevara tillräcklig ej hårdgjord yta)

Kommunens kommentarer: Stadsplaneringen kan bara skapa förutsättningar för lokala stadscentra och det försöker vi göra i översiktsplanen bland annat genom att koncentrera bebyggelse till dessa. Att stadsdelar är tydligt urskiljningsbara bör vara en målsättning likaså att alla boende har god tillgång till såväl mindre som större grönområden. Att stadsdelar alltid ska avskiljas av grönområden kan däremot diskuteras. Att bebyggelsestråk sammankopplar stadsdelar kan medverka till andra mål i stadsplaneringen som att öka den upplevda tryggheten och förbättra integrationen mellan stadsdelar.

- Planen anger därefter eftersträlvade strategier för att uppnå detta. Vi finner dessa vara av olika värde: en del ser vi som kontraproduktiva, andra som mer positiva. Vi kommenterar dem nedan:

○ ”förtätning och omvandling”.

V har tidigare kritiserat denna strategi. Marken i centrum är absolut knapp. Den i dag existerande fördelningen mellan byggd mark och gatumark, respektive torg, gårdar och grönmark lämnar för lite till de senare. Detta syns på svårigheten att få till tillräckliga friytor på skolor och förskolor, exv. *Förtätning* har nått vägs ände.

- Omvandling av gråmark (tänk Södra Munksjön) är en möjlighet när näringslivets struktur ändras. Men där blir det för tätt och för högt. Andelen hårdgjord yta är för stor. Förskolornas friyta för liten. Och nya science center (Science Tower) lades inte här, utan byggdes för stort och för högt – invasivt – på väster.

○ ”befintlig bebyggelsestruktur skall byggas samman”

Detta kan bara göras genom att ta grönmark/struktureskapande/stadsdelsdefinierande andningshål i bebyggelsen i anspråk. Både för att ge hembygdskänsla och för att bevara ej hårdgjord mark avvisar vi tanken.

Kommunens kommentarer: Syftet är att medverka till andra mål i stadsplaneringen så som att öka den upplevda tryggheten och att förbättra integrationen mellan stadsdelar. Olika stadsdelar kan ändå på andra sätt ges en tydlig identitet och gränser kan markeras på andra sätt än med stora naturområden. Växer staden till 200 000 invånare och vi vill att dessa ska ha bostäder kommer omvandlingsmarken inte räcka till utan i någon mån kommer vi att hårdgöra icke hårdgjord mark antingen inom eller utom staden. Att staden växer inåt istället för utåt ger bättre förutsättningar för att uppnå mål om närservice och ökat kollektivtrafikresande. Utvecklingen bör dock ske på ett sådant sätt att andelen grönområden blir tillräcklig och vi bör också hela tiden sträva efter att nybyggnadsområden blir så gröna som möjligt och även att öka de gröna inslagen i den redan bebyggda miljön.

- ”Bättre förutsättningar skall ges för att gå, cykla och färdas kollektivt.”
 Detta bifaller vi varmt, men djävulen finns i detaljerna:
 Det enda kollektivtrafikslag som visat sig kunna attrahera bilister är spårvagn. En stad av det kommande Jönköpings storlek kan också bära en sådan. Men underlaget blir bäst (samlat) om staden byggs linjärt, som en bandstad/ eller med en satellitstad.
 Det är också viktigt att då samtidigt modernisera/utveckla bebyggelsen utefter en nyanlagd spårväg. Det ger en mångfaldig positiv effekt.

Att gå och cykla blir lättast, tryggast och attraktivast om det finns sammanhängande, separata gång- och cykelvägar, gärna i grönstråk för trädskugga, bl. a. Och ett stadsdelsdefinierande grönområde blir då en del av trivselen.

Kommunens kommentarer: Översiktsplanen pekar ut ett tänkbart stråk för spårvagn som i stora delar sammanfaller med dagens sträckning för linje 1. En strategi i arbetet har varit att utveckla områden utmed detta och andra viktiga stadsstråk som främjar hållbara transporter och knyter samman stadsdelar med varandra.

- ”Vi bör eftersträva en blandad stad”.
 Vi instämmer helt. Utöver att motverka fjärrhandel handlar det dels om att aktivt välkomna moderna verksamheter till boendeytområden, dels bygga staden attraktivt och med mötesplatser och vistelsezoner: torg, parker, kaféer, butiker; liksom gemensamma institutioner – skolor, bibliotek, idrottszoner, bl. a.
- Planen betonar att vi skall eftersträva en god stadsmiljö ”för varje människa”; den skall främja integration och delaktighet.
 - här betonas att ”stadens offentliga rum skall vara attraktiva, trygga och säkra”. Detta betyder mötesplatser där tillräckligt många samlas och trivs, något som kräver en eftertänksam och lyhörd planering, inte minst mot civilsamhället. Här betonas också behovet av parker och grönområden, både för folkhälsan och för ekosystemtjänster.
 Vi instämmer helt. Detta är ett viktigt stadsplaneringskriterium.
 (som f.ö. innebär att förtätning nått vägs ände.)

Det kan vara av värde att påminna om att alla rådslag returnerar samma besked: ”mer av grön lagomstad, i mänsklig skala.”

Den imperiella stadsbyggnaden är kommen enbart ur maktens cirklar.

Bankeryds Hembygdsförening/Domsands Båtsällskap via Kommunutvecklingsgruppen Bankeryd (2st yttrande)

1. Jönköpings kommun ligger vid Vättern och Munksjön. Vattnet har varit en självklar kommunikationsled för människorna som bott här sedan vikingatid fram till 1950-tal. Järnväg och vägar med olika typer av fordon tog över sjöfartens roll som kommunikationsmedel. Nu och i framtid har det blivit så trångt på järnväg och vägar att kommunen bör planera för att åter nyttja vattnet som en del lösning på den nödvändiga lokala kommunikationen. Eldrivna båtar anpassade för Vättern och Munksjön.

Kommunens kommentarer: Kollektivtrafik på Vättern har inte setts som ett alternativ i arbetet med översiktsplanen utan fokus har legat på den typ av kollektivtrafik vi har idag och på längre sikt även spårbunden trafik. Ett särskilt uppdrag om att ta fram en trafikstrategi för Jönköping ska påbörjas under hösten där olika trafikeringsalternativ kommer studeras. Ett arbete med en vision för Vättern är också under arbete där utveckling av båtlivet är en fråga.

2. Sjöhagsvägen i Berghalla/Trånghalla Bankeryd är ett planerat område för bostadsbyggande. Från Sjöhagsvägens nordvästra del går stigen ner till Tjyvanabbe. Ett naturområde som bör bevaras! Även ett minst två hundra meter brett skogsområde från Tjyvanabbe fram till Sjöåkra i Bankeryd bör bli i kommunal ägo och få fortsatt vara ett eftertraktat strövområde. För att förbättra kommunikationen Sjöåkra - centrala Jönköping skulle man kunna bygga en ny gata omedelbart öster om och parallellt med järnvägen, fram till den nya underfarten Trånghallavägen-Övre Berghallavägen.

Kommunens kommentarer: För området Bankeryds Målskog 10:2 m.fl. i Norra Berghalla pågår detaljplanearbete där första steget i form av samråd har hållits. Arbetet har varit pausat och i dagsläget finns ingen aktuell tidsplan. Området från Tjyvanabben till Sjöåkra ligger i förslaget till översiktsplan som natur och friluftsområde.

En ny gata för att öka tillgängligheten mellan Sjöåkra och centrala Jönköping är en fråga som Jönköpings kommun bedömer kan passa in i det kommande arbetet med en trafikstrategi som påbörjas under hösten 2022. En ny sträckning av en väg behöver utredas noggrant då det kan finnas konflikter med allmänna intressen.

Björnlokans samfällighetsförening

Björnlokans samfällighetsförening består av 22 hushåll på Trökhagen och Soops väg, Skänkeberg. Vi hänvisar till tidigare synpunkter som vi lämnat angående objekt-id 200, byggnation mellan Blåbärsvägen och Lönejorden, angående trafik och naturvärden. Till detta vill vi lägga en stark tveksamhet kring objekt-id 1065. Vad vi kan utläsa av underlaget planeras en ny lokalgata i Trökhagens förlängning ner mot Klockarpsvägen. Om

detta stämmer så innebär det att dagens återvändsgata förvandlas till genomfartsgata. Vi har svårt att se syftet med detta. För oss boende skulle detta samtidigt innebära en klar försämring ur trafiksäkerhetssynpunkt och trafikmängder. Gatan är idag utformad utan trottoarer, med utfarter ut mot gatan och med lekande barn.

Vi har förståelse för behovet av att låta staden växa, men vi konstaterar samtidigt att med liggande förslag kring Klockarpsvägen ändras karaktären på vårt närområde radikalt. Åkrar och ängar försvinner, skogsområden krymper, stigar blir gångvägar osv. Vi hoppas att ni tar med dessa aspekter i den fortsatta planeringen.

***Kommunens kommentarer:** Förslaget innebär en stor förändring av området runt Klockarpsleden. Den föreslås omvandlas från trafikled omgiven av grönområden, som i dagsläget också utgör bullerbarriär mot bebyggelsen till en stadsgata med låg hastighet och bebyggelse i direkt anslutning. Att en koppling redovisas som lokalgata behöver inte innebära att den ska vara öppen för genomfart för biltrafik. Däremot är ambitionen att skapa ett gent, lättöverskådligt och lättframkomligt gatunät för framför allt gående och cyklister. I fallet med Trökhagens förlängning behövs en ny gata för att möjliggöra nya fastigheterna söder om Trökhagen men det behöver alltså inte nödvändningsvis innebära en möjlighet att nå dem med bil via Trökhagen.*

Elmia AB och Fastighetsutveckling AB

Elmia AB och Jönköping Fastighetsutveckling AB lämnar följande gemensamma synpunkter till granskningsförslaget. Vår granskning tar utgångspunkt i den verksamhet som bolagen bedriver och som i alla andra sammanhang är en central del i kommunens strategi för utveckling, dvs besöksnäringen samt som generatorer för övriga näringslivet inte minst små och medelstora företag och med dem förknippade verksamheter. Båda bolagen har uppdrag att utveckla detta och gör det tillsammans.

Planens grundsyfte med tillväxt och fler invånare och en kommun på framkant stärker både JKPG Fasts och Elmias verksamheter vilket är mycket positivt.

Det finns dock delar i Utbyggnadsstrategin som saknas eller som vi anser är kontraproduktiva för den utveckling Elmia och JKPG Fast behöver bedriva.

Elmia – och därmed Jönköping - har en stor potential att bli ett än mer attraktivt mäss- och destinationsmål. Elmias verksamhet bidrar starkt till Jönköpings varumärke nationellt och internationellt.

JKPG FAST uppdrag är att bidra till att tillgodose kommunens, kommuninvånarnas och näringslivets behov av mark och kommersiella lokaler och därigenom främja näringsliv och skapa sysselsättning och arbetstillfällen i Jönköpings kommun. En viktig del i detta är bl.a. fastigheterna på Elmia.

Allt tydligare ställer Elmias besökare och utställare krav på att få en upplevelse med sig efter ett besök på Elmias mässor och/eller event. Mat, logistik, intelligenta lokaler med hög digitaliseringsgrad, bra service och hög säkerhet är hygienfaktorer som tillsammans påverkar helhetsupplevelsen. Konkurrenssituationen inom mötesbranschen – nationellt och internationellt

– är tuff. För att bibehålla befintlig verksamhet krävs nysatsningar och kontinuerlig utveckling. En viktig del för konkurrenskraften är tillgängligheten vilket vi vill belysa i detta yttrande. Detta behöver säkras i planen med våra gemensamma intressen i fokus gällande Rosenlundsområdet.

Besöksnäringen

Avgörande för Besöksnäringen är kommunikationer inom, till och från Jönköping. Inom överskådlig tid kommer huvudkommunikationen till och från Jönköping att vara bil. I dagsläget är det 90-95% av besökare och utställare som väljer bil till Elmia. Planen tar utgångspunkt i att biltrafik inte är hållbart. Vi tycker detta är ett tveksamt resonemang då el-bilar redan idag är ”miljövänliga” på samma sätt som kollektivtrafiken. Den prognos som kommunens konsulter redovisat när det gäller trafik genom Jönköping är en ökning av trafiken med 40% till 2050 och därmed stärks betydelsen av ett kommunikationsvägnett och övrig infrastruktur för bil-, lastbil- och busstrafik inom, genom och till/från Jönköping. Utbyggnadsstrategin måste därför utgå från det i planeringen. Detta för med sig ökad betydelse av parkeringsmöjligheter och laddningsplatser. Vi ser inte att detta är hanterat i förslaget.

Generellt beskrivs i Utbyggnadsstrategin invånarperspektivet främst. Vi anser att kommersiell utveckling är en väldigt viktig del för kommunens attraktivitet att leva och bo i och bör därför beskrivas tydligare. Besöksnäringen är en del av det kommersiella och i den form Elmia bedriver den nämns inte alls i underlaget.

Kommentarer till Plankarta gällande Elmiaområdet

Elmiaområdet är utpekade med olika inriktning.
Själva anläggningen som besöksanläggning – bra.

Logistikområde för Elmia idag parkering och vägar är utpekade som mångfunktionell bebyggelse där delar pekade ut.

”Ställningstagandet och konsekvenser i underlaget anger: Utvecklingsområde för tätare och blandad stadsbebyggelse med bostäder, arbetsplatser, handel, service och skolor....”

Det senare går emot de utvecklingsmöjligheter som behöver reserveras för Elmias verksamhet. Idag saknas det ca 1000 parkeringsplatser för att anläggningen skall kunna hantera de stora mässorna lika bra som konkurrenterna på den internationella marknaden. Fasta parkeringsplatser med laddningsmöjlighet för utställare och besökare kommer vara en avgörande faktor.

Kommentarer till beskrivning av området: Kollektivtrafiken beskrivs koncentreras till Huskvarnavägen. Den bör ur ett besökarperspektiv utökas till den del av området där besöksverksamhet pågår dvs till Elmiavägen. Man kör snabbare på Huskvarnavägen men det är inte dit besökarna skall. Angöringsstråket Huskvarnavägen – Stefan Livs gata – Elmias Entré behöver också utvecklas.

Utveckling av kopplingen till E4 saknas. Idag har området betydande trafikproblem i anslutningen avfart 99, Trafikplats Österängen och anslutningen till Elmiaområdet.

Återkommande uppstår trafikfaror, inte minst i samband med arrangemang i området vilket sker vid minst 75 dagar per år vid tävlingar, matcher, konserter, mässor och event.

Planbeskrivningen med våra kommentarer

Sammanfattningen talar om befolkningstillväxt och hur kommunala funktioner skall planeras. Det är bra och viktigt. En förutsättning för det är en positiv utveckling av det vi representerar dvs. näringslivet, detta beskrivs inte.

Generellt sätts likhetstecken mellan miljövänliga transporter och kollektivtrafik. För vår verksamhet kommer biltrafiken och lastbilstrafiken, den då miljövänligare, vara avgörande för verksamheten och planering bör därför ske med en sådan inriktning också.

”Turist- och besöksmål utvecklas”

Planen talar om kommunens natur- och kulturvärden men inte om besöksnärsverksamheter på Elmiaområdet som genererar ca 1 miljon besöksstillfällen per år.

Sammanfattning

Elmia och JKPG Fast är stolta och positiva att bedriva sina verksamheter i Jönköping Kommun, en kommun i framkant med visioner och vilja att skapa tillväxt för alla.

Elmia och JKPG Fast stödjer planen Jönköping 200 000 med de justeringar vi föreslagit ovan.

***Kommunens kommentarer:** Hållbara transporter är enligt översiktsplanens hållbarhetsbedömning den enskilt viktigaste frågan där utsläppen bara är en del. I Rosenlundsområdet påverkas framkomligheten på E4:an redan idag av den lokala trafiken. Rosenlund har en ett mycket gynnsamt läge i staden och för att på bästa sätt utnyttja det krävs att markytan används effektivt. Både på gatumarken så att alla trafikslag får plats och inom kvartersmarken där samlade parkeringslösningar kan vara ett sätt.*

Det finns ett behov av att utreda förutsättningarna för Rosenlundsområdet på en mer detaljerad nivå för att kunna arbeta vidare och redan idag pågår detaljplanarbete i anslutning till Elmia.

Näringslivets utveckling har varit en viktig förutsättning i arbetet men planens främsta uppgift är att peka ut på vilka platser den ska kunna utvecklas för att kunna vara ett stöd för till exempel kommunens näringslivsavdelning i den fortsatta kontakten med näringslivet.

E.ON Energidistribution AB

Yttrande över granskning Översiktsplan för Centrala tätorten, Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har följande synpunkter. E.ON konstaterar att planområdet inte berör vårt

koncessionsområde för elnät. I det fall E.ON kommer att anlägga ledningar inom området, kommer bolaget att ansöka om linjekoncession för aktuell ledning.

Att gräva ner regionnätsledningar

I planbeskrivningen Tekniska anläggningar på sida 66 (del 1) skriver kommunen att:

”Nya kraftledningar ska markförläggas så långt som möjligt, för att främja en god markhushållning, beakta landskapsbilden samt skapa en attraktiv boendemiljö.”

E.ON vill framföra ett önskemål om att detta krav nyanseras och utvecklas i det fortsatta planarbetet då frågan om att gräva ned ledningar är långt mer komplex än att åstadkomma ett kabelschakt. I synnerhet om ledningarna utgör del av regionnätet.

Varje kraftledning är en del av helheten i det system som krävs för att energiförsörjningen ska fungera. Regionnätsledningarna utgör tillsammans med de nationella stamnäten det svenska energisystemets bas. De är tillsammans vitala för samhället och elförsörjningen i stora områden som omfattar miljontals kunder. Delar av lokalnäten är idag nergrävda för att minska avbrottsrisker vid till exempel storm. Det ger ibland en felaktig uppfattning om att markkabel är ett likvärdigt alternativ till luftledningar även på de högsta spänningsnivåerna, vilket sällan är fallet. Luftledningar har hög tillgänglighet, få felkomponenter och korta reparationstider. Markkablar har däremot ett antal nackdelar såsom risk för försämring av driftsäkerheten, påverkan på beredskapen, sämre överföringsförmåga, högre kostnad osv.

Se information på nedanstående länk samt i bifogat dokument för en mer utförlig beskrivning av orsakerna till att regionnätsledningar inte bör flyttas eller grävas ner, vilket även är tillämpligt som nyansering till varför inte samtliga nya kraftledningar är lämpliga att markförläggas.

<https://www.eon.se/artiklar/daerfoer-boer-inte-regionnaetsledningar-flyttas>

***Kommunens kommentarer:** Skrivningen ”Nya kraftledningar ska markförläggas så långt som möjligt, för att främja en god markhushållning, beakta landskapsbilden samt skapa en attraktiv boendemiljö”, menar kommunen redan är nyanserad. Genom att välja att skriva så långt som möjligt ges öppningar för att det inte alltid är möjligt. Skrivningen gäller dessutom nya ledningar inte krav på nedgrävning av befintliga. Det är dock inte en fråga som kommunen i slutändan beslutar om och skrivningen ändras därför till bör. Ur kommunens synvinkel och ur ett markplaneringsperspektiv är det dock i de flesta fall det bästa alternativet.*

Magnetfält

Med anledning av diskussionen kring magnetfältets eventuella hälsorisker så önskar E.ON upplysa om att en skälighetsbedömning måste göras vid varje enskilt fall av samhällsplanering eller nybyggnation, där eventuella risker från magnetiska fält vägs mot tekniska och ekonomiska förutsättningar.

De myndigheter som ansvarar för hälsofrågor kopplat till magnetfält är Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Folkhälsomyndigheten och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Myndigheterna mäter, utvärderar forskning samt tar fram råd, rekommendationer och föreskrifter avseende magnetfält.

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetiska fält och negativa hälsoeffekter. Med bakgrund i detta har svenska myndigheter inte kunnat fastställa några gränsvärden eller skyddsavstånd för allmänhetens exponering för magnetfält.

Ansvariga myndigheter rekommenderar dock en viss försiktighet vid samhällsplanering och exploatering genom att, såtillvida detta kan göras till rimliga kostnader:

- sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas
- undvik att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält
- sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer

I planbeskrivningen på sida 22 (del 2) skriver Jönköpings kommun att "Vid planläggning utgår vi från ett skyddsavstånd till en kraftledning så att 0,2 μ T klaras".

Det är oklart varför Jönköpings kommun refererar till ett gränsvärde på just 0,2 μ T. Denna rekommendation bör strykas eller omformuleras då det saknar vetenskaplig grund och inte heller är något värde svenska ansvariga myndigheter refererar till. Trots forskning under 40 års tid går det inte att ge ett säkert svar om magnetfält kan orsaka cancer. En vetenskapligt grundad misstanke om ett samband mellan varaktig exponering av magnetfält och utveckling av barnleukemi finns dock och WHO har därför bedömt magnetfält som möjligen cancerframkallande vilket är den svagaste misstankegraden. Sambandet gäller vid värden över 0,4 mikroT. Forskare har däremot inte funnit någon biologisk mekanism eller orsakssamband som kan förklara hur exponering för magnetfält skulle kunna orsaka leukemi. Det är också relevant att referera till den praxis som finns från mark- och miljööverdomstolen gällande magnetfält. Det är två domar från 2011 (M 4127-10) och 2017 (M 2192-16) som etablerat praxis. I de fallen har Svenska kraftnät respektive Vattenfall blivit tvungna att utföra magnetfältsänkande åtgärder då de beräknade värdena låg över 0,4 mikroT.

E.ON för en öppen och saklig dialog om magnetiska fält och eventuella risker. E.ON följer kontinuerligt pågående forskning inom området och strävar efter en kunskapshöjning beträffande magnetiska fält. E.ON beaktar berörda myndigheters rekommendation och miljöbalkens regler om försiktighet och tar människors oro på allvar. E.ON mäter, beräknar och redovisar vid behov magnetfältsnivåer kring våra anläggningar. Önskas magnetfältsberäkning i närheten av E.ONs anläggningar är ni välkomna att återkomma.

E.ON ser fram emot att även ta del av handlingarna för den kommande utbyggnadsstrategin för mindre tätorter och landsbygden.

Det bör till sist tydliggöras i översiktsplanen att det vid detaljplane- och bygglovsärenden som rör nybyggnation alltid ska ske en remiss med berörda elnätbolag.

***Kommunens kommentarer:** Kommunen ändrar skrivningen i utbyggnadsstrategin till att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärden för elektromagnetiska fält ska inte riskera att överskridas.*

Habo kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lämna nedanstående svar till Jönköpings kommun.

Kommunstyrelsen vill särskilt trycka på att:

Det är positivt att Jönköpings kommun har tagit fram dokumentet som ger en helhetsbild över tänkt utbyggnad av den centrala tätorten.

Samarbete mellan kommunerna tillsammans med berörda myndigheter i mellankommunala frågor är särskilt viktigt och en förutsättning framåt för att skapa en hållbar regional utveckling.

Beskrivning av ärendet

Jönköpings kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan för den centrala tätorten, Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare. Jönköpings kommun växer med cirka 1 500 invånare per år. En ökad befolkning stärker Jönköping som regionalt centrum samtidigt som det ställer krav på att planera för exempelvis bostäder, transporter, industrimark, skola, vård och omsorg. Därför har kommunen tagit fram en utbyggnadsstrategi för att ha beredskap för en tillväxt upp till 200 000 invånare. Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare kommer sedan bli Jönköpings kommuns översiktsplan.

Arbetet med kommunens nya översiktsplan är uppdelad i två delar. I första delen ingår centrala tätorten i Jönköping och stadsnära kommundelar och den andra delen innefattar kommunens mindre tätorter och landsbygden. Den delen är inte upprättad ännu.

Synpunkter

Både Jönköping och Habo har en stark tillväxt och med det korta avståndet på 2 mil mellan dessa är pendlingsstråket det starkaste i länet. Båda kommunerna står för en stor del av bostadsförsörjningen och arbetstillfällen i denna del av länet och är en väl integrerad bostads- och arbetsmarknad. Både Habo kommun och Jönköpings kommun planlägger och bygger nya bostadsområden och verksamhetsområden som ytterligare kommer att förstärka detta stråk, se bifogad kartbilaga. I kommunernas olika översiktliga planer redovisas denna utveckling på ett tydligt sätt.

Habo växer, både i den norra och södra delen, med verksamheter, industrier, bostäder, affärer, skolor, förskolor och i Jönköping pågår en utbyggnad av Hedenstorp med många nya arbetstillfällen samt bostäder och annan utveckling i de västra och nordvästra delarna. Mellan dessa områden går väg 26/47 som sedan går över till länsväg 195 samt Kortebovägen. Dessa vägsträckor kommer att bli mer och mer trafikerade av människor som väljer att bo i Jönköping/Bankeryd och arbeta i Habo och tvärtom. Totalt antal arbetspendlare mellan Habo och Jönköping i detta stråk var år 2020 4 253 stycken, varav 3 105 pendlar från Habo till Jönköping och 1 148 i motsatt riktning.

Eftersom järnvägen inte alltid är ett alternativ för pendling för att nå sin målpunkt, kommer vägsträckorna att bli än mer belastade. Det innebär undermålig framkomlighet för alla transportslag på väginfrastrukturen, och specifikt för bussen som då inte bedöms vara ett attraktivt alternativ eftersom även den fastnar i de köer som bildas. Sämre framkomlighet försvårar även för räddningsfordon att ta sig fram.

Det starka stråket mellan Habo och Jönköping via Bankeryd kommer att förstärkas mer och mer. För att klara både dagens nuvarande situation och framtida utveckling behöver flera olika åtgärder genomföras för att optimera både kollektivtrafiken och biltrafiken. Det ska finnas möjlighet till att resa på ett säkert, snabbt och tillförlitligt sätt oavsett om man väljer cykel, kollektivtrafik eller bil.

Habo kommun kan konstatera att det i dokumentet Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare under rubriken Mellankommunala frågor beskrivs att bostads- och verksamhetsetableringar på båda sidor om kommungränsen påverkar båda kommunerna. Och vidare står det i strategin att frågor som berör angränsande kommuner ska samarbete och dialog eftersträvas för att gemensamt kunna sträva mot en hållbar utveckling.

Under rubriken Kommunikationer står det att en förutsättning för att en stark arbets- och bostadsmarknad ska kunna upprätthållas inom regionen är att de lokala och regionala resmöjligheterna är väl utvecklade. Det står även att Jönköpings kommun samarbetar med Trafikverket så att trafikutvecklingen på järnvägar, E4, riksvägar och länsvägar sker på ett hållbart sätt.

Habo kommun delar Jönköpings kommuns ställningstagande att samarbete mellan kommunerna är viktigt när det gäller arbets- och bostadsmarknad samt infrastruktur och kommunikation, för att få fram en helhetsbild över våra kommuners utveckling och dess påverkan på bland annat infrastrukturen. Habo kommun ser ett tydligt behov av att utveckla samarbetet inom dessa frågor och är positiva till att starta upp och delta i detta, tillsammans med andra berörda aktörer såsom Trafikverket, Region Jönköpings län samt Jönköpings länstrafik.

Arbetsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att översända yttrandet till Jönköpings kommun samt att särskilt trycka på att det är positivt att Jönköpings kommun har tagit fram dokumentet som ger en helhetsbild över tänkt utbyggnad av den centrala tätorten. Samarbete mellan kommunerna tillsammans med berörda myndigheter i mellankommunala frågor är särskilt viktigt och en förutsättning framåt för att skapa en hållbar regional utveckling.

Kartbilaga

Habo utbyggnad enligt ÖP 2040 och Jönköping, Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare.

Kommunens kommentarer: Ett starkt samarbete mellan Habo kommun och Jönköpings kommun kommer att krävas för att bidra till en hållbar utveckling, speciellt med tanke på det korta avståndet mellan kommunerna. Jönköpings kommun ser framemot framtida dialoger och ett stärkt samarbete.

June Avfall & Miljö

June Avfall & Miljö AB har tagit del av granskningsversionen av utbyggnadsstrategin och kan konstatera att avfallsfrågan inte behandlas överhuvudtaget i planförslaget. June Avfall & Miljö ser därför gärna att planförslaget kompletteras med planeringsstrategier gällande avfallshantering under avsnittet Tekniska anläggningar i planbeskrivning del 1.

I byggandet av det hållbara samhället är avfallshantering en viktig och grundläggande infrastruktur. Det är därför viktigt att avfallshanteringen uppmärksammas i ett tidigt skede i den fysiska planeringen för att öka förutsättningarna för en hållbar avfallshantering. I översiktsplan för Centrala tätorten föreslås att staden ska växa främst genom förtätning, omvandling av redan exploaterade områden och genom att ta ny mark i anspråk i anslutning till redan befintliga stadsdelscentrum. Vid förtätning är det extra viktigt att reservera plats för avfallshantering tidigt i planeringsskedet. Det gäller inte bara avfallsutrymmen utan även transportvägar för att

befintligt insamlingssystem ska kunna bibehållas. Ytor för avfallens infrastruktur är en fråga som inte ska lösas i varje enskild detaljplan. Därtill går trenden mot att fler och fler fraktioner ska sorteras ut vilket är utrymmeskrävande. Avfallsutrymmena behöver planeras med flexibilitet, ofta i överkant, för att över tid kunna anpassas till ett förändrat antal fraktioner och förändrade avfallsmängder. Det kan vara svårt och dyrt att rätta till felaktigheter i efterhand.

Om avfallshanteringen kommer med tidigt i planeringsskedet ökar det förutsättningarna för att kommunen på sikt ska få ett avfallssystem som ger en bra service åt kommuninvånarna, fungerar för avfallsverksamheten och ger en ökad samsyn på avfallsfrågorna i kommunen.

I övrigt anser June Avfall & Miljö att utbyggnadsstrategin är genomarbetad och ger en god vägledning för användning av mark och vatten och bebyggelseutveckling.

***Kommunens kommentarer:** Planbeskrivning kompletteras med en textdel gällande avfallshantering under avsnittet tekniska anläggningar.*

Jönköping University och Högskolefastigheter i Jönköping AB

Jönköping University (JU) och Högskolefastigheter i Jönköping AB (HÖF AB) står bakom Jönköping kommuns ambition att växa och fortsätta att vara en kommun i framkant.

Tillkommande bebyggelse bör stärka antingen den regionala kärnan eller de stadsdelscentrum som finns och anpassas till platsens förutsättningar. Här har vi kv. Lappen 16 och planerad byggnation som ett lysande exempel där vi parter bidrar till stadens utveckling.

Hållbarhet innebär "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Ett hållbart samhälle bygger på miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Hållbarhet är ett ledord i vårt arbetssätt och här skapar vi tillsammans framtiden.

Jönköping 2030 är en öppen och positiv kommun med en internationell prägel där vi vågar satsa och tänka nytt. Genom att ta vara på invånarnas kunskap och engagemang skapas förutsättningar för en hållbar kommun där idéer utvecklas och där vi inte är rädda för att agera. Satsningar på hela utbildningskedjan, från förskola till högskola, lägger grunden för en kommun präglad av kunskap, innovation och kreativitet. Vår ambition är att våra studenter skall trivas i Jönköping så väl att de stannar kvar och bildar familj och får arbetslivserfarenhet.

Tack vare sin storlek, sitt geografiska läge, högskolorna, det aktiva näringslivet och den rika naturen med vackra omgivningar har Jönköping goda förutsättningar att vara en stark stadsregion. Genom en stor tillgång till service och funktioner i form av t.ex. högskolan, länssjukhuset, olika myndigheter, A6 köpcenter, Spira och Elmia lockar kommunen människor till kommunen och till regionen. Människor kommer till området av många olika anledningar, exempelvis för att arbeta och studera, shoppa eller besöka turistmål och olika evenemang

JU och HÖF AB samverkar för att skapa de bästa förutsättningar för studenterna i Jönköping, vi ser positivt att Jönköping växer och där är Jönköping University en viktig motor för Jönköpings fortsatta framtida expansion.

Campus i Jönköping är unikt med tanke på sitt centrala läge som bidrar till den regionala kärnan och vi parter vill tydliggöra hur viktigt det är att man inte bygger bort framtida expansionsmöjligheter eller kringområden för JU och HÖF AB.

***Kommunens kommentarer:** En löpande dialog mellan kommunen, JU och HÖF AB för att tillgodose behovet av framtida lokaler är av vikt då Jönköping University är en viktig del för Jönköpings kommun och regionens tillväxt.*

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Översiktsplan för centrala tätorten, utbyggnadsstrategi 200 000 invånare, Jönköpings kommun.

Jönköpings kommun har under granskningstiden översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under granskningstiden ska Länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen tas inte upp i utbyggnadsstrategin och kommenteras därför inte i detta yttrande.

Riksintressen

Nedan görs kommentarer kring några specifika riksintressen. Länsstyrelsen bedömer i övrigt att riksintressena behandlats på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Kommunikationer

Översiktsplanens angivna mark- och vattenanvändning berör vägar av riksintresse, exempelvis vid Ljungarum, Ekshagen och Huskvarna, där ny eller utvecklad markanvändning anges ovanpå på- och avfartsramper till E4:an. En utbyggnad enligt översiktsplanen kan komma att påtagligt skada detta riksintresse. I kommande planarbete behöver hänsyn tas till riksintresset i enlighet med de riktlinjer och strategier som anges i planbeskrivning och karta, vilket kan innebära att exploatering i områdena inte går att genomföra fullt ut.

Översiktsplanens inriktning att förtäta med ett stort antal nya bostäder och mångfunktionell bebyggelse centralt i nära anslutning till väg E4, kan komma att påverka riksintressets funktion om biltrafiken ökar. Länsstyrelsen är av uppfattningen att det kommer krävas kraftfulla åtgärder vad gäller utvecklad kollektivtrafik och infrastruktur för gång och cykel för att nå kommunens målsättning att stadens tillväxt ska ske utan ökad biltrafik. Den trafikstrategi som kommunen avser att ta fram är nödvändig som underlag för kommande stadsutvecklingsarbete.

***Kommunens kommentarer:** Kommunen kommer ha en nära dialog med Trafikverket avseende hänsyn till riksintresset i det fortsatta planeringsarbetet för att förverkliga översiktsplanens intentioner. Jönköpings kommun ska ta fram en ny trafikstrategi som mer i detalj hanterar trafikfrågor och strategier för hur*

uppsatta mål ska uppnås. I översiktsplanen är utgångspunkten i planeringsstrategierna att underlätta för de hållbara trafikslagen.

Naturvård

Översiktsplanens angivna mark- och vattenanvändning berör riksintressen för naturvård. Länsstyrelsen delar kommunens övergripande bedömning att en utveckling enligt översiktsplanen troligtvis inte medför påtaglig skada på riksintressena. Detta behöver dock utredas vidare i kommande detaljplanearbete. Länsstyrelsen vill upplysa om att en översyn av vissa prioriterade riksintressen för naturvård pågår, däribland Rosenlunds bankar.

Kulturmiljö

Översiktsplanen anger ändrad markanvändning i Munksjöstaden, stadsdelen söder inom riksintresset Jönköpings stad. Förutsättningarna för utvecklingen i området behöver belysas ytterligare i efterföljande planarbete, t.ex. genom bebyggelseinventering eller gestaltningsprogram.

Länsstyrelsen bedömer i övrigt att strategierna för att tillvarata riksintressena för kulturmiljövård överlag är tillräckliga. Länsstyrelsen vill i sammanhanget påpeka att även andra typer av anläggningar än enskilda byggnader kan vara aktuella att skydda genom planbestämmelser. Det kan också finnas anledning för kommunen att göra en översyn av detaljplaner och områdesbestämmelser t.ex. avseende planbestämmelser för värdefull bebyggelse. Lokala gestaltnings- eller kulturmiljöprogram kan fylla en motsvarande funktion för att tillvarata riksintressets värden.

***Kommunens kommentarer:** Munksjöstaden ingår inte i planområdet. Planbeskrivningen kompletteras så att det framgår att även andra anläggningar än enskilda byggnader kan vara aktuella att skydda med planbestämmelser.*

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer har behandlats på ett tillräckligt sätt i översiktsplanen.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen ger förutsättningar för en stark utveckling av Jönköping med nya bostäder och arbetsplatser vilket får betydelse för grannkommunerna. För att få en fungerande trafiksituation i Jönköping, som bland annat påverkas av den stora pendlingen till och från omkringliggande kommuner, anser Länsstyrelsen att en trafikstrategi behöver tas fram i samverkan med grannkommunerna för att också belysa pendlingsproblematiken.

Hälsa och säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion

Översiktsplanen aktualiserar flera frågor kopplat till hälsa och säkerhet i och med att många av utvecklingsområdena ligger centralt och innebär en förtätning eller ligger nära större vägar. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen innehåller tillräckliga strategier för att fånga upp frågor om förorenad mark och risker kopplat till transporter med farligt gods i kommande detaljplaneprocesser. Det är dock viktigt att utredningar görs i ett tidigt skede och i vissa fall för ett större område än en enskild detaljplan för att hitta helhetslösningar.

Vad gäller klimatrelaterade risker som översvämning, ras, skred och erosion har Länsstyrelsen följande synpunkter.

De topografiska och geologiska förhållandena inom kommunen innebär utmaningar vid exploatering. Det kan finnas förutsättningar för skred, ras, slamströmmar och erosion inom flera av de områden som anges som utvecklingsområden eller ändrad markanvändning. Översiktsplanen saknar underlag som anger förutsättningar för skred i finkorniga jordarter samt risk för erosion. Översiktsplanen behöver kompletteras med dessa underlag, och information om hänsyn till dessa risker behöver framgå av mark- och vattenanvändningskartans objektbeskrivningar.

Kommunens kommentarer: Kartan har kompletterats med underlag och hänsynstagande för skred i finkorniga jordar och risk för erosion.

Översiktsplanen behandlar översvämningsrisk till följd av skyfall och har till viss del angett strategier för omhändertagande av dagvatten vid skyfall. Även om kommunen i översiktsplanen inte anger områden för omhändertagande av dagvatten utan hänvisar till kommande planprograms- och detaljplanearbete, anser Länsstyrelsen att en övergripande bild för hur dagvattenhanteringen ska lösas behöver tas fram utifrån ett helhetsperspektiv och inte för en enskild detaljplan. Detta är särskilt viktigt då en utbyggnad enligt översiktsplanen innebär att jord- och skogsbruksområden uppströms/ovanför staden exploateras vilket medför att ytor hårdgörs.

Kommunens kommentarer: Det är svårt på denna övergripande nivå att göra beräkningar och föreslå lösningar. Gör vi tidigare beräkningar så kommer det i många fall, i senare skeden när mer noggranna beräkningar görs, visa sig att vi behöver tänka på ett annat sätt. Inför antagandet kompletterar vi dock texten när det gäller problemåtgärder och strategier för att hantera dagvattenfrågan.

Måsarps missionsförsamling

Hej

Vi begränsar oss till att kommentera den delen som gäller Måsarps. Det är viktigt att även vår kommundel kan fortsätta att utvecklas. Det kan också öppna upp möjligheter för alla de som vill bo i egen villa, vilket är svårt att rymma i centrala lägen. Vi har egentligen endast en synpunkt men den är viktig för oss i Måsarps.

Området norr om Måsarps kyrka (objektID 972) var tidigare planerat för antingen verksamheter eller bostäder. Nu har ni satt den för verksamheter. Det är en helt felaktig prioritering! Området ligger väldigt nära skola och förskola, busslinjen går precis förbi och det finns redan en busshållplats där. Landskapsbilden vid kyrkan kommer att störas av stora verksamhetslokaler (en liten skogsribba räcker inte då skog varierar över tid och med årstid. Det är också störande med verksamhetslokaler på andra sidan vägen från Väpplingsstigen där det ligger villabebyggelse. Sist och inte minst så behövs det fler bostäder i Måsarps.

Verksamhetslokaler kan med fördel planeras in öster om nuvarande verksamhetsområde. De passar mycket bättre där.

Kommunens kommentarer: Området norr om Måsarps kyrka har justerats så att det även tillåter bostäder.

Naturskyddsföreningen Bankeryd

Förslag till Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare – Etapp 1: centrala tätorten m.fl.

Naturskyddsföreningen i Bankeryd lämnar följande synpunkter på förslaget till Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare etapp 1: centrala tätorten m.fl. Vårt yttrande gäller framför allt utvecklingen i kommundelen Bankeryd. Flera av de åtgärder vi föreslår behöver genomföras omgående och inte avvakta en framtida exploatering i centrala Jönköping.

Allmänt

I handlingarna behandlas den hänsyn som måste tas vid exploatering. Av erfarenhet vet vi dock att vid en exploatering av mark för bostäder så har många av de beskrivna hänsynen, som att bevara jordbruksmark och värdefull natur inte beaktats utan en exploatering har bedömts som mer angelägen och fått förtur.

Vid framtagning av detaljplaner sker ofta en översiktlig prövning av naturen och miljön. I många detaljplaner förklaras att genomförandet av den aktuella planen inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan. Någon hänsyn till betydelsefulla gamla träd, orkidémarker, betesområden och groddammar har ofta fått ge vika.

Ett exempel i Bankeryd är det tidigare mycket vackra värdefulla grönområdet Torp 1:11 m.fl. (Torps gård). Torp gårds marker har tidigare i kommunala sammanhang benämnts som ett tätortsnära friluftsområde och betesmarken har klassats som jordbruksmark. Detta förhindrade inte kommunen att godkänna exploatering och byggnation av 100 bostäder på området. Vid exploateringen har samtliga naturvärden fraktats bort på ett stort område och en nästan total stenöken lämnats kvar!

I plankartan står att området mellan Torps gård och Kortebovägen ska bevaras och inte bebyggas. Det är mycket oklart vilket område som avses eftersom all växtlighet nu har röjts bort helt och bebyggelsen pågår.

Det är svårt att av de mångsidiga dokumenten få en bild av hur utvecklingen i Bankeryd är tänkt. Bankeryd finns inte med på de flesta översiktskartor i kommunen t.ex. i dokumentet Hållbarhetsbedömning. På de översiktskartor som Bankeryd finns med på är det bara ett litet svårtolkat område i ett hörn. Det skulle verkligen underlätta om den planerade utvecklingen i Bankeryd och även andra kommundelar utanför själva centrum kunde visas på egna kartor.

I de mångsidiga dokumenten upprepas många gånger ungefär samma sak. Varför inte föra ihop dessa texter med samma betydelse för att underlätta för läsaren/granskare?

Alla kommuninvånare önskar inte bo i den större centrala tätorten därför är det viktigt att bostadsbyggnationen sker samtidigt i ytterområdena som i centralorten. Risken finns att många personer, som egentligen önskar ett annat boende på samma ort, bor kvar i sina villor längre tid.

I Bankeryds centrala delar finns flera gamla industritomter som skulle vara utmärkta att bygga bostäder på om man verkligen inom en snar framtid kan göra om dessa till bostadstomter. Nu fungerar dessa tomter mest för att lagra diverse föremål på. Bankerydsborna har påpekat detta

för politikerna i **minst ett tjugotal år** men inget har hänt! Dessa marker bör snarast kollas och saneras vid behov.

Dessutom har kommunen transporterat sitt **möbellager** till lokaler i Bankeryds centrum utan att kommuninvånarna i Bankeryd varken var informerade eller tillfrågade om det. Detta möbellager borde istället flyttas till ett industriområde så att den centrala tomten där lagret befinner sig kan användas till bostäder med trevlig grönska i närheten.

Industrier ska heller inte placeras i Bankeryds centrala delar så att tung trafik måste passera centrum och skolor.

***Kommunens kommentarer:** Det är tråkigt att Naturskyddsföreningen upplever att kommunen inte håller sina ambitioner hela vägen genom exploateringsprojekt. Vi jobbar ständigt med att förbättra våra arbetssätt och rutiner och hoppas att vi hela tiden blir lite bättre. När det gäller kartmaterialet är de viktigaste kartorna digitala och där går det att zooma in och ut på olika delar. Vi beklagar att några kartor i hållbarhetsbedömningen endast visar en del av kommunen. Dessa kartor finns dock i mer utformat format som visar samma sak och där Bankeryd är med under samlad bedömning i hållbarhetsbedömningen. De centrala delarna av Bankeryd är i översiktsplanen utpekade som utvecklingsområden. Med en tydligare prioriteringsordning i översiktsplanen hoppas vi att föreslagna projekt också kommer att genomföras. I översiktsplanen föreslås inga tunga industrier i de centrala delarna av Bankeryd, däremot en blandning av bostäder och verksamheter.*

Bankeryds centrum

Enligt den presenterade utbyggnadsstrategin ska Bankeryds centrum förtätas. Det är viktigt att i samband med detta undvika en ovarsam exploatering som förändrar områdets natur och kultur. Det saknas idag en plan över hur Bankeryds centrum ska utformas i framtiden. Vi saknar en plan för hur gemensamma ytor som torg, gröna områden, parkeringsplatser och affärsföretag ska vara lokaliserade i Bankeryds centrum. Även obebyggda industritomter, vägar och äldre bebyggelse bör vara med i denna helhetsgenomgång. Det är således angeläget att hela centrum tas med i en framtida översiktlig planering.

***Kommunens kommentarer:** Generellt kommer kommunen i större omfattning än tidigare att behöva arbeta med fördjupade översiktsplaner eller planprogram som tar ett helhetsgrepp på större områden för att kunna genomföra Översiktsplanen.*

Övrigt

När det gäller sakområdena: Vättern, Attarpsdammen, trafiken på Kortebovägen, jordbruksmarken, förorenad mark och industrimark hänvisar vi till Naturskyddsföreningens yttrande som lämnades i juni 2021 och som återfinns i sin helhet i bilaga 1.

Region Jönköpings län

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag till utbyggnadsstrategi för 200 000 invånare.

Sammanfattning

Region Jönköpings län bedömer att de frågor som organisationen lyfte under samrådet av utbyggnadsstrategin i huvudsak har besvarats i granskningshandlingen.

Synpunkter på förslaget

Under samrådet av Utbyggnadsstrategin pekade Region Jönköpings län på att planförslaget gärna borde utvecklas gällande mellankommunala frågor, behovet av förtydligade strategier och åtgärder för att nå mål om hållbara resor, samordning av bebyggelseplanering och strategisk planering samt vikten av att tydligare prioritera mellan möjliga utbyggnadsområden.

I det förslag till utbyggnadsstrategi som Jönköpings kommun nu har ute på granskning har det mellankommunala perspektivet utvecklats och kommunen har tydligt vävt in relevanta delar ur den regionala utvecklingsstrategin i plandokumentet. Region Jönköpings län ser fram emot en fortsatt dialog med Jönköpings kommun kring hur Jönköpings roll som tillväxtmotor i länet kan utvecklas.

För att nå det uppsatta målet om att fordonstrafiken i staden inte ska öka hänvisar Jönköpings kommun till en resurssnål fysisk planering samt kommande trafikstrategi. Region Jönköpings län välkomnar arbetet med en övergripande trafikstrategi men ser fortsatt en stor utmaning gällande kommunens målsättning.

Region Jönköpings län ser positivt på att Jönköpings kommun har en aktiv och nära dialog med Jönköpings länstrafik gällande utveckling av kollektivtrafik i staden.

Region Jönköpings län ser också positivt på att planens har etappindelats, det är dock svårt att utläsa de överväganden som har gjorts för hur respektive utbyggnadsområde har prioriterats kopplat till övergripande planeringsstrategier.

***Kommunens kommentarer:** Etappindelningen grundas på en jämn fördelning av bostäder, arbetsplatser och service i de tre 10-årsperioderna. Förutom hållbarhet är några av de ytterligare aspekter som har beaktats särskilt i indelningen: tidigare beslut, att hela kommunen ska leva, blandad bebyggelse, större sammanhängande projektområden och rådighet. Hållbarhetsbedömningen kompletterades till granskningen med en bedömning av utbyggnadsordningen som ger information om effekterna av varje utbyggnadsperiod.*

Rocksjögruppen och Gränna Skogsgrupp

Såsom representanter enligt ovan för Rocksjögruppen och Gränna Skogsgrupp, men också i egenskap av boende och fastighetsägare inom stadsdelen Kålgården i Jönköpings kommun, önskar vi enligt överenskommelse med Stefan Lind, härmed inkomma med synpunkter på rubricerade fördjupade översiktsplan.

Allmänt

Jönköpings fantastiska läge vid Vättern och Vättersänkans låglänta fortsättning är vida känt för sin skönhet och det är inte svårt att föreställa sig den tidigare utbredningen av Vättern genom lagunsjöarna Munksjön och Rocksjön med sina kvarvarande våtmarker. Att en stad hyser tre sjöar måste vara tämligen unikt och är kanske något att framhäva och ytterligare marknadsföra genom en förbindande lämplig promenadslinga mellan dem alla?

Stadens läge och själva landskapsbilden är viktig att slå vakt om i fortsatt stadsplanering liksom sammanhanget med de omgivande Vätterbranterna. Att t ex bibehålla siktlinjer ut mot de omgivande höjderna är därför värdefullt för att kunna ”orientera sig” i landskapet. Det är viktigt att inte bygga för sjöarna och i närmare lägen därvid starkt beakta återhållsamhet i såväl höjd som volym och att låta stränderna fortsättningsvis få bibehålla sin naturlighet. Mellanrummen i staden är viktiga. Det är ofta dessa små ”kvarvarande luckor” som ger oss en insikt om stadens landskapsmässiga och historiska sammanhang, likaså om dess successiva framväxt.

Exempel på sådana bevarandevärda mellanrum kan t ex vara: Slänten vid Rosenlundsbacken med koloniområdet; slänten öster om Dunkehalla kyrkogård; höjder upp mot Öxnehaga; trädgården och den kulturhistoriska inramningen till Lagermanska villan, båthusmiljö vid Munksjön; talldunge mellan Herkulesvägen och Ica Maxi (är dessutom viktig förbindelselänk i grön korridor för Reliktbocken); eller den inramande lantliga karaktären vid familjen Bauers forna sommarställe Villa Sjövik, nuvarande John Bauers park.

Inte minst har mellanrummen stor betydelse i dessa tider när förtätning är det förhärskande mottot för stadens utveckling. Vi anser det vara fel att bebygga varje plätt och vår uppfattning är att det är en allmänt utbredd uppfattning att kommunen bör slå av på takten i denna iver, en iver som också tydligt avspeglar sig i översiktsplanen. Istället har ljus, luft och grönska en stor betydelse för människors välmående och trivsel. En större hänsyn till befintlig bebyggelse bör eftersträvas vid ”förtättningsbyggnation”. Att som t ex för hyresgäster vid Slottsgatan härom året, få en hög och till på köpet svart fasad alldeles nära i ett söderläge, innebär en radikal försämring av boendemiljön.

Att bevara och förstärka sambanden mellan platserna för stadens natur och dess olika ekosystem med varandra och med omgivningens, gröna och blågröna stråk som framhålls i översiktsplanen, måste prioriteras vid planering och exploatering. Önskvärt vore också att för stadens del knyta an till arbetet för biosfärområdet Östra Vätterbranterna genom inledande samarbete.

Kålgården – Rocksjön

Översiktsplanen innefattar mängder av goda och eftersträvaransvärda strategier och målformuleringar. Dessa är dock intet värda om inte tillräckliga ansträngningar görs för att efterleva dem i praktiken.

John Bauergatan ur olika aspekter

En total motsägelse råder mellan vad som uttrycks i dessa och översiktsplanens föreslagna nya trafikförbindelse mellan de båda noderna Kålgård rondellen och Tullportsrondellen – den sk John Bauergatan (Nedan citeras översiktsplanen i kursiv stil.)

Det är välbelagt att nya vägar är trafikallstrande. En till på köpet genande sträckning, som i fallet, mellan två trafikintensiva rondeller, genererar snabbt i en allt större trafikmängd.

- *Motortrafiken till och från centrum ska inte öka jämfört med 2012 (mål i program för hållbar utveckling).*
- *Inte öka trots att invånarantal stiger.*
- *Restriktiva med att bygga nya bilvägar.*

Med en stor trafikmängd med även tung trafik, bildar den nya genvägen en barriär mellan bostadsområde och närgrönområde – parker och naturreservat.

- *Trafikleder är barriärer.*

En barriär och en trafikfarlig sådan, blir det också för alla de barn som dagligen rör sig i området, varvid hänsyn måste tas också till de i området boende barnen, som får sitt närgrönområde svårtillgängligt. Intill finns flera dagis, Kålgårdsskolan med förskola, skola och fritidshem med ett stort antal barn/elever och dessutom med större planerat utökat antal för nuvarande verksamheter. Park och naturområden besöks av barnen dagligen inom verksamheten och i John Bauers park finns uteklassrum byggt. Även Naturskolan bedriver verksamhet i nämnda park och natur och vid platsen finns också en av kommunens största och mest välbesökta lekplatser.

- *Trafikmiljöerna kring skolor och förskolor utformas på ett trafiksäkert och tryggt sätt med barnens förutsättningar och behov i fokus.*
- *Beakta barnperspektivet i stadsplaneringen.*

Parkerna och naturområde är också mycket välbesökta inom flera äldreboenden i områdets verksamheter där också bostäder och olika arbetsplatser och dagliga verksamheter för funktionsnedsatta finns.

Den genande och därmed trafiktäta nya ”John Bauergatan” kommer att kanta Kålgårdsparken i norr, passera Rackartorget, som är ett fornminne och därefter skära igenom den norra delen av John Bauers park.

Exakt den plats i parken där gatan skär igenom naturen, jämte övrig del av omvandlingsområdet invid, är också häckningsplats för den rödlistade Mindre hackspetten (NT), skyddad enligt Artskyddsförordningen och EU-rättsliga regler och är dessutom Ansvarsart för kommunen. Vi har i skrivelse 2021-12-26 (diarie nr 527-28-2022) till Naturvårdsavdelningen, Länsstyrelsen i Jönköpings län, i annat sammanhang, påpekat denna omständighet för platsen och därvid också kunnat belägga våra uppgifter med fotodokumentation av bohål och hackmärken jämte uppgifter om egna och andras observationer och tidigare inrapporteringar till Artportalen, (ett större antal av de sistnämnda var inregistrerade med fel platsangivelse, men bekräftades av inrapporterande ornitologer).

Platsen utgör fortplantings- och viloområde för också andra rödlistade fågelarter liksom flertalet övriga fågelarter jämte Åkergroda (N) strikt skydd, vanlig groda och mindre vattensalamander. För den mindre hackspetten och andra arter kan områdets kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) inte upprätthållas med det allvarliga och förödande ingrepp i naturen en sådan vägsträckning skulle innebära. Till de mest skyddsvärda arterna med fyndplats mycket nära, hör även Citronfläckad kärrtrollslända, skyddad enligt EU-direktiv jämte ovanliga fynd på platsen av t ex Sumpkaparspindel (första fynd Jönköpings län). ”Projekt John Bauers park 2015, Anders Ahlstrand”.

Det kan i sammanhanget nämnas att Mark- och miljööverdomstolen i avgörandet 2021-07-12 i Mål nr 3276-20 fastslagit att tolkningen av artskyddsförordningen ska ses i ljuset av EU-domstolens praxis och klargörande. Med sådan hänvisning fastslog MÖD att förbud i art- och

habitatdirektivet även omfattar fågelarter som uppnått god bevarandestatus och angående KEF att förbud mot fortplantnings- och viloområdes förstörelse eller försämring inte är beroende av om artens bevarandestatus riskerar att försämrats eller ej.

Det är således betydligt fler arter än enbart de rödlistade som ska komma ifråga vid bedömning.

Tidigare fågelinventeringar, "Fåglar i Rocksjöområdet 2006:37, Länsstyrelsen i Jkpg" och "Fåglar i Rocksjöns naturreservat, 2017, Ecocom AB", visar att John Bauers park utgör det delområde vid Rocksjön som toppar i statistik över antal fågelarter och antal revir i förhållande till yta. Lövlundsmiljöns betydelse här för den mindre hackspetten betonas i de båda rapporterna liksom att dess areal inte får minska. John Bauers park är av naturvärdesklass 1 och är sedan mycket länge i sin helhet föreslagen att ingå i Naturreservatet Rocksjön (Grönstruktur-planer, Naturvårdsprogram jämte tidigare ÖP), vars ekosystem den delar. Parkens ekosystem delas i nordväst med direkt gränsande naturtomt vid fastigheten Kålgården 1:5, en viktig förbindelse och sammanhang den föreslagna vägsträckningen jämte del av utbyggnadsområde i översiktsplanen skulle bryta.

- *Inte tillåta exploatering av naturvårdsobjekt 1 – 2.*
- *Upprätthålla och stärka arternas livsmiljöer och ekosystem – funktioner, processer och tjänster.*
- *Ta hänsyn till skyddsvärda arter vid all fysisk planering med fokus på att de ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.*
- *Ta hänsyn till kända habitatnätverk, om möjligt stärka.*

Vi vill, liksom i flera tidigare sammanhang, betona att den av oss hårt kritiserade Naturvärdesinventering som gjordes 2019, i sin ofullständighet inte ensamt kan ligga till grund för övervägningar gällande naturen i planlägningsarbetet för området. Inventeringen omfattade heller inte den norra delen av John Bauers park.

En väg påverkar på flera sätt kringmiljön och betydligt mer än det antal meter dess bredd omfattar. Ljus från belysningsarmaturer och fordonens strålkastare blir en allvarlig påverkan i ett fortfarande tämligen mörkt område till stor nackdel med bl a desorientering för fladdermöss, insekter och nattflygande fågelarter. Det är väl känt att artificiellt ljus också påverkar fåglars normala fortplantningsrytm med istället alltför tidiga häckningar som följd.

- *Belysning kan påverka naturens mångfald. Att värna djurlivet kan vara en anledning att ett område bör vara mörkt nattetid.*
- *Ta hänsyn till belysningens påverkan på djurlivet.*

Gatubelysning liksom strålkastarsken och buller från trafiken skulle också påverka upplevelsevärdet av John Bauers park för dess besökare, vilka idag uppskattar den som en rofylld oas, tämligen unikt så centralt belägen. Att fortsättningsvis kunna avnjuta fågelsången från alla dess olika häckande arter, torde med den tillkommande trafiken alldeles intill, av förklarliga skäl bli svårt. Ljudnivån från trafiken alldeles intill, skulle även komma att påverka undervisningen i parkens uteklassrum.

Parken utgör ett värdefullt komplement till intilliggande lekplats för barnens spontanlekar i naturen med kojbyggen etc. Naturstudier och naturpedagogik bedrivs som tidigare nämnts av

skolor, förskolor, dagis och Naturskolan. Vägen inkräktar på barnens lek- och undervisningsmiljö och gör också denna otrygg. Som tidigare nämnts besöks parken också regelbundet av äldreboendena i området och inom äldreomsorgen.

För barnen är grönområden viktiga lekmiljöer. Naturområden är minst lika viktiga som iordningsställda lekplatser.

- *Vid planering och skötsel, särskilt beakta de lekmiljöer och områden som används av skolor och förskolor.*
- *Vid avvägning mellan olika intressen ska intresset av att bevara ett grönområde ses som särskilt stort om:*
- *behövs för ett grönt stråks funktion*
- *utpekats som grönområde med särskilda värden*
- *ligger nära och används av förskola, skola, äldreboende*

Natur- och parkområdet utgör närgrönområde i stadsdelen och har höga värden för friluftslivet. Frisbeebana är etablerad på plats för planerad vägdragning. Olika naturguidningar och andra aktiviteter arrangeras för stora och små bl a av fågelklubbarna och Natursnokarna. Rocksjögruppen har ett tjugotal gånger traditionsenligt den 4 juni anordnat välbesökta natur- och kulturprogram med bl a fågelpromenader i John Bauers park för att uppmärksamma konstnärens födelsedag.

- *Bevara och utveckla friluftsområdena genom förstärkning av deras natur- och kulturvärden för boende och turister.*

Den i översiktsplanen föreslagna vägdragningen står, som vi visar ovan ur samtliga aspekter, i bjärt kontrast till de i planen uppsatta målformuleringarna och strategierna!

Därtill kommer även föroreningsituationen för den mark i vilken vägen ska byggas liksom markens beskaffenhet.

Dragningen i och längs Kålgårdsparkens norra sida över det gamla deponiområdet och just där föroreningsförekomsten är som högst, är klart olämplig och innebär genom markens speciella beskaffenhet i området, att föroreningar, bl a kadmium och kvicksilver, som undersökningar visat hög förekomst av, genom sprickor och sättningar kan spridas till när- och längre bort liggande yt- och grundvatten.

Vi konstaterar sammanfattningsvis att det finns en mängd motstående allmänna intressena att väga mot den föreslagna trafikallstrande vägen.

Den föreslagna John Bauergatan kan inte anses vara i överensstämmelse med översiktsplanen och måste utgå!

En annan lösning gällande trafikflöde måste arbetas fram, där man ser till helheten i kringliggande trafiksystem och vad som kan underlätta.

Trafik på Kålgårdsområdet bör kunna hållas och fördelas inom befintligt gatusystem, ev med någon öppning av de idag igenstängda gatorna.

Bibehålla de fyra filerna på Odengatan istället för planerad inskränkning till två och inte ta värdefull natur i anspråk för ny väg – fastän med tydliga och säkra övergångar.

En namninsamling ”Stoppa vägen vid John Bauers park” startades via nätet och med fysiska listor hösten 2020 av Rocksjögruppen. Uppslutningen var stor med på kort tid över 1000 underskrifter och med många engagerade kommentarer. Detta redovisades som delresultat med allt material för kommunstyrelsen respektive stadsbyggnadsnämnden vid två tillfällen 2020-09-30 och 2020-10-31. Insamlingen har sedan varit ”i vilostadium”, men fortskrider och finns ännu tillgänglig för fortsatta protester med insamlingens titel som sökord.

Namninsamlingen visar att det finns en stark opinion mot vägplanerna!

Karaktärsvärden för Kålgården att utveckla

John Bauers parks kulturhistoriska värde bör på olika sätt framhållas, både vad gäller platsens historiska och konstnärliga sammanhang liksom dess koppling till naturen, som ovillkorligen måste värnas. Den natur John Bauer själv hyste stor respekt och kärlek för och redan i unga år förevigade i de naturstudier som finns att se på Jönköpings läns museum.

Parken med sitt höga naturvärde måste, i enlighet med de tidigare planerna, i sin helhet beslutas att ingå i naturreservatet det sammanhänger med och utgör ett ovärderligt komplement till!

Kålgården lär vara den enda stadsdelen i landet som blivit uppkallad efter sina dåtida ”stadsodlingar”, kålgårdarna, här belägna sedan slutet av 1600-talet, för att i nyare tid ersättas av ett koloniområde, som intill John Bauers park fanns kvar fram till 1980-talet. Traditionen med odlingar borde kunna återupptas och kommunen kunna upplåta av sin allmänna platsmark inom stadsdelen. Även Kålgårdsskolans barn skulle kunna beredas möjlighet och plats för odling.

***Kommunens kommentarer:** I planförslaget är John Bauers park med som föreslagen utökning av naturreservatet. Det är en fråga som kommunen arbetar med men som kräver särskilda politiska beslut.*

Friytor

Kålgårdsskolan måste för övrigt ges ett större markområde för att kunna uppfylla Boverkets rekommendationer om friyta. 18,6 m²/elev efter 7 år är ej tillräckligt! Kommunen äger anslutande mark i söder.

Översiktsplanens text måste formuleras tydligare vad gäller skolbarns friyta. ”Tillräckligt stor” är en alltför vag formulering och bör förtydligas med att Boverkets rekommendationer i allra möjligaste mån bör följas och ses som ”huvudregel”. Tydligare kopplingar bör i sammanhanget också ges till Barnkonventionens artiklar.

Dagvattenhantering och Knektadammen

Häpnadsväckande är att i översiktsplanen finna påståendet att kommunen ”jobbar för att ställa om till en mer hållbar dagvattenhantering, där rening, fördröjning och gestaltning av dagvatten är viktiga beståndsdelar.”

Vidare: ”Öppen dagvattenhantering via diken kanaler... tillför biologiska värden samtidigt som rening och fördröjning sker av vattnet innan det når sjöar, vattendrag och grundvatten.

Dagvattenhanteringen kan även samordnas med ytor som planeras för rekreation och övrig grönsstruktur och ge ytterligare mervärden. ”Mångfunktionella ytor, fler värden kan samsas på samma ytor, t ex användas för både rekreation och för att omhänderta dagvatten. Komplettera parker och grönområden för mer mångfunktionella ytor med fler ekosystemtjänster och högre biologisk mångfald.”

”Dagvatten ska där så är möjligt ledas ovan mark. Kan utgöra estetiskt tilltalande inslag i parker och naturområden och öka den biologiska mångfalden.”

I ett nu pågående ärende MHN 2019-4816 angående Knektadammen såsom planerad mottagare av förorenat dagvatten från större upptagningsområde i samband med omdaning av ledningsnätet, har vi förgäves framfört exakt samma synpunkter, argument och förslag som översiktsplanen anger att ”kommunen jobbar för”.

Istället för att ta en damm med ett redan etablerat rikt biologiskt liv (sällsynta snäckarter, trolig förekomst och föryngringslokal för den citronfläckade kärrtrollsländan, skyddad enl EU-direktiv och värdefull lek- och uppfödningssområde för fisken) har vi föreslagit ett sådant system som översiktsplanen beskriver enligt ovan. Ett långsmalt och icke ytkrävande grunt system längs Knektaparkens norrsida och längs Rocksjöpromenaden och framhållit reningseffekt, estetik och gynnande av biologisk mångfald, men fått ”kalla handen”. Redan för två år sen framförde Sportfiskarna samma åsikt i frågan. Frågan om lokaliseringsalternativ har aldrig utretts!

Vi vill samtidigt upplysa om tekniska kontorets fortsatt felaktiga avståndsangivelse för den skyddade sländartens fyndplats liksom ovilja att företaga kompletterande undersökningar ang dess förekomst på platsen. Hela dammen, som också har ett kulturhistoriskt intresse, omfattas i praktiken av den planerade åtgärden. Troliga markföroreningar invid platsen (bensinmack, bilverkstäder) hyser vi farhågor för ska läcka till yt- och grundvatten vid anläggningsarbetet. (Rocksjögruppens yttranden i ärendet till bl a miljö- och hälsoskyddskontoret i MHN 2019-4816: 2021-05-24; 2022-04-22 jämte 2022-05-11.)

Övrigt – dagvatten, sanering

Nuvarande dagvattenutlopp till sjöar och vattendrag i tätorten måste snarast åtgärdas för att ingen negativ påverkan ska fortgå. Utlopp i anslutning till motorvägen bör prioriteras.

Krafttag måste göras beträffande den planerade saneringen av Munksjön!

Kommunens kommentarer: För att fördela trafiken och minska den trafikbelastning som är på Odengatan och Teaterrondellen bedöms behovet av en ny huvudgata. En mer detaljerad utformning och placering av denna huvudgata behandlas i ”Detaljplan för Charaden 10 m.fl.”. Kommunen ska även ta fram en ny trafikstrategi där trafikfrågor behandlas mer i detalj än vad en översiktsplan gör. Friytor för skolbarn behandlas i särskilda dokument som kommunen har för skolgårdars yta och utformning, översiktsplanen hålls på en övergripande nivå. Att styra exakt hur dagvattenanordningar ska utformas är en för hög detaljeringsgrad för en översiktsplan och hanteras därför i detaljplaneskedet.

Räddningstjänsten Jönköpings kommun

Räddningstjänsten har granskat och lämnar följande remissyttrande:

- Räddningstjänsten saknar kommentarer kring framkomligheten och utryckningsvägar.
 - Befintliga och nya områden ska vid utveckling sörja för god framkomlighet för räddningsfordon för att hålla nere utryckningstider.
 - Nya områden bör undvika att utformas med enbart en infart vilket kan försvåra tillgänglighet för räddningstjänst inom områdena.
- Nya områden ska i samband med förstärkt teknisk infrastruktur för dricksvatten även säkerställa tillgång till brandpostsystem.

***Kommunens kommentarer:** Planbeskrivningen kompletteras med räddningstjänstens synpunkter.*

SPF, PRO och RPG i Bankeryd

Synpunkter på samrådsredogörelsen:

Vi pensionärsorganisationer i Bankeryd är djupt besvikna över kommunens kommentarer till våra synpunkter. Som vi skrev i vår inläga ”upplever vi att kommunen inte är intresserad av att utveckla Bankeryds centrum” och nu inte heller skall Bankeryd vara med i planerna för 200000 invånare. Det är uppenbart att kommunen inte har för avsikt att revidera den gamla detaljplanen för Bankeryds centrum som gällt från 1969 innan Bankeryds kommun sammanslogs med Jönköpings. Istället för att skriva att NU skall kommunen påbörja arbetet, förfaller det som kommunen hellre vill att detaljplanen skall gälla i 50 år till.

***Kommunens kommentarer:** Bankeryd är en del i utbyggnadsstrategi 200 000. För Sjöåkra industriområde gäller detaljplanen från 1969. För området runt vårdcentralen gäller detaljplan fastställd 1980. I dagsläget finns inga beslut tagna om att påbörja detaljplanearbete i något av dessa områden utan det är ett utvecklingsarbete som måste ske på lite längre sikt. Att detaljplaner är långt över 50 år är vanligt förekommande i våra tätorter. De centrala delarna av Bankeryd är utpekade som utvecklingsområden men detta är ett långsiktigt arbete. I utbyggnadsordningen pekas delar av området ut för omvandling 2030-2040 och andra delar 2040-2050.*

Svenska kyrkan Växjö stift, prästlönetillgångar

Synpunkter på Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare - centrala tätorten

OBJECTID 2486

I det första samrådet framförde PLT följande synpunkter avseende Bankeryd:

Vi förordar att området mellan Bankeryds kyrka och Kortebovägen samt området mellan Furuviks idrottsplats och Domsands industriområde pekas ut som områden för mångfunktionell bebyggelse. Även en måttlig exploateringsgrad med bibehållna vandringsstråk i obruten skogsmiljö skulle utveckling av dessa två områden kunna bidra med upp till 550 nya bostäder. Dessutom utan att på något påtagligt sätt minska tillgängligheten till kommundelens omfattande grönområden.

Kommunens kommentarer i samrådsredogörelsen:

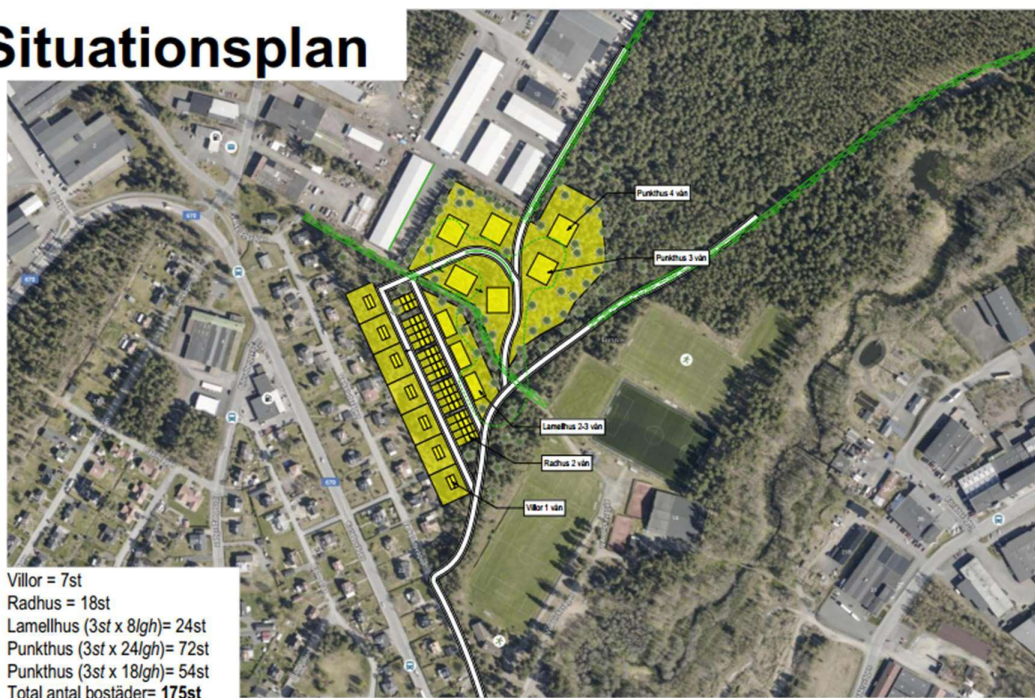
Planen kompletteras med ett mindre område för bostäder inför granskningen. "

Det finns stor uppdämd efterfrågan på bostäder i Bankeryd för barnfamiljer, för generationsväxling och förstaboenden. Samrådsredogörelsens utlovade komplettering blev i version 2 en symbolisk "tummetott" om knappa 1 ha mark som möjliggör 7 ytterligare småhus. Förslaget är gravt otillräckligt för en kommun del som i och med stoppet för byggande på jordbruksmark berövades 500 planerade bostäder i "Kyrkbyn", på Bankeryd 1:1.

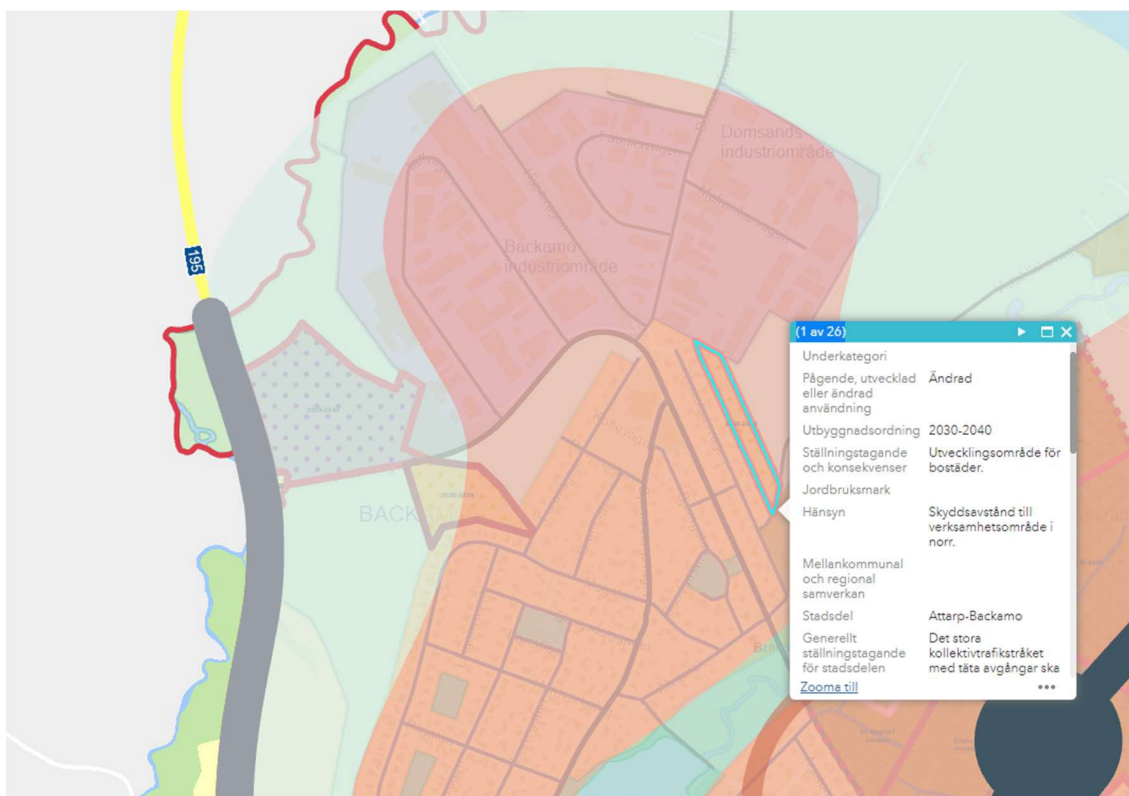
Området mellan Furuviiks idrottsplats och Domsands industriområde är ett självklart förtätningsobjekt med gångavstånd till kommunalsentrum, idrottsplats, handel och friluftsområdet Vidablick. Genom varsam förtätning i området mellan idrottsplatsen, Verkstadsvägen och industriområdet kan 150–200 nya bostäder utvecklas. En exploatering skulle ha marginell påverkan på naturrekreation och rörligt friluftsliv då området i dag huvudsakligen är en passage till Vidablicks friluftsområde. Ett område där Växjö stift i samråd med Naturskyddsföreningen och Jönköpings kommun bedriver tätortsnära skogsbruk med stor hänsyn till det rörliga friluftslivet. Stiftet upplåter även mark till KFUM. Inom området har stiftet inrättat "Kyrkoreservatet Lillån" som invigdes i maj 2022. Tack vare utvecklingsområdets centrala läge ligger servicefunktioner inom gång och cykelavstånd, vilket tillsammans med goda möjligheter för kollektivtrafik begränsar behovet av boendeparkeringar. Genom att utveckla cirka 12 % (4 av 32 ha) av Vidablick/Furuviik tillskapas 150 till 200 nya bostäder.

Vi yrkar att ett område enligt figur 1 utpekats som utvecklingsområde för blandad bebyggelse.

Situationsplan

Figur 1 Utvecklingsområde för 150 - 200 bostäder på Furuviik – *ny illustration kommer från Arkitekthuset*

Figur 2 OBJECTID 2486

https://jonkoping.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=324ee0086c9847e588412301f419b82e&showLayers=Mark_och_vattenanv%C3%A4ndning_granskning_15

Kommunens kommentarer: Översiktsplanen pekar ut en del av det föreslagna området för ny bebyggelse enligt vad som i nuläget bedöms lämplig för att säkerställa tillräckliga avstånd till befintlig industrimark i norr och friluftsområdets tillgänglighet. Efterföljande planering får utreda frågan vidare om exakt avgränsning.

OBJECTID 1493

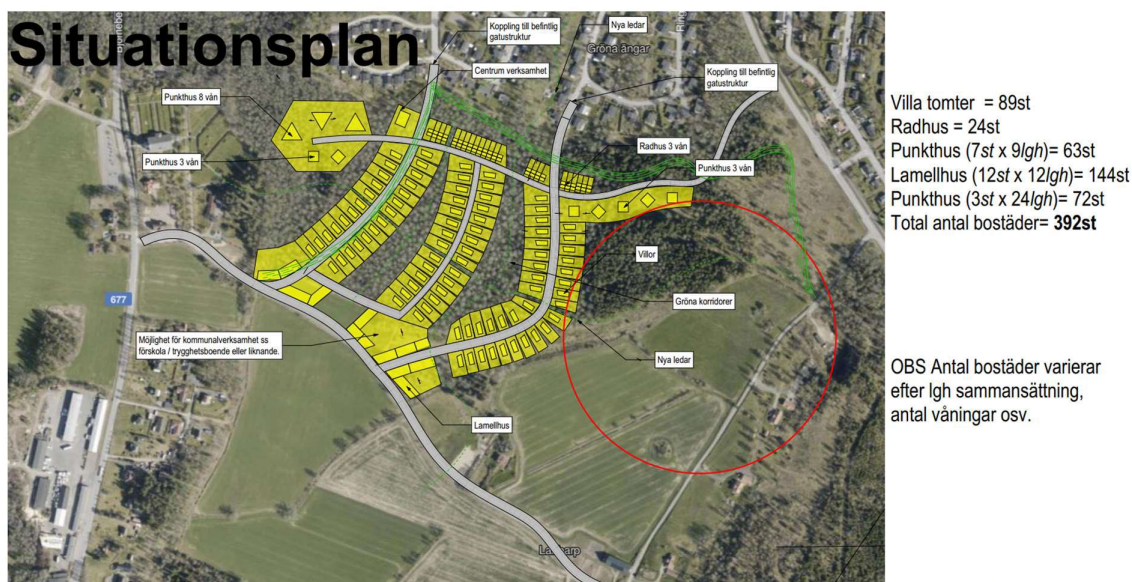
Det reviderade planförslaget kompenserar inte på något sätt det borttagna utbyggnadsområde "B 904" i ÖP 2016, som planerades tillföra minst 500 nya bostäder i Bankeryd.

"Kyrkbacken", inom skogsområdet söder om "Gröna ängar" har utmärkta förutsättningar som utbyggnadsområde för blandad bebyggelse med möjligheter för såväl serviceboende som barnomsorg. Även Bankeryds församling har aviserat ambitioner att utveckla den barnomsorgsverksamhet man bedriver då inte kan svara upp mot efterfrågan.

Även en försiktig exploatering med bevarade vandringsstråk och skogspartier, skulle möjliggöra minst 450 nya bostäder inklusive ett hundratal småhus. Den stora bruttoarealen skogsmark och den för kommunen höga andel bostadsnära grönområden i Bankeryd gör det möjligt att efter en exploatering bibehålla önskad tillgänglighet till natur och rekreationsskog för såväl befintliga som tillkommande bostäder.

Kommunikations- och servicemässigt har området ett fördelaktigt läge med gångavstånd till kollektivtrafik längs Kortebovägen och cykelavstånd (ca 1 km) till kommundelscentrum med järnvägsstation samt för biltrafik två alternativa anslutningar till väg 195.

Vi förordar att planförslaget kompletteras med att utpeka merparten av OBJECTID 1493 som utvecklingsområde för bostäder enligt idéskiss "Kyrkbacken".

Figur 3 Situationsplan idéskiss "Kyrkbacken"

Figur 4 Idéskiss Kyrkbacken på del av Bankeryd 1:1

Figur 5 OBJECTID 1493

Kommunens kommentarer: Området mellan Bankeryds kyrka och Kortebovägen uppfyller inte planens hållbarhetsstrategier då det saknar både god kollektivtrafik och basservice inom 1000 m. Områdets närmaste del har ca 1200 meter till stationen och ca 1300 meter till centrum. I områdets yttre delar blir avstånden upp till 1800 meter.

För att kunna erbjuda god service och stärka stadscentrum är planens riktlinjer att prioritera ny bebyggelse inom 500 m från ett stadsdelscentrum men avstånd upp till 1000 meter kan accepteras.

För att inte belasta Kortebovägen ytterligare bör utvecklingen i Bankeryd i första hand prioritera lägen i nära anslutning till järnvägsstationen eller där övrig kollektivtrafik och service är god.

OBJECTID 1051

Det finns en växande efterfrågan på mer verksamhetsmark i kommunen, särskilt inom det område som geografiskt angränsar till Nobias nya fabrik och den planerade järnvägsterminalen på Torsvik.

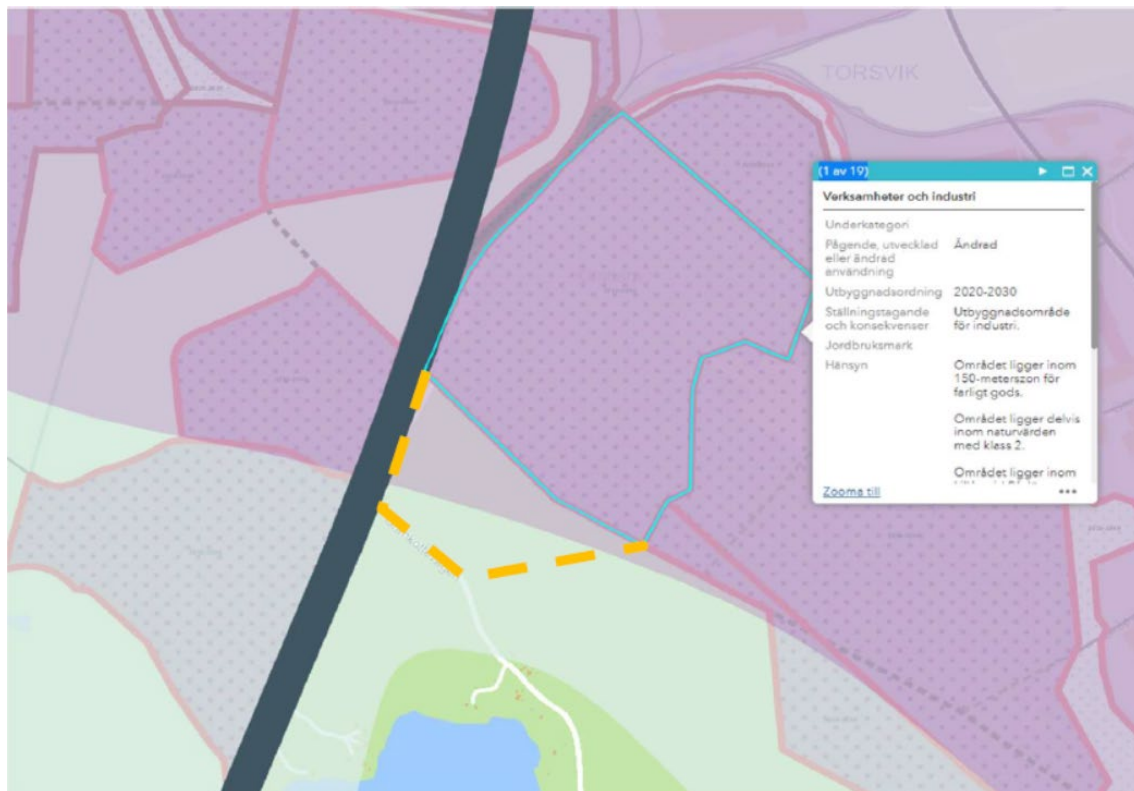
Utpekad verksamhetsområde med Objectid 1051 begränsas på ett omotiverat sätt i sydväst. Planförslaget visualiserar ej heller den nya genomfartsledens uppenbara behov av på- och

avfarter till Granarpsvägen och angränsande verksamhetsområden som behöver förläggas utanför förslaget objektyta.

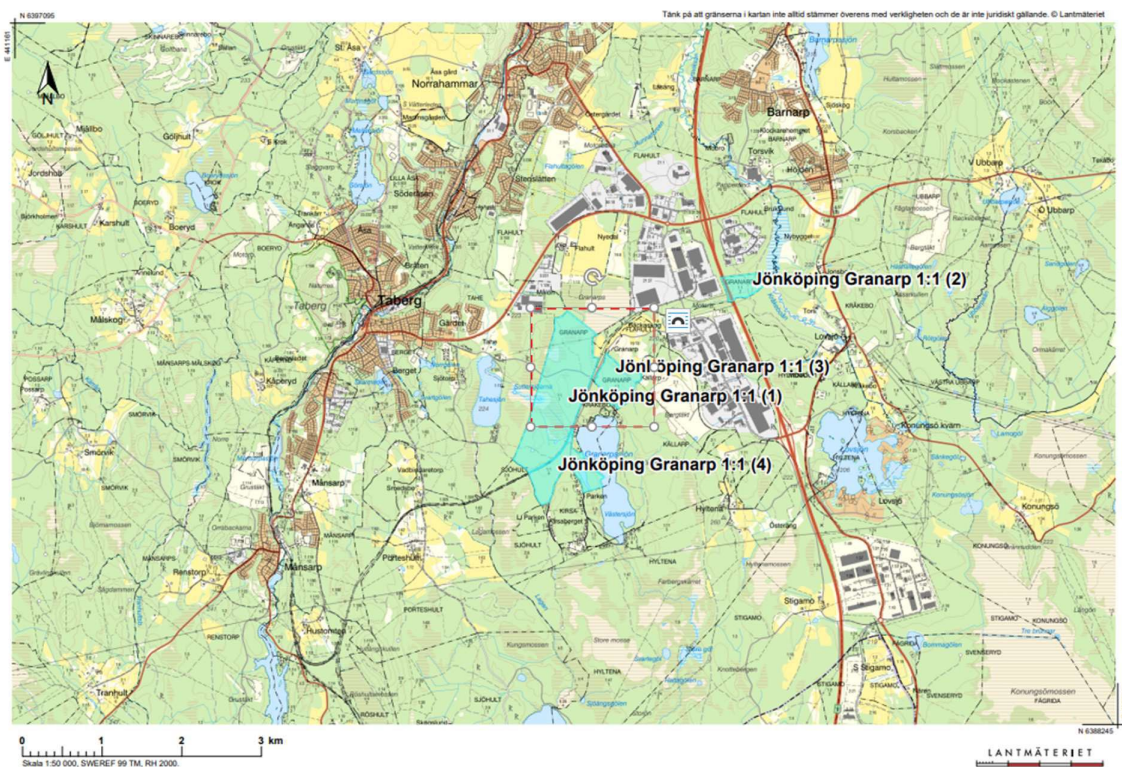
Genom att i både översiktlig och detaljplanering inkludera en avsevärt större geografi än det aktuella planområdet, undviks suboptimeringar. Både terräng och avstånd till befintlig bebyggelse möjliggör en utvidgning ned till Grankottevägen utan avgörande påverkan på natur och fritidshusområdet runt Granarpssjön. I bedömningen bör hänsyn tas till att all angränsande mark mellan Granarpssjön och Tahesjön endera redan är skyddad eller i planförslaget utpekad som skyddad natur.

Figur 8 illustrerar med mörkgrön markering föreslagen ”Grön korridor” enligt planprogram för Målön och Målö ängar. Det ljusgröna fältet illustrerar en alternativ utformning, där hänsyn tagits till terräng, marktyper och skyddad natur utanför planområdet. Resultatet är ökad andel exploaterbar fastmark och mer funktionella ”Gröna korridorer”.

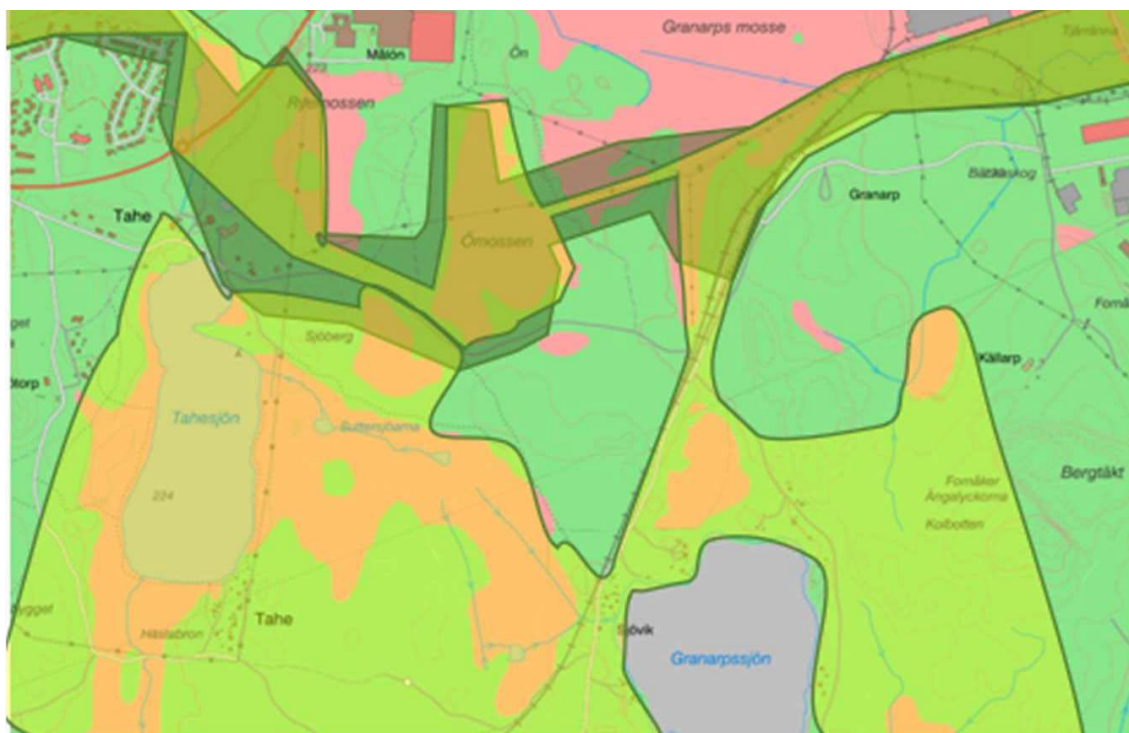
Vi yrkar att *Objektid 1051* utvidgas i sydvästlig riktning enligt markering i Figur 6.

Figur 6 Objektid 1051 – föreslagne utvidgning.

Figur 7 Översiktskarta Granarp 1:1

Figur 8 Ljusgrönt fält är alternativt förslag till "gröna korridorer och "skyddad natur" i angränsning till planområdet.

Kommunens kommentarer: I området pågår arbete med planprogram och detaljplaner som på en mer detaljerad nivå redovisar förutsättningarna där frågorna får hanteras vidare.

Tabergs missionskyrkas ungdom (TMU)

Tabergs missionskyrkas ungdom (TMU) har granskat Jönköpings kommuns omarbetade förslag till fördjupad översiktsplan "Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare – Centrala tätorten" och vill lämna följande synpunkter:

Planbeskrivning, kapitel 3 Mark- och vattenanvändning

- **Avsnittet Stadsbebyggelse**

TMU vill påpeka att det kan finnas ett behov av föreningslokaler även utanför områden med mångfunktionell bebyggelse, det vill säga i rena bostadsområden. Vi vill särskilt nämna att en möjlighet för redan etablerade föreningar att bedriva filialverksamhet i en gemensam samlingslokal skulle kunna vara ett sätt att få en lokal föreningsnärvaro i nya, mer perifert belägna bostadsområden (exv. Tahe/Målön).

- **Avsnittet Parker och natur**

TMU instämmer i det som nämns om grönområdets betydelse för hälsa och att de ger möjlighet till friluftsliv, rekreation, kulturliv och sport. Vi anser därför att listan över särskilt stora intressen av att bevara ett grönområde bör kompletteras enligt följande: "Det ligger nära och används av förskola, skola, äldreboenden och/eller föreningslivet."

- **Avsnittet Transportinfrastruktur**

TMU vill erinra om att om kommunens mål om att fler barn går och cyklar till fritidsaktiviteter ska kunna uppnås, så måste trafikmiljön förbättras inte bara kring skolor utan även vid andra målpunkter där förenings- och fritidsaktiviteter bedrivs. Vi ser gärna att detta tas i beaktande vid såväl planarbete som vid utformning av trafiklösningar.

***Kommunens kommentarer:** Barn och äldre har ofta begränsade möjligheter att förflytta sig längre sträckor. De har också lokaler som i allmänhet är svåra att flytta. Av de anledningarna är det särskilt viktigt att bevara grönområden i anslutning till dessa verksamheter i jämförelse med andra verksamheter. Frågan om bättre trafikmiljö är en viktig fråga att beakta i kommande planprocesser och utformning av trafiksystemet.*

Planbeskrivning, kapitel 4 Socialt hållbar stadsplanering

- **Avsnittet Jämlikhet och jämställdhet**

Friytor är av stor betydelse även för den typ av verksamhet som bedrivs i TMU. Vi anser det viktigt att även föreningslivet har tillgång till ytor som dessa. Att föreningar välkomnas att använda skolgårdar efter skoltid kan vara ett sätt att öka tillgängligheten till fritidsaktiviteter för barn och unga i områden där det råder brist på andra friytor.

***Kommunens kommentarer:** Kommunen noterar synpunkten. Föreningars möjligheter att använda skolgårdar är en fråga som får diskuteras vidare av kultur och fritid tillsammans med utbildningsförvaltningen.*

Interaktiva plankartan

- **Generellt ställningstagande för stadsdelen Taberg**

I ställningstagandet för "stadsdelen" (dvs. orten) Taberg anges att det stora kollektivtrafikstråket ska koncentreras till Hammarvägen. Hammarvägen sträcker sig från södra Norrahammar till centrala Hovslätt och ligger till ingen del i Taberg. Dagens kollektivtrafik trafikerar både Bergslagsvägen, Nissanvägen och Tahevägen i Taberg. Det är därför svårt att tyda avsikten i ställningstagandet. Ställningstagandet påverkar TMU, då våra lokaler ligger i direkt anslutning till nuvarande kollektivtrafikstråk.

Kommunens kommentarer: Texten om kollektivtrafikstråket i ställningstagande för stadsdelen har korrigerats.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av granskningshandlingarna för rubricerat ärende.

Som Trafikverket påpekade i samrådet så konstaterar Trafikverket att den statliga infrastrukturen påverkas av genomförandet av utbyggnadsstrategin. Planförslaget bygger på målbilden att stadens tillväxt ska ske utan att biltrafiken ökar. I den gemensamma åtgärdsvalsstudie som Trafikverket och Jönköpings kommun nyligen tagit fram konstateras att nuvarande utveckling inte går mot detta målet utan det i närtid har skett en ökning av antalet bilresor som genomförs i staden. Trafikverket ser oroande på denna utveckling inte minst i ljuset att det redan med dagens trafik finns betydande brister.

Den statliga riksintresseklassade infrastrukturen E4 och riksväg 40 närmar sig kapacitetstak och i dagsläget har vi som effekt av detta köbildning under vissa tider på dygnet på det nationella stamnätet genom staden. Detta är tydligast i trafikplats Ljungarum, där en ombyggnation är med i nationell plan för transportinfrastruktur och planering pågår, och i trafikplats Ekshagen som har studerats i ovan nämnda åtgärdsvalsstudie. Studien föreslår ett åtgärds paket som löser den kapacitetsbrist som idag finns. Dessa åtgärder ligger med i Trafikverkets förslag till Nationell plan för transportinfrastruktur på den så kallade +10% listan men är inte beslutade. En ombyggnad av den statliga infrastrukturen skulle även möjliggöra för kommunen att genomföra de omvandlingar av kommunal infrastruktur i anslutning till trafikplats Ekshagen som presenteras i utbyggnadsstrategin för att främja hållbara transporter och skapa gröna länkar. Denna förändring av hela trafiksituationen i anslutning till trafikplats Ekshagen och en satsning på stärkt kollektivtrafik bedömer Trafikverket är en förutsättning för att kunna genomföra dem omfattande omvandlingar inom trafikplatsens influensområde som föreslås utan att det skulle resultera i en påtaglig skada på riksintresset. På samma sätt ser Trafikverket att det på sikt finns en risk att om inte trenden med en ökad biltrafik bryts så kommer även andra trafikplatser genom staden behöva utredas huruvida dessa kan möjliggöra de omvandlingar som beskrivs i utbyggnadsstrategin.

Utbyggnadsstrategin pekar ut ett antal omvandlingsområden som ligger ovanpå eller väldigt nära mark som idag nyttjas av den riksintresseklassade infrastrukturen. Här behöver det tydligare beskrivas att hänsyn behöver tas till riksintresset och att infrastrukturen påverkar möjligheterna för exploatering för att inte påtaglig skada ska uppstå på riksintresset.

Trafikverket vill slutligen påtala vikten av att målbilden, att biltrafiken inte ska öka, uppnås och uppmuntra kommunen till den satsning på kollektivtrafik och cykel som behövs för att nå dit. Det är en gemensam ambition att vända utvecklingen och minska biltrafiken för att den inte ska medföra påverkan på den övergripande funktionen i huvudnätet.

Kommunens kommentarer: *Jönköpings kommun ska ta fram en ny trafikstrategi som mer i detalj hanterar trafikfrågor och strategier för hur uppsatta mål ska uppnås. I översiktsplanen är utgångspunkten i planeringsstrategierna att underlätta för de hållbara trafikslagen.*

Angående utpekade omvandlingsområden som enligt Trafikverket påtagligt skadar riksintresset så finns en beskrivning i attributdata som beskriver att stadsutveckling är aktuellt om trafikplatsen får en mer yteffektiv utformning. En fortsatt nära dialog mellan kommunen och Trafikverket är nödvändig för ett förverkligande av planen i dessa delar.

Ulricehamns kommun

Ulricehamns kommun har tagit del av granskningshandlingarna gällande den fördjupade översiktsplanen för centrala tätorten i Jönköpings kommun.

Ulricehamns kommun ser positivt på strategin som anger att samarbete och dialog ska eftersträvas i frågor som berör angränsande kommuner, för att gemensamt kunna sträva mot en hållbar samhällsutveckling. Ulricehamns kommun ser framemot framtida samarbeten och dialoger med Jönköpings kommun i kommunövergripande frågor.

Vidare ser Ulricehamns kommun positivt på att den fördjupade översiktsplanen har ett tydligt fokus på hållbart resande. Ulricehamns kommun vill särskilt betona betydelsen av prioriterad framkomlighet för den regionala kollektivtrafiken. Jönköping är en regional kärna och har stor betydelse för den regionala arbetsmarknaden och utbud av högre utbildning. Ett fungerande trafiksystem i Jönköping som möter de kommande behoven är därför av väsentlig betydelse för hela regionens utveckling.

Slutligen vill Ulricehamns kommun framföra beröm för en väl genomarbetad plan med hög kvalitet vad gäller läsbarheten.

Kommunens kommentar: *För att sträva mot en hållbar samhällsutveckling krävs ett samarbete med angränsande kommuner där Jönköpings kommun ser framemot framtida dialoger.*

Privatpersoner

2022-1564

Hej

Som vi har läst om en genomfartsled genom karlavägen, är inte hållbart. De har byggt vägen nu om som är trängre väg till friaredalen. Detta är ett grönområde genom villakvarter som kommer öka bullret. Ni måste tänka om o göra rätt. Försök o titta på Marieboleden som kan komma ner till mellan Gräshagsskolan o Tokarp Den vägen går sedan till E4 o R40, där får ni trafiken

direkt till stora vägen eller även till rondellen till Mc Donalds Försök o tänk om ännu en gång, för denna plan är inte rätt för oss som bor i området.

Tack för ordet

Kommunens kommentarer: *Karlavägen kommer att ha en viktig funktion i framtiden då den är tänkt att avlasta delar av trafiken som idag går på Barnarpsgatan där partikelhalterna uppmäts till halter nära gränsvärdena. Karlavägen kommer också bidra till ett ökat samspel mellan Jönköpings västra stadsdelar, vilket är viktigt för en sammanknuten stad och för att minska trafiken i stadskärnan. Gatan kommer inte utformas som en genomfartsled utan Karlavägen kommer att utformas som en stadsgata och hastigheten planeras att hållas låg (40 km/h). Framkomligheten för de hållbara färdmedlen, dvs. gång, cykel och eventuell framtida kollektivtrafik, är viktig och kommer ges stort utrymme för att främja dessa sätt att transportera sig framför bilen. En vägsträckning från MC Donalds mellan Tokarp och Gräshagsskolan får en helt annan uppgift och fördelar inte trafiken mellan Jönköpings Västra delar och stadskärnan vilket är syftet med Karlavägen. Buller kommer sannolikt att öka i förhållande till i dag. Den begränsade hastigheten och beräknat antal fordon gör ändå att förändringarna bedöms som rimliga i en stadsmiljö.*

2022-1998

Viktigt att bevara golfbanan på Kättilstorp. Dels är det en unik stadsbana som lockar många besökare både på genomfart som utpekad resmål, dels är det en av Sveriges äldsta golfklubbar. Golf är, like it or not, en av Sveriges mest utövade sporter tillsammans med fotboll och innebandy. 2020 hade Sverige mer än 500 000 aktiva golfare, efter covid-19 har detta ökat ännu mer. Jönköpingsklubbarna har under denna period varit bland landets mest expansiva. Om Jönköping ska växa till 200 000 invånare kommer antalet golfare, lågt räknat, att öka med 3000-4000. Att då planera för att göra om platsen för Jönköpings Golfklubb till tomtmark är att förneka en stor del av invånarna, och tänkta underlaget för inflyttning, en av de mest folkkära fritidsintressena.

Golf är en folkidrott där gamla och unga träffas och umgås, kompisar som nya bekantskaper. Det är oerhört viktigt att detta inses - oavsett personliga intressen kan det ej förnekas.

Gör nu det rätta och lyssna till vad folket som ska bidra till, betala för, hjälpa till att förverkliga och sedan leva i visionerna faktiskt vill. Låt oasen i villaområdet, Kättilstorp lunga, vara kvar. Golfare på dagarna, hundpromenader på kvällarna och pulkaåkare barn på vintrarna. Kan det bli bättre? Vi litar på att ni tar de rätta besluten!

Kommunens kommentarer: *När Höghastighetsbanan byggs kommer Kättilstorp att ligga med god närhet till den nya stationen och därmed bli mycket attraktivt för byggande av nya hållbara bostäder. Delar av grönområdena kommer att sparas. Omvandling av Kättilstorps golfbana är i utbyggnadsstrategin tidsatt till först efter 2040 och det finns därmed gott om tid för att undersöka möjligheterna till en ny golfbana på annan plats.*

2022-1616

Jag tycker inte kommunen har tagit höjd för byggnation av fristående villor i centrala tätorten. På samset finns det idag enbart en gata där byggnation av fristående villor varit möjlig. Förstår

inte kommunen att efterfrågan på dessa typ av bostäder är stor? Kommunen prioriterar istället grupphus i mängder med små inklämda tomter där byggherrar ska få ensamrätt på byggnation. Det är en orimlig och orättvis hållning gentemot oss kommuninvånare.

Kommunens kommentarer: Ambitionen är att möjliggöra byggnation av alla hustyper och upplåtelseformer och när det gäller småhus finns en avvägning mellan att låta fler få möjligheten att bo i småhus genom markbesparande hustyper som rad- kedje- eller parhus eller ett färre antal större tomter för fristående småhus. Planens utvecklingsområden redovisar inte upplåtelseform eller hustyp och eftersom planen har ett relativt stort överskott finns det god beredskap att hantera eventuella förändringar i kommunens målsättning för småhusbyggnation. Kommunens översiktsplan är uppdelad i en del för centrala tätorten och en del för mindre tätorter och landsbygd. Andelen småhus förväntas bli högre i delen för mindre tätorter och landsbygd och planerna tillsammans kommer att visa den samlade bilden av den framtida bebyggelsestrukturen i kommunen.

2022-2626

Hej

När jag hör vad människor i min närhet saknar i Jönköping så är det byggbara tomter centralt i kommunen. De tomter som släpps nu är för det första väldigt få, för det andra ligger de ofta långt ut från centrum, och för det tredje så är det nästan alltid grupphusområden där alla hus ser likadana ut. Visserligen säljer dessa också slut men min uppfattning är att det är egentligen inte vad invånarna vill ha. Jag tror fler vill ha byggbara tomter där man får bygga sitt eget boende. Ungefär som Hisingstorp när de tomterna släpptes runt 2008. Jag tycker således kommunen ska ha med människors önskemål och planera för fler friliggande villatomter. I dagsläget är det mycket fokus på lägenhetshus vilket gör att många som vill bygga hus flyttar till t.ex. Habo, Mullsjö eller Vaggeryd. Jag tycker vi ska försöka ha kvar dessa i kommunen och ta fram fler byggbara villatomter.

Rent ekonomiskt tycker jag det också ligger i kommunens intresse att låta invånare få bygga sina egna hus istället för att ständigt sitta i knät på markexploatörer som tack vara de höga huspriserna, tjänar väldigt mycket pengar på nybyggda grupphusområden med små tomter som egentligen de flesta tycker är på tok för små. Men exploatörerna tjänar bra med pengar på dem. Jag tycker den vinsten istället kunde gå till husägarna själva.

En åsikt till som jag tycker man ska beakta i utbyggnadsstrategin är fokus på totalförsvar. Det är viktigt att man bygger nya skyddsrum när nya områden exploateras och att de mark kan upplåtas åt försvarsmakten om så behövs.

Tack för informationsbladet "vårt Jönköping". Det är många som inte har dagstidningar så ska man nå ut med information till alla hushåll så är sådana informationsblad väldigt bra.

Kommunens kommentarer: Kommunens kommentar: Ambitionen är att möjliggöra byggnation av alla hustyper och upplåtelseformer och när det gäller småhus finns en avvägning mellan att låta fler få möjligheten att bo i småhus genom markbesparande hustyper som rad- kedje- eller parhus eller ett färre antal större tomter för fristående småhus. Planens utvecklingsområden redovisar

inte upplåtelseform eller hustyp och eftersom planen har ett relativt stort överskott finns det god beredskap att hantera eventuella förändringar i kommunens målsättning för småhusbyggnation. Kommunens översiktsplan är uppdelad i en del för centrala tätorten och en del för mindre tätorter och landsbygd. Andelen småhus förväntas bli högre i delen för mindre tätorter och landsbygd och planerna tillsammans kommer att visa den samlade bilden av den framtida bebyggelsestrukturen i kommunen.

Det har inte byggts några nya skyddsrumspplatser i Sverige sedan 2002. Kommunen följer de direktiv som kommer från nationella myndigheter. Enligt MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) utreds det ifall det ska byggas fler skyddsrum eller om nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd.

2022-1625

Jag önskar se betydligt fler bänkar, belysning av byggnader i olika färger samt mängder av blommor av olika slag som förgyller promenadstråk, vägar mm

Kommunens kommentarer: Arkitekturfrågorna hanteras i kommunens kommande arkitekturpolicy. Övriga synpunkter skickas vidare till tekniska serviceförvaltningen.

2022-1810

Som invånare av Jönköping så lägger jag stort fokus på det arkitekturen i staden. Lägg vikt på att inte bara bygga i modernistisk arkitektur. Jag vill se mer klassiskt. Mer trähus i klassisk stil, eller höghus som inte ser ut som staplade våningar.

Kommunens kommentarer: Kommunen noterar synpunkterna. Dessa frågor kommer att behandlas i kommunens arkitekturstrategi som är i framtagande.

2022-1811

Enligt "utbyggnadsstrategin del " så står det: "För att undvika skada på riksintresset bör vid planering av ny bebyggelse hänsyn tas till befintlig bebyggelse och stadsplanemönster."

När har detta tagit i akt de senaste 10 åren i Jönköping? Mestadelen av ny bebyggelse i Jönköping är i helt fel design gentemot närliggande bebyggelse. Se höghushotellet som byggs, är det verkligen i stil med tändsticksområdet? Ta tillfället i akt att verkligen tänka igenom strategin för arkitektur i Jönköping så att vi inte förlorar mer historisk och kulturell status.

För att vara en stad med anor från 1200-talet så har vi inte mycket kvar rent arkitekturmässigt. Sedan har vi redan förlorat allt för mycket sedan 60-talets rivningshysteri. Uppför / renovera / expandera byggnader i gamla områden så de verkligen passar in. Det kommer i längden att gynna både välbefinnandet av oss invånare men också turismen framöver.

Jag är helt med om att nya områden, så som Skeppsbron, kan se ut på ett mer modernt sätt. Men när gamla områden så som tändsticksområdet, juneporten, m.fl. förändras och bebyggs med opassande byggnader så bara ryser det inom mig.

Kommunens kommentarer: Kommunen noterar synpunkterna. Dessa frågor kommer att behandlas i kommunens arkitekturstrategi som är i framtagande.

2022-1997

Jag bor med min familj med två små barn i villa på Bäckalyckan i Jönköping. Vi lever idag vårt liv i centrala delar av staden; utnyttjar parker, lekplatser, stranden, butiker, restauranger/caféer, skola/förskola, pendlar till jobb och njuter av utsikten över våra sjöar.

Det är just dessa saker vi önskar mer av:

Villor i de centrala stadsdelarna och längs Vättern i de områden som idag inte utnyttjas

Grönområden

Lekplatser/ytor för lek

Förbättring av stranden (rent och fint, fräscha toaletter, kiosker, solstolsuthyrning, bra restauranger/caféer på piren/ bygg ut hamnen)

Behåll unika butiker och klädkedjor centralt, större elektronik-, byggbutiker etc på Solåsen/A6.

Ge centrala skolor/förskolor rikligt med utrymme att växa; fler elever, större ytor för gröna lekfulla skolgårdar, plats för aktiviteter även för föreningar

Det vi önskar mindre av i centrum är:

Nybyggnation i centrum med ökad trängsel och mindre plats för allt ovan nämnda som följd Höghus som förstör stadsbilden och skymmer solljus och utsikt och byggs för ett fåtal boende på bekostnad av invånarnas hälsa och tillfredsställelse

Buller, dålig luft med partiklar

Vägarbeten

Bil- och BUSStrafik

Ni skriver i förslaget att ni vill spara jordbruksmarken i anslutning till staden och istället förtäta staden. Jag tycker det är helt fel. Jag tycker tvärtom. Bönderna har inget att vinna på att ligga i anslutning till städerna. Utnyttja vattnet, utsikten och stränderna längs Vättern till idylliska villakvarter med båtliv och cykelvägar. Bygg ut staden i övriga riktningar för lika idylliska, men billigare lägenheter för studenter, pensionärer och invandrare som vill bo fint, tryggt med bra förbindelser till centrum, men inte har ekonomi som tillåter mer centralt boende.

Dra om E4:an långt runt staden med närhet till de stora industriområdena som finns utanför bostadsområdena Ta bort järnvägen från Vättern och centrum, kan gå längs E4:an

Etablera kollektivtrafik mellan centrum och perifera bostadsområden respektive industriområden, men själva centrum bör kunna bli helt fritt från motorfordon och behöver varken bussar, tåg eller bilar

Bra att vi som bor i staden (och vill vilja fortsätta bo här länge till) får säga vår åsikt. Jag hoppas innerligt den tas tillvara och att vi i fortsättningen även blir tillfrågade och lyssnade till även vid mindre projekt i staden. Gärna via en enkät på mejl eller post som skickas till samtliga invånare, så att man inte går miste om chansen pga att man inte nåts av information om möjligheten att tycka till.

Jönköping är en av vårt lands vackraste städer. Låt det fortsätta vara så! Lycka till!

Kommunens kommentarer: Översiktsplanen visar kommunens viljeinriktning på ett övergripande plan när det gäller mark och vattenanvändning. Den kompletteras sedan av många andra program som går djupare ner i enskilda frågor. När det gäller husens utformning och höjder håller kommunen på att ta fram en arkitekturpolicy som behandlar den frågan mer ingående. Kommunen ska också ta fram en trafikstrategi som behandlar trafikfrågan mer ingående. E4:an är en annan fråga där en särskild utredning pågår. När det gäller järnvägen bedriver däremot kommunen i dagsläget inget arbete för att den ska flyttas.

Kommunfullmäktige har tagit ett inriktningsbeslut för översiktsplanens arbete som innebär att jordbruksmark inte ska tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse. Undantag kan göras för till exempel jordbruksmark som ligger insprängd i bebyggelsen. Bakgrunden till beslutet är att vår jordbruksmark är viktig för den lokala livsmedelsproduktionen. Det finns beslut på att livsmedelsproduktionen ska öka i och med den nationella livsmedelsstrategin. I Jönköpings län har det tagits fram en regional livsmedelsstrategi. Målet att verka för en ökad livsmedelsproduktion och minskad import av livsmedel är nödvändig för att nå generationsmålet för miljö kvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap. Import av mat har ökat snabbt de senaste decennierna vilket lett till en minskande självförsörjningsgrad. Även det som produceras i Sverige är till stor del beroende av import av kritiska insatsvaror såsom drivmedel och viss typ av djurfoder. För att kunna öka både produktionen av mat och insatsvaror är jordbruksmarkens bevarande en självklar förutsättning.

Det finns även andra anledningar till att vi inte vill att bebyggelsen ska fortsätta växa utåt. En sådan utveckling tar naturmark i anspråk. En sådan utveckling blir också svår att kollektivtrafikförsörja. Kommunen äger inte själva frågan om var kollektivtrafiklinjer ska gå, det gör regionen. Generellt kan man säga att det krävs en ganska omfattande bebyggelse för att det ska vara realistiskt att tillskapa en ny busslinje och dessutom få en sådan turtäthet på busslinjen att den blir ett attraktivt val. Genom att förtäta i anslutning till befintlig service ger vi både förutsättningar för att använda hållbara transportmedel och dessutom underlag till ytterligare förbättrad och/eller bibehållen service. Resultatet av ovanstående blir att översiktsplanen föreslår en stor andel förtätningar i centrum, i närheten av stadsdelscentrum samt omvandlingar av centrala delar av staden. Det är en förutsättning för att kunna uppnå målet om att öka antalet invånare utan att öka biltrafiken. Därmed blir det också en förutsättning för att inte öka buller och dålig luft. Att göra motsatsen, bygga staden utåt leder enligt erfarenhet och forskning till att bilen i de flesta fall väljs och den mesta bilpendlingen sker in till centrum. Det är förvisso sant att vissa delar av byggnationen kan bli billigare i externa lägen, men för stora delar av byggprocessen är kostnaden i dagsläget höga varför boendekostnaden för nybyggda lägenheter även i perifera lägen blir relativt höga.

Kommunen har en nyligen antagen arkitekturstrategi med riktlinjer för hur och var vi bygger höga hus på bästa sätt.

En omdragning av E4:an utanför staden är en fråga som Jönköpings kommun utreder separat. Utredningen belyser för- respektive nackdelar av en omdragning, en överdäckning samt ett nollalternativ vilket innebär att undersöka vad som sker om ingen förändring sker. E4:an ägs av Trafikverket och en dialog med dem krävs. En eventuell förändring av E4:an ligger långt fram i tiden. En omdragning av Järnvägen från Vätterstranden är också en fråga som har diskuterats och där är bedömningen att om stationen flyttas så innebär det bland annat att biltrafiken in till centrum ökar markant och att tillgängligheten till Jönköpings centrum väsentligt försämras. Även järnvägen ägs av Trafikverket.

Frågan om ett bil- och bussfritt centrum är svårt att få till då en majoritet av bostäder och arbetsplatser finns inom centrum och där behovet av transporter är stort. En begränsning av genomfartstrafiken har översiktligt studerats men är svårt att få till då till exempel en ringled är svårt att få till på grund av stadens topografi och sjöar. Att öka tillgängligheten för gående och cyklister är däremot ett arbete som sker kontinuerligt.

Kommunen arbetar hela tiden för att förbättra dialogen med medborgarna. Vi jobbar också hela tiden för att bli bättre på att nå ut till våra medborgare.

2022-2920 11st

Inledning

Vi har tidigare lämnat kritiska synpunkter på kommunens förslag om ändrad användning för det sedan ett flertal decennier etablerade, sammanhängande grönområdet mellan Blåbärsvägen och Lönejorden ("allmanningen"), som enligt kommunens förslag nu ska få ändrad användning till "sammanhängande bostadsbebyggelse" (våra tidigare synpunkter, s. 184 - i kommunens samrådsredogörelse).

Efter att ha läst kommunens kommentarer till våra och andra lämnade synpunkter (s. 188- i samrådsredogörelsen;) kvarstår vi vid och vill härmed åter inskräpa våra tidigare synpunkter (rubrik 2-5 nedan).

2. Allmanningen är ett viktigt grönområde

Förslaget står i bjärt kontrast till kommunens övergripande målsättning att värna befintliga grönområden, vilket också varit allmänt uttryckt uppfattning i den medborgardialog som genomförts. Vi citerar från kommunens egen sammanfattning av dialogen: "Grönska är den enskilda kategorin som har fått flest kommentarer och utgör nästan en fjärdedel av alla ämnen som framkommit under medborgardialogen. Kommentarererna handlar främst om att bevara och skapa mer grönska när Jönköping växer. Här är det främst bevarande av grönska som betonats och det finns därför en koppling till den del av medborgardialogen där det gick att peka ut platser som ansågs vara bra som de är."

Vidare utdrag ur Vision 2030 "Barnens spontana lek i grönområden ska uppmuntras. Äldre träd är viktiga inslag i alla grönområden, såväl naturområden som parker. Överlag bör stabilaträdsdrag gynnas, exempelvis ek, tall och alm. Genomgångsparker och gröna korridorer för människor ska värnas för att underlätta för människor att förflytta sig i avstressande miljöer, på väg till jobb och skola eller andra aktiviteter. Gröna korridorer som leder till grönområden kan ge känslan av

att grönområdet är större än vad det egentligen är. Utformningen av gröna korridorer bör vara genomtänkt, så att det inte bara blir baksidan av stadsbebyggelsen. Det är viktigt att utforma trygga miljöer utmed gångstråk."

I kommunens gröstrukturplan från 2019 står att läsa att tätorterna har ett rikt växt- och djurliv och att detta skapas genom en sammanhängande grön och blå struktur, naturvärden och växt- och djurlivet bevaras, förstärks och utvecklas. Bland strategierna för att uppnå kommunens mål nämns först att de gröna stråken ska stärkas. Vidare skriver kommunen i gröstrukturplanen att ett grönområde ska bedömas som särskilt värdefullt bl.a. om det stärker svaga länkar i ett grönt stråk. Allmäningen är uppenbarligen en sådan länk - den enda - som förbinder grönområdet längs Dunkehallaån med både Stadsparken och grönområdet ner mot Klockarpsleden. Området har också stora naturvärden, med eklundar och berg i dagen och rik flora. Det har stor betydelse för de närboendes rekreation. Detta är alltså ett grönområde som i enlighet med i kommunens målsättningar måste bevaras och kan utvecklas - inte exploateras för ett fåtal bostäder.

3. Allmäningen är ett viktigt område för kommunikation och rekreation

På dagarna rör sig många barn och vuxna längs Lönejorden och på allmäningen. Barn leker här. Vuxna går på allmäningen och gatan på väg till eller från busshållplatsen på Övratorpsvägen eller Dalvik.

Barn går till och från skola och förskola, Mariebovallen och Stadsparken. Hundar rastas. Förskoleklasser går längs gatan och på allmäningen. Det finns tre förskolor i närområdet (varav två framgår av bifogad satellitbild, Bild 2). Lönejorden är samtidigt en infartsgata till många småhus; morgon och kväll är det mycket biltrafik. Alla påfarter till Lönejorden ligger idag på västra sidan. Att till detta addera påfarter till Lönejorden även från östra sidan kommer att skapa en ohållbar trafiksituation, med stora risker särskilt för de många barnen som rör sig längs gatan. Detta gäller särskilt den smala norra delen av allmäningen.

4. Förslaget är oförenligt med tidigare planer och befintlig bebyggelse

Villorna på Blåbärsvägen byggdes i slutet av 1960-talet. Då var marken väster om villorna betesmark. Ett flertal av husen projekterades därför med stora fönsterpartier för maximalt ljusinsläpp från de fria gröna ytorna åt väster. Bebyggelse av allmäningen kommer att ge stor risk för besvärande insyn. Det bör också nämnas att för en del av villorna längs Blåbärsvägen måste allmäningen nyttjas för att större maskiner (t.ex. grävmaskiner, borrhäggare), ska kunna komma in och utföra arbeten på tomterna. Vidare har Jönköpings Energi nyligen förlagt stamledning för fiber längs allmäningen. Om allmäningen bebyggs måste ny stamledning förmodligen läggas i Blåbärsvägen med nya indragningar till fastigheterna därifrån. Även invändiga ledningsdragningar tillkommer, i befintlig anslutningspunkt. När Lönejorden byggdes i mitten på 1980-talet gjordes en överenskommelse mellan villaägarna på Blåbärsvägen och kommunen att allmäningen inte skulle bebyggas. Gäller inte denna överenskommelse längre? Exploatering av allmäningen kommer att starkt försämrade boendemiljön för de som bor och rör sig i området. Området kommer att helt ändra karaktär, till det sämre. En plan om framtida exploatering innebär betydande men för fastighetsägarna även genom den osäkerhet som en sådan plan innebär, när det gäller hur och när exploateringen kommer att genomföras. En presumtiv köpare kommer att vilja veta hur området kommer att se ut framöver. Det kommer att bli svårt för befintliga fastighetsägare att sälja sina fastigheter till ett skäligt pris. Fastighetsägarna har bosatt sig i ett område som varit färdigutvecklat sedan flera decennier, utan

några som helst förvarningar om att det radikalt kommer att förändras. Den naturnära miljön med allmänningen har ofta varit ett starkt skäl till att man valt just detta område. Om kommunen trots detta väljer att exploatera allmänningen, måste dess trovärdighet och tillförlitlighet starkt ifrågasättas. Går det att lita på att kommunen inte radikalt ändrar boendemiljön i färdigutvecklade områden? Det är en frågeställning som är relevant inte bara för boende i området kring allmänningen och andra äldre bostadsområden, men kanske ännu mer för de som väljer att bosätta sig i något av de många nya bostadsområden som kommunen vill låta uppföra.

5. Sammanfattning

Sammanfattningsvis vill vi starkt protestera mot denna plan, som ger ett fåtal nya bostäder och samtidigt förstör karaktären av ett helt område. Planen står i direkt strid med kommunens övergripande målsättningar och önskemål om bevarande av grönområden och gröna stråk och kommer att innebära en drastiskt försämrade boendemiljö. Planen kommer också att leda till en ohållbar trafiksituation med uppenbara risker för särskilt de många barn som förflyttar sig längs allmänningen. Därtill medför planen betydande skada, även ekonomiskt, för de som nu bor i och har investerat i området, som är färdigutvecklat och mycket välfungerande sedan flera decennier.

6. Vårt bemötande av kommunens kommentarer och tillkommande synpunkter

Vi vill här också bemöta kommunens kommentarer (s. 186- i samrådsförslaget).

Kommunen skriver angående trafiksituationen, att det från Dalvik/Samset finns goda möjligheter för många att välja andra transportmedel än bilen. Vi ser en uppenbar risk att kommunen ägnar sig åt önsketänkande när den tror att många boende Jönköpings utkant inte alltfjämt kommer att vilja äga en bil (förhoppningsvis eldriven). Våra farhågor om trafiksituationen kvarstår.

Kommunen skriver att områdena väster och öster om Klockarpsleden byggs samman och att en sådan omdaning "kräver en viss mängd ny tillkommande bebyggelse" (vår kursivering). Varför det måste vara så framgår inte. Vi kan inte se varför en omdaning av Klockarpsleden skulle kräva ny tillkommande bebyggelse, särskilt i nu aktuellt område som ligger en bra bit därifrån (kanske tar denna kommunens kommentar endast sikte på bebyggelse i närmare anslutning till Klockarpsleden?).

Kommunen skriver att "vid en exploatering skulle eventuellt en del av värdena kunna kompenseras genom förbättringar av övriga närliggande grönområden" (vår kursivering; inte ens kommunen själv tycks särskilt övertygad) och hänvisar till det gröna stråket vid Källarpsgatan (som ligger flera hundra meter öster om allmänningen).

Vidare skriver kommunen att de utpekade områdena för ny bebyggelse har "enligt kommunens naturvårdsprogram inga höga naturvärden och är inte klassade i naturvårdsprogrammet" men också att "[i] samband med eventuell detaljplanläggning av området behöver dock mer noggranna naturvärdesinventeringar göras på platsen." En sådan naturvärdesinventering bör naturligtvis göras redan nu, innan kommunen tar beslut om inriktning för området på ett otillräckligt underlag

På ett övergripande plan tycks kommunen inte alls inse nödvändigheten, för såväl för de boendes välbefinnande som för djur- och växtliv, av mindre gröna stråk i nära anslutning till bostäder. Minsta lilla plätt som inte ligger i ett större, särskilt utpekat grönområde som Stadsparken eller längs Dunkehallaån, bör tydligen tas i anspråk för sammanhängande exploatering, som "eventuellt" till "en del" kan kompenseras av förbättringar av andra grönområden. Vi vill i detta sammanhang särskilt föra fram att kommunen, om den tvunget måste nya bygga bostäder på allmänningen, i vart fall bör stryka ordet sammanhängande från beskrivningen av förslaget om bostadsbebyggelse.

Kommunens kommentarer: Kommunens bedömning är att det är möjligt att komplettera med bostäder mellan Blåbärsvägen och Lönejorden och ändå klara att upprätthålla en tillräcklig mängd grönska i området samt hålla samman de gröna länkar som finns. Det finns ytterligare en grön länk som binder samman Stadsparken med Grönområdena vid Dunkehallaån samt en grön länk som binder samman Stadsparken med områdena vid Klockarpsleden. I samband med ny bostadsbebyggelse i området föreslås även omkringliggande grönområden vidareutvecklas. Frågor gällande anpassning till befintlig bebyggelse, insyn, skuggning och befintliga ledningar är frågor som kommer att hanteras när en detaljplan tas fram. I samband med att detaljplan tas fram görs också alltid mer detaljerade naturvårdsinventeringar av oexploaterade områden, det tillhör kommunens standardförfarande. I utbyggnadsstrategin är en utbyggnad satt att ske 2030-2040. Utbyggnaden förutsetts ske samtidigt med en omdaning av Klockarsleden från trafikled till gata. Det förutsätter i första hand ny bebyggelse i anslutning till den nya gatan. Övrig tillkommande bebyggelse i området tillskapas dels därför att det är ett relativt bra läge i förhållande till Jönköpings centrum. Dels därför att en viss mängd bebyggelse ger bättre förutsättningar för god kollektivtrafik och service i området. Sammanhängande bostadsbebyggelse är den term som används om bostadsområden, det innebär inte att det inte skulle kunna vara friliggande villor. Kartan förtydligas så att det framgår bättre vad sammanhängande bostadsbebyggelse innebär

Kategorin sammanhängande bebyggelse är en beteckning för markanvändning som följer Boverkets mall för översiktsplaner och är alltså inte en platsspecifik beskrivning. Sammanhängande bostadsbebyggelse beskrivs som stadsdelsområden, fritidshusområden och bybildningar utanför staden som huvudsakligen består av bostadsbebyggelse, men där en eller ett fåtal servicefunktioner kan förekomma. Områdena karaktäriseras av en övervägande andel nattbefolkning och fler utpendlare än inpendlare. Här ingår även områden utan detaljplan som klassas som sammanhållen bebyggelse.

2022-2938

Hej,

Jag såg att man ska lämna synpunkter igen på utbyggnadsstrategin. Jag lämnade detta förra året för objekt nr 1544.

Nu hade objektet bytt nr till 248 (åkern mellan Runnavägen och Bosshagsgatan).

Jag, med flera på Runnavägen, motsätter oss för ändrad detaljplan för åkern.

Det är otroligt viktigt med gröna områden och luft mellan husen. Man kan inte hålla på och bygga hus allt för tätt. Vissa områden måste man helt enkelt få låta dom vara som de är. Detta är även en åkermark och enligt nya regler får man ju inte ens bygga på åkermark. Det finns mycket obebyggd mark runt omkring området, så varför bygger man inte där det inte finns tidigare bebyggelse istället för att trycka in ett bostadsområde mellan två områden. Åkern med objekt 248 är ju inte ens speciellt stor. Man promotar köpare att flytta upp hit för att det är nära stan, men med landetskänsla och nära natur. Nära natur kommer ju försvinna om bebyggelserna blir allt för tätt. Det finns en skog precis intill åkern där förskolan har byggt en koja för att vara ute i skogen och leka. Är det inte väldigt viktigt att barn kan fortsätta vara ute i naturen? Om objekt 248 kommer upp i detaljplan kommer överklagan ske.

Åkern ligger även väldigt högt mot vår gata vilket skulle bli väldigt konstigt om det skulle byggas hus där uppe då det blir stor nivåskillnad.

***Kommunens kommentarer:** När staden växer innebär det att alla kommuninvånare såväl i befintlig som nya områden måste räkna med att det kan komma och ske förändringar i deras närområde. I det här fallet hänger en bebyggelse i området samman med en omdaning av hela Klockarpsleden. Klockarpsleden ska omgestaltas från trafikled till stadsgata. Det innebär lägre hastighet samt kompletteringar med bebyggelse på båda sidor om vägen. Områdena öster och väster om Klockarpsleden byggs samman. En sådan ombyggnad kräver en viss mängd ny tillkommande bebyggelse. Generellt har kommunen antagit en policy om att inte ta ytterligare jordbruksmark i anspråk för bostadsbebyggelse, dock med undantag för just små bitar jordbruksmark som ligger insprängd i befintlig bebyggelse. Omdaning av Klockarpsleden ger förutsättningar för fler att välja ett centrumnära boende. Vid en avvägning mellan intresset av att skapa fler bostäder i centrumnära läge som ger underlag för lokal service och förutsättningar för att välja hållbara trafikslag och intresset av att bevara åkerområdet har kommunen bedömt behovet av att skapa nya bostäder som starkare.*

Det gröna i staden är betydelsefullt och kommunen har därför en tydlig strategi när det gäller att bevara stadens gröna stråk. Grönområdet mot Dunkehallaån kommer dock att fortsätta vara orört och därmed möjligt för kojbygge.

I samband med detaljplaneläggning får höjdskillnaderna och hur de ska hanteras utredas.

Inget att erinra Gislaveds kommun

Hej,

Gislaveds kommun har tagit del av handlingarna till ”Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare – centrala tätorten” och har inget att erinra på planförslaget.

Vi önskar er lycka till i det fortsatta planarbetet.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Individ- och familjeomsorgsnämnden har inga ytterligare synpunkter på översiktsplanen för centrala tätorten, utbyggnadsstrategi 200 000 invånare

Luftfartsverket

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot den uppdaterade översiktsplanen.

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för ”Minimum Sector Altitude”.

Mullsjö kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att avstå från att yttra sig och att önska Jönköpings kommun lycka till med det fortsatta arbetet.

Socialnämnden

Socialnämnden har inga ytterligare synpunkter på översiktsplanen för centrala tätorten, utbyggnadsstrategi 200 000 invånare.